

Załącznik
do uchwały Nr V/28/2015
Rady Miejskiej w Końskich
z dnia 12 lutego 2015 r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie na lata 2015 - 2022

**opracowana przez:
PPUH „BaSz”
Końskie, ul. Polna 72**

**przy współpracy:
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich
Urzędu Miasta i Gminy w Końskich**

Końskie 2014

SPIS TREŚCI

1. Informacje wstępne.....	4
1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce	4
1.2. Procedura przygotowania i uspołeczniania „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Końskie na lata 2015 -2022”	7
2. Charakterystyka gminy Końskie	9
2.1. Informacje ogólne o gminie	9
2.2. Sytuacja demograficzna gminy Końskie	11
2.3. Infrastruktura społeczna na terenie gminy	13
2.4. Infrastruktura techniczna gminy Końskie.....	18
2.5. Gospodarka gminy Końskie	20
3. Diagnoza problemów społecznych gminy Końskie	22
3.1. Obszary problemów społecznych objęte pomocą socjalną zgodnie z „Ustawą o pomocy społecznej”	22
3.1.1. Ubóstwo	22
3.1.2. Sieroctwo.....	25
3.1.3. Bezdomność	26
3.1.4. Bezrobocie.....	27
3.1.5. Niepełnosprawność.....	31
3.1.6. Długotrwała lub ciężka choroba.....	36
3.1.7. Przemoc w rodzinie	38
3.1.8. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi.....	42
3.1.9. Ochrona macierzyństwa i wielodzietności.....	42
3.1.10. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	45
3.1.11. Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	46
3.1.12. Trudności w integracji osób posiadających status uchodźcy.....	48
3.1.13. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych	48
3.1.14. Alkoholizm i narkomania.....	49
3.1.14.1. Alkoholizm.....	49
3.1.14.2.Narkomania.....	53
3.1.14.3. Programy profilaktyczne	55
3.1.15. Wystąpienie zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej	56
3.2. Możliwości spędzania wolnego czasu i aktywność mieszkańców na terenie gminy Końskie.....	57
4. System pomocy społecznej w gminie Końskie	63
4.1. Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich	63
4.2. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi.....	65
4.3. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną	69
5. Podsumowanie sytuacji społecznej w gminie Końskie i analiza SWOT.....	72
5.1. Wnioski z diagnozy	72
5.2. Analiza SWOT	74

6. Cele strategiczne pomocy społecznej zapisane w dokumentach wyższego rzędu.....	76
7. Obszary priorytetowe, cele główne i cele szczegółowe w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Końskie.....	81
7.1. Kierunki działań w ramach obszarów priorytetowych i celów głównych "Strategii..."	83
8. Zadania inwestycyjne na lata 2015 - 2022	88
9. Wdrażanie, zarządzanie, monitoring i finansowanie realizacji "Strategii..."	89
9.1. Wdrażanie "Strategii..."	89
9.2. Monitoring "Strategii..."	89
9.3. Potencjalne źródła finansowania Strategii.....	91
Spis tabel, wykresów i rysunków	92

1. Informacje wstępne

1.1. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy obywatele są równi wobec praw i obowiązków, nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Oznacza to również, że pomoc społeczna powinna wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiać im życie w odpowiednich warunkach.

Konstytucja RP gwarantuje poszanowanie obywateli, ich praw osobistych, politycznych, ekonomicznych i socjalnych. Szczególną ochroną Konstytucja RP obejmuje dobro rodziny. Preambuła Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku wprowadza pojęcie zasady pomocniczości, jako ogólnej prawidłowości przy tworzeniu prawa w Polsce.

Ustawy regulujące system pomocy społecznej w Polsce:

- Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 poz. 182 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 poz. 594)
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249 poz. 2104 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228 poz.2255 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 poz. 1356)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011 nr 43 poz. 225)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 poz. 124)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 nr 231 poz. 1375 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 nr 69, poz. 415, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 nr 127 poz. 72, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 nr 234 poz. 1536, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 10 czerwca 1994r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 2002r. Nr 72 poz.664 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86 poz.732 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 poz. 1228)

- Dz. U z 2008 r. Nr 134 poz. 850 ustawa o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- Dz. U. z 2008 r. Nr 136 poz. 855 rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Szczegółowe regulacje prawne systemu pomocy społecznej w Polsce dookreślane są rozporządzeniami, w tym: Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej progu interwencji socjalnej (poz. 823).

Prawne podstawy planowania polityki społecznej w państwach należących do Unii Europejskiej określa Rozporządzenie Rady (WE) z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności (1083/2006).

Ustawa o „pomocy społecznej”, z dnia 12 marca 2004 r. nakłada na gminy obowiązek świadczenia pomocy społecznej mieszkańcom, którzy tego potrzebują.

1. Do obowiązkowych zadań gminy (wg art. 17 Ustawy) należą:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie zgodnie z art. 16a oceny zasobów pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 13) uchlony,
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

- 16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
 - 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
 - 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
 - 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
 - 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
2. Do zadań własnych gminy należy:
- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
 - 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
 - 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
 - 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy Społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
 - 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa i o szkoleniach.

Pomoc społeczna to nie tylko świadczenia pieniężne, ale także świadczenia w naturze, poradnictwo specjalistyczne (np. psychologiczne i prawne), praca socjalna.

Dokumenty programowe:

1. Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski
2. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
3. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015
4. Strategia Antynarkotykowa UE na lata 2013-2020
5. Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020
6. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w regionie świętokrzyskim na lata 2014-2020
7. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016
8. Wojewódzki Program poszerzania i unowocześniania, zróżnicowania, pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej i samopomocy środowiskowej
9. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2012-2017

1.2. Procedura przygotowania i uspołeczniania „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Końskie na lata 2015 -2022”

Obecny dokument „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie na lata 2015 - 2022” jest drugim dokumentem strategicznym tego rodzaju opracowanym dla Gminy Końskie.

Aktualizacja „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych...” musi być zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatu, województwa i kraju oraz innymi dokumentami strategicznymi gminy. Ponadto dokument ten powinien:

- kształtować aktywny model polityki społecznej w gminie (współpraca wszystkich instytucji rządowych, samorządowych, pozarządowych oraz przedstawicieli biznesu),
- zakładać budowanie szerokiego partnerstwa lokalnego.

Aktualizowana „Gminna Strategia...” musi być zgodna z założeniami polityki społecznej Unii Europejskiej dotyczącymi:

- zapewnienia wszystkim dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług,
- zapobiegania ryzyku „wykluczenia”,
- pomocy dla osób najbardziej narażonych na „wykluczenie” (wspieranie najstabszych),
- mobilizacji organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

W ramach prac nad aktualizacją „Gminnej Strategii...” została przeprowadzona diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (uzyskane w toku jego bieżącej działalności), Urzędu Miasta i Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji oraz instytucji i organizacji współpracujących z M-GOPS. Wykorzystano także informacje z innych działających na terenie Miasta i Gminy instytucji społecznych. Ponadto korzystano z dostępnych publikacji naukowych i statystyk (m.in. z danych Głównego Urzędu Statystycznego).

Zarządzeniem Nr 251/2014 Burmistrza Miasta i Gminy Końskie z dnia 8 sierpnia 2014 r. powołano Zespół Ekspertów do opracowania "Gminnej Strategii...", w składzie reprezentowanym przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy Końskie oraz instytucje zewnętrzne. Koordynator - Lesław Bartosiński - Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich. Członkowie Zespołu to:

- Agnieszka Majchrzak - Zastępca Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich
- Emilia Kupis - Sekretarz Urzędu Miasta i Gminy Końskie
- Beata Lis - Skarbnik Urzędu Miasta i Gminy Końskie
- Krystyna Milczarek - Naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych UMiG Końskie
- Regina Maciejczyk - Przewodnicząca Komisji Ochrony Zdrowia, Pomocy Społecznej i Ochrony Środowiska Rady Miejskiej w Końskich
- Aneta Mikuszevska - Sorn - Inspektor ds. rozwiązywania problemów alkoholowych
- Dagmara Zatorska - wychowawca Świetlicy Środowiskowej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w Końskich
- Aneta Węgrzyn - przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Elżbieta Mijas - specjalista pracy socjalnej M-GOPS w Końskich
- Zdzisława Kazik - specjalista pracy socjalnej M-GOPS w Końskich
- Agnieszka Więckowska - pracownik socjalny M-GOPS w Końskich

- Agnieszka Mietlińska - specjalista pracy socjalnej M-GOPS w Końskich
- Renata Adach - asystent rodziny M-GOPS w Końskich
- Urszula Kulbicka - kierownik Działu Usług Opiekuńczych M-GOPS w Końskich
- Katarzyna Skiba - kierownik Działu Dziennego Pobytu M-GOPS w Końskich
- Marzena Czapelska - przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Końskich
- Beata Sokołowska - doradca zawodowy Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich
- Danuta Cholewa - dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Końskich
- Urszula Przygodzka - Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich
- Iwona Bednarczyk Musiał - pedagog Gimnazjum Nr 1 w Końskich
- Anna Dębowska - kurator zawodowy kuratorskiej służby sądowej w Końskich
- Elżbieta Marczak - Lipiec - lekarz NZOZ Południowa w Końskich
- Marek Mika - prezes Koneckiego Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości w Końskich.

Rysunek 1. Spotkanie warsztatowe w siedzibie M-GOPS w Końskich - 09.09.2014 r.

Harmonogram prac nad "Strategią...":

- spotkanie organizacyjne w M-GOPS w Końskich - 5 września 2014 r.,
- spotkanie warsztatowe z Zespołem Ekspertów do opracowania "Gminnej Strategii..." - 9 września 2014 r.,
- przekazanie wstępnej wersji diagnozy dokumentu - 17 października 2014 r.,
- spotkanie w M-GOPS w Końskich - 24 października 2014 r.,
- spotkanie warsztatowe w celu wyznaczenie celów i zadań do realizacji "Gminnej Strategii..." - 30 października 2014 r.
- przekazanie wersji poprawionej dokumentu "Gminnej Strategii..." oraz wypracowanych podczas spotkania wersji celów i zadań - 11 i 24 listopada 2014 r.,
- spotkanie warsztatowe z pracownikami M-GOPS w Końskich i przedstawicielami Zespołu Ekspertów w celu omówienia zadań organizacyjnych i inwestycyjnych zawartych w "Gminnej Strategii..." - 5 grudnia 2014 r.,
- opracowanie projektu dokumentu oraz przystąpienie do procedury środowiskowej - 16 grudnia 2014 r.

2. Charakterystyka gminy Końskie

2.1. Informacje ogólne o gminie

Miasto i Gmina Końskie położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego. Od roku 1999, zgodnie z wprowadzonym podziałem administracyjnym, miasto Końskie jest siedzibą władz powiatu. W skład powiatu wchodzi gminy miejsko-wiejskie: Końskie i Stąporków oraz gminy wiejskie: Fałków, Gowarczów, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Słupia Konecka, Smyków.

Najbliższe otoczenie miasta stanowią miejscowości wiejskie gminy Końskie sąsiadujące z gminami województwa świętokrzyskiego (Stąporków, Smyków, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Gowarczów), gminą województwa mazowieckiego (Przysuchą) oraz gminami województwa łódzkiego (Żarnów i Białaczów).

Odległość od większych ośrodków miejskich wynosi w przybliżeniu: 50 km do Kielc, 110 km do Łodzi, 120 km do Warszawy oraz 65 km do Radomia.

Powierzchnia gminy Końskie wynosi 250 km², w tym miasto 18 km². W skład gminy wchodzi 40 sołectw (62 miejscowości).

Końskie to wielofunkcyjny ośrodek miejski skupiający najważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym oraz subregionalnym zarówno w zakresie ochrony zdrowia, oświaty, kultury, jak i administracji, handlu, bankowości, ubezpieczeń, sądownictwa, itd. Miasto podzielić można na dwie strefy: w strefie południowej zlokalizowane są funkcje mieszkaniowo-usługowe, natomiast w strefie północnej funkcje związane z przemysłem, produkcją i usługami.

W obszarze gminy Końskie dominującym rodzajem zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa. Są to przeważnie domy w zabudowie jednorodzinnej lub zagrodowej, a na terenie miasta osiedla wielorodzinne i jednorodzinne.

Według regionalizacji J. Kondrackiego Gmina Końskie położona jest w prowincji Wyżyn Polskich (34), w podprowincji Wyżyny Małopolskiej (342) oraz na pograniczu dwóch makroregionów – Wyżyny Kieleckiej (342.3) i Wyżyny Przedborskiej (342.1). Wyżynę Kielecką reprezentuje mezoregion Garbu Gielniowskiego (342.32) i Płaskowyżu Suchedniowskiego (342.31), zaś Wyżynę Przedborską – mezoregion Wzgórz Opoczyńskich (342.12).

Gmina Końskie położona jest w północno-zachodniej części permo-mezozoicznego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich. Na obszarze gminy osady mezozoiku są reprezentowane przez kompleksy skał jurajskich zaliczane do jury dolnej. Utwory te budują szereg płytkich i łagodnych antyklin porozidzielanych synklinami. Przez środek opisywanej gminy na linii WNW-ESE biegnie oś niecki Opoczna, zwanej również w południowej części niecką Końskich. Na terenie gminy przeważają gleby słabe i bardzo słabe. Dominują gleby pseudobielicowe, rzadziej brunatne wylugowane i czarne ziemie, a także gleby piaskowe różnej genezy. Ze względu na niski wskaźnik przydatności rolniczej kwalifikują się one do kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego. Kompleksy dobre i bardzo dobre występują rzadko. Dominuje uprawa zbóż typu: żyto, owies oraz ziemniaków, łubinu i seradeli.

Według podziału na klimatyczne regiony gmina Końskie leży w pasie klimatu wyżyn środkowopolskich w dzielnicy klimatycznej-rolniczej Łódzko-Wieluńskiej. Lokalne cechy warunków klimatycznych

- średnia temperatura roczna +7,0 °C,
- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca (lipiec) +17,5 °C,

- średnia temperatura najzimniejszego miesiąca (styczeń) $-3,5^{\circ}\text{C}$,
- liczba dni mroźnych o max temperaturze doby poniżej 0°C – 120 dni w roku,
- średnia suma opadów rocznych 660 mm,
- średni okres wegetacyjny 222 dni,
- przewaga wiatrów zachodnich (często bywają również wiatry północno i południowo-zachodnie).

Obszar gminy posiada poziomy wodonośne: jury dolnej i czwartorzędu, które ściśle wiążą się z budową geologiczną, tektoniką starszego podłoża oraz orografią terenu. Gmina położona jest w zasięgu występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 411 (środkowa i południowo-wschodnia część). Zbiornik związany jest z osadami jury dolnej i środkowej, posiada charakter zbiornika szczelinowego, zasilany jest bezpośrednio wodami opadowymi. Gmina Końskie znajduje się na obszarze Jednolitych Części Wód Podziemnych Nr 98, zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły.

Teren gminy Końskie położony jest w dorzeczu Pilicy (lewostronnego dopływu rzeki Wisły), odwadnia go rzeka Czarna (za zbiornikiem w Sielpi tworzy Czarną Konecką) wraz z dopływami. Środkową i północną część gminy odwadnia Żywiczka, Czysta, Młynkowska Rzeka, Drzewiczka, wśród których największa to rzeka Żywiczka (przebiegająca przez Końskie wraz z Czystą). Północno-wschodni kraniec gminy odwadniany jest przez rzekę Wąglankę. Sieć hydrograficzna jest dość gęsta - rzeki łącznie mają ponad 90 km, ponadto występuje tu dużo przepływowych zbiorników wodnych. Największy zbiornik rekreacyjny to Sielpia (powierzchnia 60 ha), mniejsze są w miejscowościach: Drutarnia, Górny Młyn, Szabelnia, Młynek Nieświński, Barycz, Baczyna, Stary Młyn, Piła, Stara Kuźnica oraz dwa zbiorniki w Końskich.

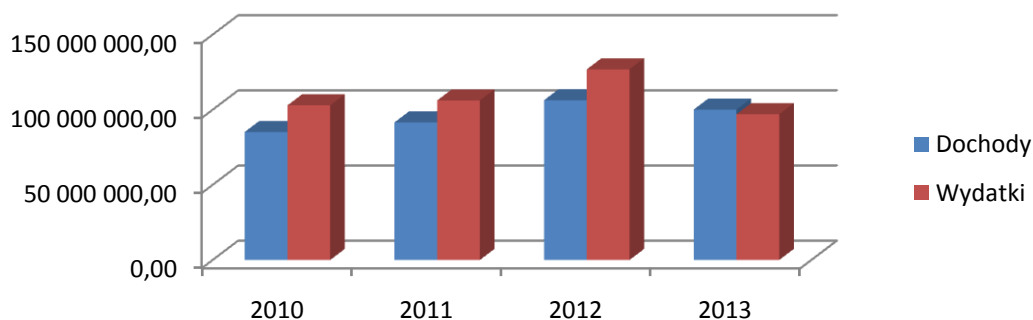
Lasy i grunty leśne z powierzchnią 12 817, 02 ha zajmują 50,3 % powierzchni gminy. O bogactwie przyrodniczym i krajobrazowym gminy Końskie świadczy również rozbudowany system obszarów chronionych (około 50 % powierzchni gminy stanowią obszary objęte różnymi formami ochrony prawnej). W granicach gminy znajdują się: Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Obszary Natura 2000: Ostoja Pomorzany (PLH 260030), Dolina Czarnej (PLH 260015), Dolina Krasnej (PLH 260001). W gminie występują również formy ochrony indywidualnej w postaci pomników przyrody w: Końskich (4 dęby bezszypułkowe w parku), Modliszewicach (aleja 20 lip), Niebie (nieożywiony pomnik przyrody - skałki "Piekło"), Pile (grupa 6 dębów bezszypułkowych).

Budżet gminy

Tabela 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Końskie oraz dochodów i wydatków na 1 mieszkańca w zł w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013):

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dochody ogółem	85 195 313,54	91 527 978,63	106 336 075,44	100 108 654,22
Wydatki ogółem	102 912 648,21	106 182 946,50	126 902 742,94	96 968 795,28
Dochody na 1 mieszkańca	2 294,39	2 472,33	2 888,15	2 737,60
Wydatki na 1 mieszkańca	2 771,54	2 868,18	3 446,76	2 651,74

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Końskie

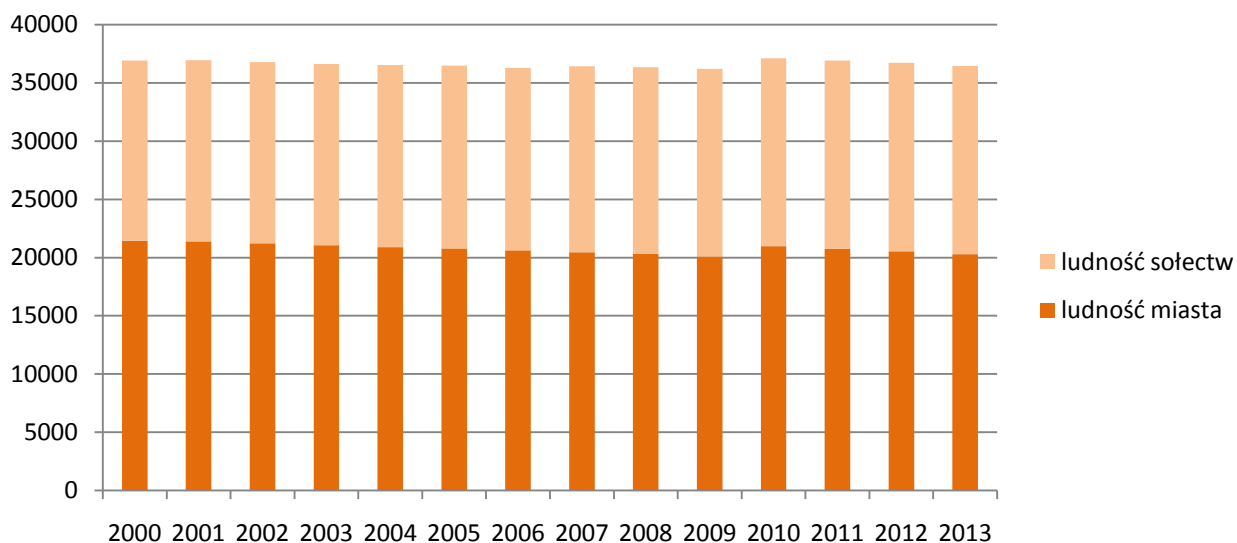
2.2. Sytuacja demograficzna gminy Końskie

Na terenie gminy Końskie zamieszkuje ogółem 36 450 (według danych GUS, stan na dzień 31.12.2013), w tym 17 679 mężczyzn i 18 771 kobiet. Miasto zamieszkuje 20 281 osób, tereny wiejskie - 16 169 osób.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Końskie w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013))

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba ludności ogółem (zameldowanych na pobyt stały)	37 109	36 923	36 727	36 450
Mężczyźni ogółem	18 050	17 950	17 824	17 679
Kobiety ogółem	19 059	18 973	18 903	18 771
Liczba mieszkańców w mieście	20 974	20 784	20 530	20 281
Mężczyźni w mieście	10 102	9 987	9 851	9 712
Kobiety w mieście	10 872	10 761	10 679	10 569
Liczba mieszkańców w sołectwach	16 135	16 175	16 197	16 169
Mężczyźni w sołectwach	7 948	7 963	7 973	7 967
Kobiety w sołectwach	8 187	8 212	8 224	8 202

Wykres 2. Demografia gminy Końskie w latach 2000-2013

W gminie Końskie liczba osób sukcesywnie maleje, w roku 2000 liczba mieszkańców wynosiła 36 932 osoby, w tym 21 445 mieszkańców miasta oraz 15 487 mieszkańców wsi. Na przestrzeni lat ubywa osób zamieszkujących teren miasta, natomiast wzrasta liczba mieszkańców sołectw.

Tabela 3. Ludność w gminie Końskie według ekonomicznych grup wiekowych w % w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013):

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Wiek przedprodukcyjny	17,5	17,3	16,8	16,6
Wiek produkcyjny	64,2	63,6	63,3	62,6
Wiek poprodukcyjny	18,3	19,1	19,9	20,7

Tabela 4. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w liczbach naturalnych na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Przyrost naturalny	-38	-60	-94	-115
Saldo migracji	-73	-126	-104	-196

Wskaźniki demograficzne dla gminy Końskie wynoszą (wg GUS, 2013):

- wskaźnik obciążenia demograficznego:
 - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 59,6 osób,
 - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 124,4 osób,
 - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 33,1 osób,
- wskaźniki modułu gminnego:
 - gęstość zaludnienia – 146 osób na 1 km²,
 - kobiety na 100 mężczyzn – 106,
 - przyrost naturalny: na 1000 ludności – -3,1, w liczbach naturalnych – -115 osób,
 - saldo migracji: na 1000 ludności – -5,4, w liczbach naturalnych - 196 osoby,
- wskaźniki inne:
 - małżeństwa na 1000 ludności - 4,4,
 - urodzenia żywe na 1000 ludności - 8,1,
 - zgony na 1000 ludności- 11,21.

Mieszkańcy gminy Końskie stanowią 43,7% ludności powiatu koneckiego oraz 2,87% ludności województwa świętokrzyskiego.

Dane demograficzne z lat 2006-2013 świadczą o stale zmniejszającej się liczbie ludności na terenie gminy, spowodowanej zarówno ujemnymi wskaźnikami przyrostu naturalnego jak i salda migracji. Do niekorzystnych zjawisk demograficznych należy ponadto zbyt mała różnica pomiędzy wskaźnikami liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa oraz fakt, że wskaźniki nie wykazują zmiany tendencji.

2.3. Infrastruktura społeczna na terenie gminy

Na terenie gminy Końskie funkcjonują m.in. następujące instytucje publiczne:

- Urząd Gminy i Miasta,
- Starostwo Powiatowe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa,
- placówki zdrowotne, oświatowe, placówki kultury i sportu.

Opieka medyczna

W gminie Końskie w zakresie infrastruktury ochrony zdrowia funkcjonują:

- Szpital Specjalistyczny św. Łukasza w Końskich (Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich), ul. Gimnazjalna 41b,
- Przychodnia Specjalistyczna przy ZOZ w Końskich, ul. Gimnazjalna 41b,
- Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach oddział w Końskich (należy do struktur ZOZ), ul. 1-go Maja 44
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Południowa" w Końskich, ul. Południowa 1, wraz z oddziałem zamiejscowym w Fidorze,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Rodzina" w Końskich, ul. Armii Krajowej 2,
- Przychodnia Zdrowie Sp. z o.o. w Końskich, ul. Zamkowa 21.

Opiekę zdrowotną w gminie uzupełniają prywatne, specjalistyczne gabinety lekarskie, stomatologiczne oraz stacje diagnostyczne.

Zespół Opieki Zdrowotnej sprawuje opiekę zdrowotną i profilaktyczną poprzez swoje jednostki organizacyjne tj. Szpital Specjalistyczny i Przychodnię Specjalistyczną. ZOZ zatrudnia 153 lekarzy różnych specjalności oraz ponad 400 osób w personelu pielęgniarskim. W ostatnich latach ZOZ przyjmuje rocznie od ok. 19 tys. do 23 tys. pacjentów, przeważają pacjenci pochodzący z powiatu koneckiego (ok. 60%).

W Szpitalu Specjalistycznym funkcjonują oddziały: anestezyjologii i intensywnej terapii, chorób wewnętrznych z poddziałem diabetologicznym, chirurgiczny ogólny, chirurgii urazowo-ortopedycznej, dermatologiczny, gastroenterologiczny, ginekologiczno-położniczy, kardiologii, nefrologiczny ze stacją dializ, neonatologiczny, neurologiczny, okulistyczny, otolaryngologicznym, pediatryczny, ratownictwa medycznego, rehabilitacji szpitalnej, rentgenodiagnostyki, urologiczny oraz:

- Świętokrzyskie Centrum Chirurgii Naczyniowej i Angiologii,
- Świętokrzyskie Centrum Reumatologii,
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy,
- Przychodnia Kompleksowej Rehabilitacji i Fizykoterapii

W Przychodni Specjalistycznej działają poradnie: alergologiczna dla dorosłych, chirurgiczna, chirurgii naczyń, chirurgii onkologicznej, chirurgii stomatologicznej, diabetologiczna, endokrynologiczna, gastrologiczna, ginekologiczno-położnicza, gruźlicy i chorób płuc,

kardiologiczna, laktacyjna, leczenia zęza, logopedyczna, okulistyczna, otolaryngologiczna, pulmonologiczno-alergologiczna dla dzieci, rehabilitacyjna, reumatologiczna, medycyny pracy, medycyny sportowej, neonatologiczna przy oddziale Noworodków i Wcześniejków, nefrologiczna, neurologiczna, urazowo-ortopedyczna, urologiczna, zdrowia psychicznego i odwykowa oraz pracownia elektrodiagnostyki.

W strukturach ZOZ w Końskich działa też Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach oddział w Końskich - świadczące usługi doraźnej pomocy medycznej w domu pacjenta oraz przewozu medycznego.

Przychodnie rejonowe świadczą usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, porad specjalistycznych i domowej opieki hospicyjnej, w niektórych są także poradnie specjalistyczne oraz oddziały rehabilitacyjne.

Pacjentów NZOZ "Południowa" obsługuje 14 lekarzy w poradni dla dorosłych, 7 lekarzy w poradni dla dzieci oraz 3 lekarzy w poradni ginekologicznej. Ponadto w pracowni fizjoterapii i kinezyterapii pracuje 6 rehabilitantów, a opiekę pielęgniarską zapewnia zespół 30 pielęgniarek - wśród nich pielęgniarki środowiskowe, rodzinne, położne i szkolne. NZOZ "Południowa" posiada oddział również zamiejscowy w Fidorze, w którym przyjmuje lekarz rodzinny. W NZOZ jest także laboratorium diagnostyczne. Liczba pacjentów NZOZ wynosi ponad 24 tys.

NZOZ "Rodzina" zatrudnia ogółem 7 lekarzy w poradniach ogólnych i specjalistycznych oraz 6 pielęgniarek. Liczba pacjentów zarejestrowanych w NZOZ wynosi ponad 8 tys. osób.

Przychodnia "Zdrowie" rozpoczęła działalność od roku 2013, zatrudnia 9 lekarzy POZ i 2 lekarzy pediatrów oraz 2 pielęgniarki. Liczba pacjentów wynosi ok. 4 tys. osób.

Bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem na terenie gminy czuwa Komenda Powiatowa Policji w Końskich oraz Straż Miejska.

Na terenie gminy działa Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Końskich i 13 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Bedlenko, Bedlno, Dziebałtów, Kazanów, Końskie, Kornica, Modliszewice, Nieświń, Paruchy, Pomorzany, Proćwin, Sworzyce, Wąsosz oraz OSP w KZO w Końskich.

Oświata

Na terenie gminy dzieci i młodzież mają zapewniony dostęp do szkolnictwa przedszkolnego, podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego.

Funkcjonującymi w zakresie oświaty jednostkami gminnymi są:

- Przedszkole Samorządowe nr 1 w Końskich, ul. Krakowska 46,
- Przedszkole Samorządowe nr 2 w Końskich, ul. Partyzantów 5,
- Przedszkole Samorządowe nr 3 w Końskich, ul. Partyzantów 2,
- Przedszkole Samorządowe nr 4 w Końskich, ul. Armii Krajowej 24,
- Przedszkole Samorządowe nr 5 w Końskich, ul. Ks. J. Granata 6,
- Przedszkole Samorządowe nr 7 w Końskich, ul. 1-go Maja 5a,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Emilii Plater w Końskich, ul. Armii Krajowej 2,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Stanisława Staszica w Końskich, ul. Polna 6,
- Szkoła Podstawowa w Dziebałtowie, Dziebałtów 85,
- Szkoła Podstawowa w Kopaninach, Grabków 16c,

- Szkoła Podstawowa w Modliszewicach, ul. Franciszka Gasińskiego 2,
- Gimnazjum nr 1 w Końskich, ul. Armii Krajowej 2,
- Gimnazjum nr 2 w Końskich, ul. Partyzantów 9,
- Zespół Placówek Oświatowych im. kpr. Gabrieli Wojciechowskiej w Nieświniu, ul. Szkolna 6, (przedszkole, szkoła podstawowa),
- Zespół Placówek Oświatowych w Kazanowie, Nowy Kazanów 1a, (przedszkole, szkoła podstawowa),
- Zespół Placówek Oświatowych w Pomykowie, Pomyków 25a, (przedszkole, szkoła podstawowa),
- Zespół Szkół w Rogowie, ul. Kozubskiego 18b, (szkoła podstawowa, gimnazjum),
- Zespół Szkół w Stadnickiej Woli, Stadnicka Wola 55, (szkoła podstawowa, gimnazjum).

Wskazana sieć gminnych publicznych jednostek oświatowych uzupełniana jest działalnością jednostek niepublicznych do których należą:

- Niepubliczne Przedszkole „Mały Miś” w Końskich, ul. Wjazdowa 13 – organ prowadzący Centrum Edukacyjne ABC Magdalena Śliwak,
- Niepubliczne Przedszkole „Bajkowa Kraina” w Końskich, ul. Towarowa 4 – organ prowadzący Andrzej Miszczyk (zam. Bilcza ul. Wierzbowa 1, 26-026 Morawica),
- Niepubliczne Gimnazjum w Końskich, ul. Towarowa 4 - organ prowadzący Świętokrzyskie Stowarzyszenie na Rzecz Aktywizacji Zawodowej i Pomocy Młodzieży w Kielcach; ul. Helenówek 2; 25-661 Kielce.

Tabela 5. Przedszkola gminie Końskie - podstawowe dane w roku szkolnym 2013/2014 (UMiG Końskie)

Placówka oświatowa	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba sal dydaktycznych	Powierzchnia użytkowa w m ²
PS nr 1 w Końskich	66	7	4	170 m ²
PS nr 2 w Końskich	75	9	3	430
PS w 3 w Końskich	119	11	5	668
PS nr 4 w Końskich	142	12	6	1118
PS nr 5 w Końskich	141	9	3	125
PS nr 7 w Końskich	74	7	3	340

Tabela 6. Dane o szkołach podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Końskie w roku szkolnym 2013/2014 (UGiM Końskie)

Placówka oświatowa	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba sal	Powierzchnia m ²	Zaplecze/ wyposażenie
SP nr 1 w Końskich	569	50	24	1 389 sale lekcyjne	sala gimnastyczna - 245 m ² , stołówka, świetlica, 28 komputerów dydaktycznych
SP nr 2 w Końskich	420	37	22	3 140	sala gimnastyczna - 186 m ² , stołówka, świetlica 22 komputery dydaktyczne
SP w Dziebałtowie	165	14	8	390	sala gimnastyczna - 124 m ² , stołówka, świetlica 17 komputerów dydaktycznych
SP w Kopaninach	76	12	6	128	13 komputerów dydaktycznych

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

SP w Modliszewicach	124	16	9	1 175,15	sala gimnastyczna - 245 m ² , świetlica 19 komputerów dydaktycznych
Zespół Placówek Oświatowych w Kazanowie	181	21	9	379,69	sala gimnastyczna - 275 m ² , świetlica, żywienie dzieci w oddz. przedszkolnym 18 komputerów dydaktycznych
Zespół Placówek Oświatowych w Nieświniu	125	17	10	przedszkole - 50,4 szkoła - 1 527,72	sala gimnastyczna - 179 m ² , żywienie dzieci w oddz. przedszkolnym 14 komputerów dydaktycznych
Zespół Placówek Oświatowych w Pomykowie	112	19	9	przedszkole - 79,5 szkoła - 1 658	sala gimnastyczna - 245 m ² , bawialnia
Gimnazjum nr 1 w Końskich	328	44	22	1 658	sala gimnastyczna - 540 m ² , stołówka, świetlica 41 komputerów dydaktycznych
Gimnazjum nr 2 w Końskich	325	35	21	2 004	sala gimnastyczna - 164,5 m ² , stołówka, świetlica 40 komputerów dydaktycznych
Zespół Szkół w Stadnickiej Woli	540	53	16	szkoła - 594 Gimnazjum - 594	sala gimnastyczna - 1 903 m ² , stołówka, świetlica ogółem 42 komputery dydaktyczne
Zespół Szkół w Rogowie	256	31	14	szkoła - 701,5 Gimnazjum - 1091	sala gimnastyczna - 275,4 m ² , stołówka, świetlica ogółem 36 komputerów dydaktycznych

Ekonomiczno-administracyjną obsługę placówek oświatowych prowadzi jednostka organizacyjna gminy Końskie - Zespół Obsługi Placówek Oświatowych.

Na szkolnictwo ponadpodstawowe w gminie składają się placówki zarządzane przez władze powiatowe:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej w Końskich, ul. kpt. Stoińskiego 4,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie-Skłodowskiej w Końskich, ul. Sportowa 6,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Końskich, ul. Staszica 5,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Końskich, ul. Warszawska 53,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Końskich, ul. Piłsudskiego 68,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Baryczy, Barycz 64

oraz placówki niepubliczne:

- Zakład Doskonalenia Zawodowego Centrum Kształcenia Zawodowego w Końskich, ul. Piłsudskiego 82 – organ prowadzący Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach,
- Niepubliczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Końskich, ul. Towarowa 4 - organ prowadzący Świętokrzyskie Stowarzyszenie Na Rzecz Aktywizacji Zawodowej i Pomocy Młodzieży w Kielcach,

- Zespół Szkół Policealnych i Ogólnokształcących „LOGOS” w Końskich, ul. Warszawska 13 - organ prowadzący: Jolanta Grzesiuk, Iwona Poteralska, Dorota Rogozińska
- Szkoły dla Dorosłych AWANS w Końskich, ul. Towarowa 4 - organ prowadzący Andrzej Miszczyk,
- Szkoły dla Młodzieży i Dorosłych „UNIWEREK” w Końskich, ul. Piłsudskiego 72 - organ prowadzący Artur Obara,
- Powszechne Centrum Edukacji „PROFESJA” w Końskich, ul. Piłsudskiego 114 A - organ prowadzący Patrycja Szulkiewicz,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego PERFECT w Końskich ul. Łazienna 3 - organ prowadzący Magdalena Zaborowska Szarpak,
- Centrum Usługowo-Edukacyjne NOVUM w Końskich, ul. Warszawska 13 - organ prowadzący Michał Stanisławski.

Kultura, sport i rekreacja

Placówki kultury w gminie Końskie to:

- Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich (ul. Mieszka I-go 4) wraz z placówkami wiejskimi: Wiejski Dom Kultury w Kornicy (Plac Tysiąclecia 1), Wiejski Dom Kultury w Rogowie (ul. Podmiejska 7),
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie im. Cezarego Chlebowskiego w Końskich (ul. Partyzantów 1) wraz z filiami w miejscowościach: Dziebaltów, Kazanów, Modliszewice, Nieświń, Pomyków, Rogów, Sokołów. Przy Bibliotece w Końskich funkcjonują też: Gminne Centrum Informacji - Czytelnia Komputerowa, Centrum Informacji Turystycznej,
- Klub Osiedlowy "Kaesemek" Koneckiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Końskich (ul. Wojska Polskiego 3)
- Muzeum Regionalne PTTK w Końskich (ul. Partyzantów 1)
- Muzeum Zagłębią Staropolskiego w Sielpi (odział Muzeum Techniki NOT w Warszawie, ul. Słoneczna 19),
- Kuźnica mechaniczna w Starej Kuźnicy (odział Muzeum techniki NOT w Warszawie).

Ponadto w Końskich działa filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach (Filia w Końskich, ul. Zamkowa 5).

Dziedzictwo kulturowe na terenie gminy stanowią obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego oraz obiekty znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Gmina jest bogata w zasoby kulturowe, zwłaszcza obiekty sakralne, zabytki związane z techniką i dawnymi właścicielami ziemskimi.

Tabela 7. Zabytki architektoniczne znajdujące się na terenie gminy Końskie (Rejestr Zabytków Województwa Świętokrzyskiego - stan z dnia 31.10.2012 r.)

Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru
Końskie	Kościół parafialny pw. śś Wojciecha i Mikołaja	A.485
Końskie	Zespół kościoła Parafialnego pw. św. Anny	A.486/1-3
Końskie	Zespół pałacowo-parkowy	A. 487/1-4
Końskie	Dom, ul. Piłsudskiego 26	A.488
Modliszewice	Zespół rezydencjonalny	A.498/1-4
Nowy Kazanów	Zespół klasztorny bernardynów	A.490/1-2
Sielpia Wielka	Zespół zakładu osiedla przemysłowego	A.491
Stara Kuźnica	Dawna kuźnia wodna	A.492

W gminie obiektami sportowymi zarządza zakład budżetowy Gminy Końskie - Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi (ul. Warszawska 38), w którego skład wchodzi m.in. basen, boiska "Orlik", lodowisko oraz Hala sportowa w Końskich. W Sielpi funkcjonuje Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z.o.o. (spółka kapitałowa Gminy Końskie, Sielpia, ul. Spacerowa 1).

2.4. Infrastruktura techniczna gminy Końskie

Połączenia komunikacyjne gminy Końskie wyznaczają drogi główne, tj.:

- droga krajowa nr 42 relacji Namysłów – Radomsko – Końskie – Skarżysko-Kamienna - Rudnik,
- drogi wojewódzkie: nr 749 (z Końskich do Przysuchy), nr 746 (z Końskich do Żarnowa) i nr 728 (relacji Grójec – Końskie – Jędrzejów),

uzupełniane przez sieć dróg niższych kategorii:

- drogi powiatowe - łączna długość 86,9 km (w tym na terenie miasta: 18,3 km i na terenie wiejskim: 68,6 km),
- drogi gminne - łączna długość 64,914 km, (w tym na terenie miasta: 21,376 km i na terenie wiejskim: 43,540 km).

Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska – Dębica, obecnie prowadząca przewozy towarowe, przewozy pasażerskie są zawieszane.

Za gospodarkę wodno-ściekową w gminie odpowiada Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Końskich Sp. z.o.o.

Cały obszar gminy jest zwodociągowany, długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 268,8 km. Sieć wodociągowa posiada podłączenia do 6 305 budynków mieszkalnych. Na terenie gminy funkcjonuje 6 komunalnych ujęć wody zaopatrujących w wodę mieszkańców: w Końskich - 3 ujęcia (Pl. Kościuszki, ul. Kazanowska, ul. Warszawska) oraz w Modliszewicach, Wąsoszy i Paruchach.

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 182,9 km i przyłączona jest do 3 265 gospodarstw. W trakcie realizacji jest program „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Końskie”, który przewiduje oddanie w sumie ponad 78 km sieci grawitacyjnej oraz ponad 30 km sieci ciśnieniowej. Ścieki odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej Oczyszczalni Ścieków w Kornicy (ul. Ogrodowa 2A). Istniejąca przepustowość oczyszczalni wynosi $Q_{\max d} = 6\,600\text{ m}^3/\text{d}$ (planowana jest rozbudowa obiektu).

W mieście działa system kanalizacji deszczowej wraz z oczyszczalniami wód deszczowych przy ul. Zielonej, Warszawskiej, Folwarcznej. Na terenach wiejskich funkcjonuje kanalizacja deszczowa wraz z oczyszczalniami w miejscowościach Stary Młyn, Rogów, Modliszewice. W innych miejscowościach kanały deszczowe znajdują się głównie przy drogach.

Głównym dostawcą gazu dla gminy jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z.o.o. Oddział w Tarnowie, Zakład w Kielcach. Zgazyfikowane są miejscowości: Końskie, Czerwony Most, Górny Młyn, Koczwaro, Kopaniny, Nieświń, Pomyków, Piła, Stadnicka Wola, Szabelnia. Długość sieci gazowniczej wynosi 100,69 km i ma 2 178 szt. przyłączy do gospodarstw.

Tabela 8. Wskaźniki wyposażenia mieszkań na terenie gminy Końskie w instalację w % w roku 2012 (GUS, 2012)

Wyposażenie	Ogółem	w tym:	
		w mieście	teren wiejski
Wodociąg	83,7	95,2	69,3
Kanalizacja	55,6	79,8	25,0
Gaz	48,5	83,0	4,7

Gmina Końskie zaopatrywana jest w energię elektryczną poprzez sieć 110kV relacji Stąporków-Opoczno oraz 3 główne punkt zasilania – GPZ Satry Młyn, GPZ Końskie Zachód, GPZ ZEC w Końskich. Energia elektryczna rozprowadzana jest siecią średniego i niskiego napięcia do gospodarstw indywidualnych i zakładów za pomocą napowietrznych i kablowych linii energetycznych. Na koniec 2011 roku funkcjonowało łącznie 222,960 km energetycznych linii napowietrznych i 45,942 km energetycznych linii kablowych o napięciu 15 kV oraz łącznie 202,348 km energetycznych linii napowietrznych i 119,758 km energetycznych linii kablowych o napięciu 0,4 kV.

Wytwórcą i dystrybutorem ciepła w mieście jest Zakład Energetyki Ciepłej w Końskich. System ciepłowniczy miasta obejmuje źródło ciepła, sieć ciepłowniczą oraz węzły ciepłownicze. Całkowita długość eksploatowanej sieci ciepłowniczej wynosi 10 486 m, w tym: magistralnej: 2 908 m, rozdzielczych wraz z przyłączami: 7 578 m. Wszystkie osiedla mieszkaniowe wielorodzinne zaopatrywane są w ciepło systemowe z kotłowni.

Gospodarstwa indywidualne w gminie i obiekty użyteczności publicznej na terenie wiejskim korzystają z własnych źródeł ciepła. Jest to najczęściej centralne ogrzewanie, zwłaszcza węglowe, ale często też gazowe.

Telekomunikacja gminy Końskie bazuje na Automatycznej Centrali Telefonicznej o pojemności 6.000 NN i starej CT o pojemności 2.000 NN. W gminie dostępna jest sieć komórkowa wszystkich operatorów oraz internet radiowy. Miasto Końskie wyposażone jest w sieć światłowodową (w ramach programu „+e-świętokrzyskie budowa miejskich sieci światłowodowych JST” - o długości 10 395 m). Gmina uczestniczy w projekcie "Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej" - której celem zapewnienie do końca 2014 roku dostępu do usług szerokopasmowych dla 90% mieszkańców i 100% instytucji publicznych i przedsiębiorców.

Na terenie Gminy Końskie odpady komunalne są zbierane selektywne – zbiórka u źródła od właścicieli nieruchomości (w workach na terenach zabudowy jednorodzinnej lub w pojemnikach typu „dzwon” na terenach zabudowy wielolokalowej, w podziale na papier, szkło i plastik) oraz w formie zmieszanej (pojemniki różnej pojemności na odpady zmieszane). Na terenie gminy istnieje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Końskich (ul. Spacerowa) oraz Gminny Punkt Zbierania Odpadów Niebezpiecznych w Końskich (ul. Kielecka 1). Na terenie gminy funkcjonuje Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Końskich, który jest zarządzany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Końskich.

2.5. Gospodarka gminy Końskie

Gmina Końskie jest ośrodkiem o tradycjach przemysłowych, zlokalizowanym w obrębie dawnego Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego, który obecnie stanowi piąty pod względem wielkości ośrodek przemysłowy województwa świętokrzyskiego. W ostatnich latach, na bazie upadłych zakładów przemysłowych, rozwija się działalność odlewnicza, ceramiczna i odzieżowa. Sfera gospodarcza miasta to przede wszystkim sektor małych i średnich przedsiębiorstw różnych branż z przewagą handlu i usług – liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w 2013 r. wynosiła 3 569 podmiotów, w tym 3 464 to podmioty prywatne (według danych GUS). Ponad 81% podmiotów prywatnych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W roku 2013: 282 nowych podmioty zostało zarejestrowanych, natomiast z działalności wyrejestrowano 259 podmiotów.

Według podziału na sekcja PKD w roku 2013 w tym najliczniej reprezentowane były:

- handel hurtowy i detaliczny, naprawy - ok 34 % zarejestrowanych podmiotów,
- przetwórstwo przemysłowe - 14% podmiotów,
- budownictwo - 12 %
- pozostała działalność usługowa - 6 % .

Znaczną liczbę miejsc pracy w zakresie usług publicznych w gminie generuje oświata, administracja publiczna (Urząd Miasta i Gminy, Starostwo Powiatowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, urząd Skarbowy, Sąd Rejonowy i Prokuratura), opieka zdrowotna (Szpital Specjalistyczny, pogotowie ratunkowe, przychodnie rejonowe i specjalistyczne, prywatne gabinety lekarskie)

Największe zakłady produkcyjne to m.in.:

- Koneckie Zakłady Odlewnicze S.A. w Końskich – produkcja wyrobów kanalizacyjnych z żeliwa,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Końskich – produkcja przetworów mlecznych,
- Ceramika Końskie Sp. z o.o. w Końskich – produkcja płytek ceramicznych,
- Ceramika Nowa Gala S.A. w Końskich – produkcja płytek ceramicznych,
- Orizonte - Polska sp. z o.o. w Końskich - producent rozwiązań dla przemysłu ceramicznego,
- Betomax Polska S.A. w Końskich - rozwiązania technologiczne dla budownictwa.

W gminie działają liczne podmioty związane z tradycyjnym na tym terenie przemysłem odlewniczym (Odlewnia Żeliwa Fansuld sp. jawna w Końskich, "Metalodlew" PHU w Końskich, "Żaneta" Odlewnia Żeliwa w Pile i wiele innych) wśród nich najczęstsze są firmy rodzinne zatrudniające kilkunastu pracowników.

Na terenie gminy Końskie powstała podstrefa, utworzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 1997r. do 31 grudnia 2020 r., Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”. W podstrefie Końskie SSE funkcjonuje kilkanaście podmiotów, m.in.: STAR-GRES Sp. z o.o. Końskie, AREA Sp. z o.o., STAR-DUST Sp. z o.o., ALPOL GIPS Sp. z o.o..

Ponadto na terenie gminy Końskie funkcjonują podmioty, których celem jest wspieranie współpracy wewnętrznej i zewnętrznej. Należą do nich m.in.:

- banki: Bank Spółdzielczy, PKO Bank Polski, Bank Zachodni WBK, Lukas Bank SA oraz oddziały kilku innych banków,
- placówki otoczenia biznesu: biura rachunkowe, doradztwo inwestycyjne,
- Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, którego celem jest wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości i ograniczenie bezrobocia,

- Koneckie Stowarzyszenie Producentów Rolnictwa Ekologicznego „Dary Natury” w Końskich, które ma na celu dostosowanie produkcji rolnej do warunków rynkowych, poprawę efektywności gospodarowania i planowanie produkcji, koncentrację podaży oraz organizowanie sprzedaży produktów rolnych,
- grupy producenckie - współpraca na rynku producentów rolnych.

Branża turystyczna reprezentowana jest najsilniej na terenie głównego ośrodka wypoczynkowego gminy w Sielpi przez usługi hotelarskie i gastronomiczne (np. Ośrodek Sportu i Rekreacji, Ośrodek Wypoczynkowy "Łuczniczka", Hotel i Ośrodek Wypoczynkowy "Eliot", Hotel "Energetyk", szereg ośrodków z hotelami i indywidualnymi domkami letniskowymi). Usługi hotelarskie świadczą także obiekty w Końskich i Modliszewicach.

3. Diagnoza problemów społecznych gminy Końskie

3.1. Obszary problemów społecznych objęte pomocą socjalną zgodnie z „Ustawą o pomocy społecznej”

Na terenie gminy Końskie problemami pomocy społecznej zajmuje się przede wszystkim Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich, który współpracuje z innymi instytucjami społecznymi i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy oraz poza nią.

3.1.1. Ubóstwo

Ubóstwo to zjawisko braku dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb rodziny w zakresie podstawowych potrzeb uznawanych za niezbędne. Potrzebami podstawowymi, poza wyżywieniem, są także: ubranie, mieszkanie, ochrona zdrowia, transport, wykształcenie. Osoby ubogie nie mają zdolności uczestniczenia w aktywności społecznej

Za ustawową granicę ubóstwa uważa się osiągnięcie dochodów poniżej kwoty, za którą można ubiegać się o przyznanie świadczenia pieniężnego – w chwili obecnej w Polsce kryterium dochodowe wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł,
- dla osoby w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł.

Ubóstwo jest zjawiskiem niebezpiecznym, ponieważ może powodować m.in. trwałe urazy psychiczne i długotrwałe skutki społeczne, np.: zmniejszenie popytu na towary, chłonności rynku i zahamowania rozwoju gospodarczego, utrudnienie lub uniemożliwienie korzystania z szans zdobycia wykształcenia i zachowania dobrego stanu zdrowia, wzrost przestępczości (przestępstwa przeciw mieniu) i patologii społecznych (narkomania, bezdomność).

Brak wystarczających środków do życia staje się znaczącym problemem społecznym na terenie gminy. Z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich w roku 2013 z powodu ubóstwa korzystało 359 rodzin o łącznej liczbie osób 759, co - w porównaniu do lat ubiegłych - jest ponad 5-krotnym wzrostem liczby świadczeniobiorców.

Tabela 9. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu ubóstwa w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	48	23	42	19	64	31	359	198
Liczba osób w rodzinach	78		63		94		759	

Powyższe dane wykazują liczbę rodzin o dochodach poniżej kryterium dochodowego korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, nie wykazują jednak rzeczywistej liczby rodzin ubogich w gminie. Wiele świadczeń w M-GOPS może być zakwalifikowanych do innego kryterium, ponieważ ubóstwo mogło być spowodowane innymi czynnikami, np. bezrobociem, bezradnością w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego czy alkoholizmem członka rodziny. Z pewnością także nie wszystkie rodziny żyjące poniżej minimum socjalnego zgłaszają się po pomoc.

W gminie zauważalne jest zjawisko dziedziczenia ubóstwa, kiedy całe rodziny, na długie lata pozostawia na marginesie życia społecznego. Widocznymi przejawami biedy jest m.in.:

niemożność zagwarantowania mieszkania i posiłku dla rodziny, a dla dzieci np. odpowiedniego wyposażenia szkolnego.

Jednym z widocznych przejawów ubożenia społeczeństwa jest problem niedożywienia. Gmina, poza środkami własnymi, korzysta ze środków na pomoc z krajowego programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania". Program jest wieloletnim elementem polityki społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej państwa w celu: poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Celem programu jest zagwarantowanie posiłków, w tym posiłku gorącego lub też wypłata zasiłku celowego.

Tabela 10. Realizacja programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Rzeczywista liczba osób objęta programem ogółem (w tym w sołectwach)	3 133 (1 692)	3 223 (1 652)	2 760 (1 521)	2 874 (1 533)
dzieci do 7 roku (w tym w sołectwach)	434 (231)	455 (234)	379 (193)	354 (189)
uczniowie (w tym w sołectwach)	944 (554)	1 125 (616)	677 (386)	675 (382)
pozostałe osoby (w tym w sołectwach)	1 755 (925)	1 842 (802)	1 766 (979)	1 894 (1 007)
Liczba świadczeń w formie posiłku ogółem (w tym w sołectwach)	662 (331)	649 (317)	665 (354)	606 (288)
dzieci do 7 roku (w tym w sołectwach)	74 (36)	84 (50)	133 (59)	130 (60)
uczniowie (w tym w sołectwach)	478 (284)	461 (251)	419 (237)	374 (223)
pozostałe osoby (w tym w sołectwach)	110 (11)	104 (16)	113 (58)	102 (5)
Liczba świadczeń w postaci zasiłku celowego ogółem (w tym w sołectwach)	2 741 (1 361)	2 583 (1 335)	2 636 (1 451)	2 773 (1 479)
dzieci do 7 roku (w tym w sołectwach)	360 (177)	371 (184)	341 (172)	327 (176)
uczniowie (w tym w sołectwach)	466 (270)	664 (365)	588 (332)	594 (320)
pozostałe osoby (w tym w sołectwach)	1 645 (914)	1 738 (786)	1 760 (976)	1 892 (1 005)
Koszty Programu ogółem w zł	1 182 478	1 209 232	1 144 557	1 176 852
w tym: środki własne w zł	437 187	522 328	457 803	470 735
w tym: dotacja w zł	745 291	686 904	686 754	706 117
Liczba punktów żywieniowych (w tym placówki oświatowe)	30 (23)	30 (18)	30 (18)	23 (23)

W roku 2013 liczba osób objęta programem "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" w gminie wynosiła 2 874, w tym 1 533 mieszkańców wsi. Koszt całego Programu wyniósł 1 176 852 zł. Na terenie gminy Końskie dożywianie w formie posiłku prowadzone jest poprzez stołówki w placówkach oświatowych oraz stołówkę w budynku M-GOPS w Końskich. W szkołach dzieci otrzymują najczęściej posiłek składający się z pełnego obiadu, a w placówkach, gdzie nie ma stołówek, bułkę słodką. Do szkół, gdzie nie ma kuchni, posiłek jest dowożony i wydawany w punktach stołówkowych. Koszt jednego obiadu wynosi 3,50 zł (produkty). Finansowanie posiłków w placówkach oświatowych w roku 2013 odbywało się dla 372 uczniów, w tym 223 uczniów na terenach wiejskich oraz 130 dzieci do lat 7 (w tym 60

na terenach wiejskich). Ponadto w gminie dzieci są dożywiane w świetlicach środowiskowych w Końskich.

Ze stołówek przy M-GOPS korzystają osoby bezdomne, chore, samotne. Dziennie wydaje się 80 obiadów, koszt jednego to 3,90 zł (produkty). Ogółem z pomocy w formie posiłku korzystały w roku 2013 - 102 osoby.

W gminie dla dzieci z rodzin ubogich prowadzony jest program ministerialny (MEN) "Wyprawka szkolna", obejmujący corocznie poszczególne roczniki dzieci polega na zwrocie kosztów zakupu podręczników i pomocy szkolnych na podstawie faktur dostarczanych przez rodziców do szkół. Od roku szkolnego 2014/2015 wprowadzone zostały do szkół darmowe podręczniki dla dzieci w klasie 1 szkoły podstawowej, a do zakupu podręcznika do języka obcego nowożytnego wypłacane są dofinansowania w kwocie 70 zł dla dziecka. Ponadto w szkołach prowadzona jest odsprzedaż używanych podręczników.

Na podstawie uchwały Nr LXIII/461/2010 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 22 września 2010 r. w sprawie "Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Końskie" w gminie wypłacane są przez M-GOPS stypendia oraz zasiłki szkole.

Tabela 11. Liczba i kwota stypendiów i zasiłków szkolnych wypłacanych w gminie Końskie (M-GOPS Końskie)

Rok	Miesiące	Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	Kwota w zł	Liczba przyznanych zasiłków szkolnych	Kwota w zł	Suma w zł
2010	I-VI	555	229 790,11	3	1 311	361 202,51
	IX-XII	459	130 101,40	-	-	
2011	I-VI	459	184 934,72	-	-	307 641,81
	IX-XII	422	122 707,09	-	-	
2012	I-VI	414	166 982,58	-	-	309 540,21
	IX-XII	476	142 557,63	-	-	
2013	I-VI	464	218 732,67	-	-	303 088,36
	IX-XII	493	83 335,69	7	1 020	

Osoby ubogie mogą liczyć również na wsparcie rzeczowe ze strony M-GOPS w Końskich. Najczęściej pomoc polega na wydawaniu artykułów żywnościowych, np. z Banku Żywności, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Polskiego Czerwonego Krzyża lub innych zbiorów publicznych. Konkretnie działania w/w instytucji zależą od potrzeb mieszkańców, środków finansowych stowarzyszeń. Często udzielana jest pomoc materialna również w postaci przekazywania środków czystości, ubrań, itp. Parafie kościoła katolickiego okazjonalnie (np. w czasie przedświątecznym) rozdają rodzinom ubogim artykuły żywnościowe, a dla dzieci organizuje się akcję zakupu przez parafian paczek bożonarodzeniowych.

Dla osób ubogich, które spełniają kryterium, gmina może wypłacać dodatek mieszkaniowy. Jest to świadczenie pieniężne mające na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W roku 2013 gmina dofinansowywała czynsze dla 2 465 osób na łączną kwotę 326 663 zł.

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe - liczba i kwota świadczeń - wypłacane w latach 2010-2014 przez gminę Końskie (M-GOPS Końskie)

Zarządzający zasobami mieszkaniowymi	2010	2011	2012	2013
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Końskie (lokatorskie)	1 181	1 111	920	955
zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Końskie (własnościowe)	313	341	374	304
Konecka Spółdzielnia Mieszkaniowa, Końskie	1 198	1 198	1 047	1 055
Hotel Łuczyński ul. Warszawska, Końskie	31	59	51	23
Wspólnota Mieszkaniowa ul. Warszawska, Końskie	28	19	5	27
Wspólnota Mieszkaniowa ul. Warsztatowa, Końskie	12	12	19	16
Wspólnota Mieszkaniowa Fidor	25	34	45	43
Spółdzielnia Mieszkaniowa Modliszewice	22	45	42	40
Nadleśnictwo Barycz	-	-	-	2
Liczba świadczeń ogółem	2 810	2 819	2 503	2 465
Kwota świadczeń ogółem (w zł)	334 349	346 640	328 551	326 663

Gmina Końskie dysponuje mieszkaniem socjalnym i udziela wsparcia w tej postaci dla osób potrzebujących.

Tabela 13. Lokale socjalne w mieszkaniowym zasobie Gminy Końskie (UMiG Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba lokali socjalnych	23	27	31	35
w tym: tymczasowych pomieszczeń	0	0	0	1
Liczba osób zamieszkujących w lokalach socjalnych	55	70	81	73*
Liczba złożonych wniosków o najem lokalu socjalnego	10	4	7	6
Liczba wyroków sądowych (do zrealizowania - narastająco)	42	47	41	26**

* w 2013 r. przekształcono 4 lokale socjalne na lokale komunalne, w których zamieszkiwało 16 osób.

** w dniu 8 czerwca 2013 r. weszła w życie uchwała Nr XXVII/286/2013 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Końskie. Wszystkie wnioski złożone do dnia 8 czerwca 2013 r. zostały zweryfikowane i uaktualnione. Na koniec 2013 r. pozostało do załatwienia 26 wniosków o dostarczenie eksmitowanym osobom lokalu socjalnego (lub tymczasowego pomieszczenia) orzeczonego wyrokiem sądowym.

3.1.2. Sieroctwo

Sieroctwo to nieposiadanie obojga lub jednego rodzica, braku innego opiekuna – odpowiedzialnego za wychowanie – lub też brak jakichkolwiek krewnych. Brak tych osób może być dosłowny np. poprzez: śmierć, porzucenie, trwałą pobyt z dala od siebie, lub też dorozumiany (rodzina dysfunkcyjna, brak zainteresowania, odebranie praw do opieki, ubóstwo, wychowywanie przez inne osoby). Sierota – w każdym z powyższych rozumowań – może być wychowywana w domu dziecka bądź w rodzinie zastępczej.

Z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich korzysta corocznie niewiele rodzin, w których wystąpił problem sieroctwa, ponieważ instytucja ta wypłaca tylko zasiłek, a nie sprawuje pieczy nad problem sieroctwa w gminie. Dziećmi osieroconymi zajmuje się przede wszystkim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Tabela 14. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu sieroctwa w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	2	-	2	-	2	1	1	1
Liczba osób w rodzinach	6		5		2		1	

Zadaniami PCPR w zakresie opieki nad osieroconymi dziećmi jest:

- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie pozbawionym opieki rodziców i dzieciom niedostosowanym społecznie poprzez kierowanie ich do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,
- usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Wsparciem z PCPR z powodu występowania sieroctwa naturalnego w gminie Końskie, w ostatnich latach, objęte były 2 osoby.

W opiece nad sierotami ważnym organem jest także zadanie samorządu województwa - prowadzenie ośrodka adopcyjnego. Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny działa od 2012 r., ma on na celu prowadzenie bazy danych dzieci do przysposobienia, pomoc dla kandydatów do przysposobienia dziecka, pomoc na rodziny adopcyjnej.

3.1.3. Bezdomność

Bezdomność to zjawisko socjologiczne, społeczne, charakteryzujące się brakiem miejsca stałego zamieszkania osoby. W ujęciu psychologicznym jest to kryzysowy stan egzystencji osoby, charakteryzujący się:

- *nie posiadaniem faktycznego miejsca zamieszkania,*
- *pozbawieniem środków niezbędnych do zaspokojenia elementarnych potrzeb,*
- *trwałym wykorzenieniem ze środowiska w wyniku rozpadu więzi społecznych,*
- *akceptowaniem swojej roli społecznej.*

Natura bezdomności wyklucza jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, Prowadzić do niej może cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, np.:

- *czynnikami społecznymi (m.in. brakiem miejsc dla rencistów, emerytów osób starszych w domach pomocy społecznej, zaburzonym procesem usamodzielniania się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych),*
- *czynnikami związanymi z patologiami i chorobami (alkoholizm, narkomania, przestępczość, rozpad rodziny, odrzucenie),*
- *czynnikami natury psychologicznej – świadomy wybór sposobu życia i odmiennego systemu wartości,*
- *czynnikami natury prawnej – bezradność osób wobec niepowodzeń życiowych.*

W myśl ustawy o pomocy społecznej bezdomnemu należy się tymczasowe miejsce noclegowe, odzież i posiłek, a w niektórych przypadkach również zasiłek i inne formy pomocy.

Na terenie gminy Końskie pomoc z M-GOPS z tytułu bezdomności wypłacana jest dla 47 osób. Liczba osób faktycznie bezdomnych jest porównywalna z wypłacanymi zasiłkami. Powody bezdomności są różne: dla niewielu jest to wynik nieszczęśliwego zbiegu okoliczności i rozkładu życia rodzinnego, najczęściej jest to jakaś dysfunkcja, np. nadużywanie alkoholu.

Tabela 15. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu bezdomności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	31	4	23	5	32	6	40	13
Liczba osób w rodzinach	53		37		38		47	

W gminie Końskie problem bezdomności nie jest poważny. Osoby takie są umieszczane w ośrodkach lub udzielana jest pomoc w postaci mieszkania socjalnego. Przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w stołowce istnieje możliwość otrzymania gorącego posiłku.

Osoby bezdomne nie zawsze chcą korzystać z pomocy instytucjonalnej, ponieważ częstokroć boją się odpowiedzialności, pracy lub nie są w stanie zaakceptować obowiązku trzeźwości przebywając w ośrodku. W chwili obecnej w gminie zaobserwowano 2 osoby wędrujące, które nie wyrażają zgody na wsparcie instytucjonalne. W roku 2013 Burmistrz Miasta i Gminy Końskie podjął działania mające na celu przeciwdziałanie bezdomności przydzielając 5 osobom bezdomnym lokale socjalne.

W powiecie koneckim funkcjonuje ośrodek pomagający osobom bezdomnym - jest to Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych MONAR-MARKOT w Stąporkowie (ul. Niekłańska 12), dla którego organem prowadzącym jest Stowarzyszenie "Monar" Świętokrzyskie Centrum Pomocy Bliźniemu. Corocznie Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich odnawia porozumienie o współpracy z Domem, gdzie kierowane są osoby bezdomne z terenu miasta i gminy Końskie. Dom oferuje opiekę całoroczną, całodobową dla wszystkich potrzebujących. Dom dysponuje 70 miejscami, ale w razie potrzeby jest w stanie przyjąć wszystkich zgłaszających się. W Domu przebywają osoby bezdomne z terenu gminy Końskie. Koszty pobytu ponoszą sami bezdomni z części posiadanych świadczeń, a dla kilkunastu osób koszty ponosi M-GOPS w Końskich.

3.1.4. Bezrobocie

Bezrobocie to sytuacja, kiedy osoby zdolne i poszukujące pracy nie znajdują zatrudnienia. Bezrobocie jest zjawiskiem towarzyszącym gospodarce rynkowej, które kumuluje szereg negatywnych cech położenia materialnego ludności. Skutkami bezrobocia są:

- ryzyko wykluczenia społecznego spowodowane zmianą sytuacji rodziny,
- dezintegracja rodziny – zmiana jej sytuacji emocjonalnej (osłabienie autorytetu rodziców, zakłócenie socjalizacji ról, frustracja, zmniejszenie wsparcia emocjonalnego i solidarności wewnątrzrodzinnej),³
- zwiększenie możliwości wystąpienia patologii życia rodzinnego (przypadki przemocy, sięganie po alkohol i inne),
- izolacja społeczna (ograniczenie kontaktów ze znajomymi i dalszą rodziną),

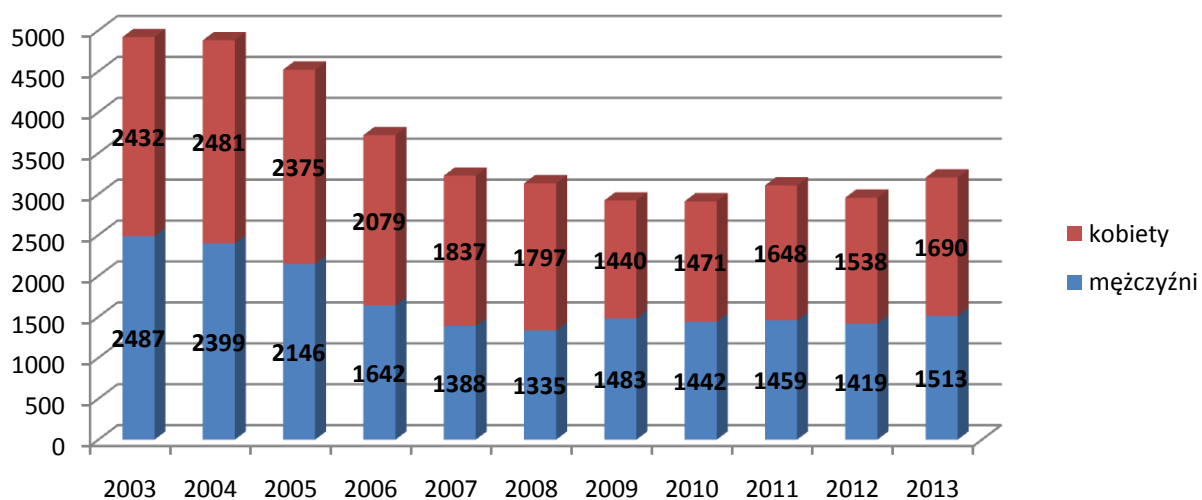
- zasadnicza zmiana poziomu życia, standardu materialnego rodziny, co może powodować konieczności korzystania z pomocy społecznej.

W gminie Końskie liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Końskich w roku 2013 wynosiła 3 203, czyli stanowiła 14 % osób w wieku produkcyjnym, zamieszkałych na terenie gminy (wskaźnik bezrobocia dla mężczyzn wynosił 12,3 %, dla kobiet - 16 %).

Tabela 16. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Końskich (PUP Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba osób bezrobotnych ogółem	2 913	3 107	2 957	3 203
Liczba bezrobotnych z terenu miasta	1 506	1 552	1 484	1 583
Liczba bezrobotnych z terenu wiejskiego gminy	1 407	1 555	1 523	1 620
Liczba bezrobotnych mężczyźni	1 442	1 459	1 419	1 513
Liczba bezrobotnych kobiety	1 471	1 648	1 538	1 690
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	51	39	71	173
Absolwenci	153	223	161	217
Z prawem do zasiłku	740	766	763	780
W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	2 014	2 191	2 052	2 237
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	980	1 104	1 137	1 137

Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Końskie w latach 2003-2013 (GUS, 2003-2013)

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Końskie zmalała znacznie od roku 2003, kiedy wynosiła 4 919 osób, a wskaźnik wynosił 21,2 %. W ostatnich latach liczba bezrobotnych ulega wahaniom - oscylującym w granicach ok. 3 tys.

Tabela 17. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 według poziomu wieku (PUP Końskie)

Wiek	2010	2011	2012	2013
18-24 lat	491	550	478	543
25-34 lat	864	919	861	926
35-44 lat	653	713	710	759
45-54 lat	618	602	567	608
55-59 lat	228	265	283	292
60-64 lat	59	58	28	75

Tabela 18. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 według czasu pozostawania bez pracy (PUP Końskie)

Wiek	2010	2011	2012	2013
do 1 mies.	281	235	318	308
od 1 do 3 m-cy	504	525	469	498
od 3 do 6 m-cy	497	532	467	539
od 6 do 12 m-cy	632	698	542	708
od 12 do 24 m-cy	582	649	632	577
powyżej 24 m-cy	417	468	529	573

Tabela 19. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 według wykształcenia (PUP Końskie)

Wykształcenie	2010	2011	2012	2013
Wyższe	376	432	416	531
Policealne i średnie zawodowe	687	720	716	799
Średnie ogólnokształcące	309	362	312	336
Zasadnicze zawodowe	889	929	873	919
Gimnazjalne i poniżej	652	664	640	618

Wskaźniki bezrobocia dla gminy Końskie w roku 2013 wynoszą:

- osoby z terenu wiejskiego to 50,6 % zarejestrowanych,
- bez pracy powyżej 1 roku jest 35,5 %, a powyżej 2 lat - 17,8% ogółu zarejestrowanych,
- z prawem do zasiłku jest 24,3% bezrobotnych,
- najliczniejszą grupą bezrobotnych są osoby w wieku 25 -34 lata - stanowią 28,9 % zarejestrowanych,
- bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowią 28,6 %.

Na terenie gminy zaznacza się również tzw. ukryte bezrobocie, np. w rolnictwie (posiadanie gospodarstwa rolnego powyżej 1 ha ziemi, mimo że nie przynosi ono dochodów, wyklucza możliwość zarejestrowania jako osoby bezrobotnej). W gminie działają jednostki administracji publicznej, duże przedsiębiorstwa ze specjalistyczną produkcją oraz sektor średnich i małych podmiotów - nie generują one jednak na tyle znaczącej liczby miejsc pracy, żeby pokryć zapotrzebowanie rynku. Ze względu na wysokie koszty pracy w gminie obserwowane jest też zjawisko tzw. pracy na czarno.

Pomocą dla osób bezrobotnych zajmuje się głównie Powiatowy Urząd Pracy w Końskich. Osoby bezrobotne mogą korzystać z różnych form pomocy finansowanych z Funduszu Pracy. Są to:

- programy pasywne (zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia przedemerytalne, wcześniejsze emerytury finansowane przez ZUS),

- programy aktywne (pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, szkolenie i przekwalifikowanie bezrobotnych i zasiłki szkoleniowe, prace interwencyjne i roboty publiczne, aktywizacja zawodowa absolwentów, przygotowanie zawodowe młodocianych, pożyczki na tworzenie małych przedsiębiorstw, dopłaty dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne.

Tabela 20. Liczba osób bezrobotnych z gminy Końskie korzystająca z aktywnych form wsparcia PUP w latach 2010-2013 (PUP Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Prace interwencyjne	120	59	77	103
Roboty publiczne	259	145	161	215
Staż	549	226	379	429
Szkolenia	173	44	80	56
Dotacje	125	71	80	68

Często osoby bezrobotne korzystają z dodatkowych źródeł utrzymania, tj. m.in. z: prac dorywczych, sezonowych, sprzedaży runa leśnego oraz owoców i warzyw z własnej uprawy w okresie letnim. Są też sytuacje korzystania z pomocy rodziny, w tym życie z emerytury czy renty starszej osoby. Zabiegi te nie gwarantują stabilności finansowej rodzin, dlatego też częstym zjawiskiem jest emigracja zarobkowa. Wiele rodzin pozbawionych podstawowych środków do życia, z racji braku pracy, zwraca się o pomoc do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich. Liczba świadczeń przyznawanych z tego tytułu jest znacząca - w roku 2013 wynosiła 1 060 rodzin (2 697 osobom) - i jest to główny powód świadczeń wypłacanych z M-GOPS.

Tabela 21. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu bezrobocia w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	1 112	610	1 043	558	1 010	535	1 060	564
Liczba osób w rodzinach	3 004		2 688		2 568		2 697	

Poza wypłatą zasiłków pomocy stałej dla osób bezrobotnych M-GOPS w Końskich wypłaca z tytułu bezrobocia również zasiłki okresowe (środki na ten cel pochodzą z dotacji skarbu państwa).

Tabela 22. Liczba osób i rodzin korzystających z zasiłków okresowych z M-GOPS w Końskich z powodu bezrobocia w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba rodzin ogółem	258	195	131	130
Liczba osób w rodzinach	609	458	311	255
Liczba świadczeń	639	570	395	327

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich od 2008 r. prowadzi Projekt Systemowy „Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w gminie Końskie” (realizowany w ramach Poddziałania 7.1.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej ops” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (umowa ramowa nr: UDA-POKL.07.01.01-26-006/08-00)). Celem projektu jest ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, poprzez:

- zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym z powodów ekonomicznych grupy osób w wieku aktywności zawodowej,
- zabezpieczenie przed podjęciem błędnych decyzji dotyczących kariery zawodowej, osób ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodów ekonomicznych,
- wskazanie środowiskom osób zagrożonych wykluczeniem społecznym sposobów zmiany sytuacji poprzez aktywność na rynku pracy.

W ramach projektu organizowano kursy zawodowe (m.in. w zawodzie: operator wózków widłowych, magazynier, sprzedawca i kasjer, kucharz, opiekun w domu pomocy, wizażysta, itp.) wraz z kwalifikacjami zawodowymi (np. prawo jazdy, obsługą komputera i kasy fiskalnej, podstawy księgowości). W latach 2008-2013 631 osób (podopieczni M-GOPS) ukończyło udział w kursie zawodowym. Zatrudnienie podjęły 82 osoby. Na ten cel wykorzystano środki w wysokości 3 827 053 zł.

W Końskich działają instytucje, które w zakresie swoich kompetencji mogą oferować pomoc osobom bezrobotnym np. poprzez system dokształceń zawodowych, kursów i przekwalifikowań. Są to:

- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Końskich,
- Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Końskich.

Pomoc dla osób bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem mogą ponadto oferować stowarzyszenia powołane m.in. w tym celu. W gminie Końskie należą do nich: "Powiatowe Forum Pracodawców", Stowarzyszenie "Europartner", Stowarzyszenie "Kuźnia", Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społecznego i Gospodarczego".

3.1.5. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to długotrwały stan występowania pewnych ograniczeń w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka na skutek obniżenia sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. Niepełnosprawność to także uszkodzenie, czyli utrata lub wada psychiczna, fizjologiczna, anatomiczna ciała, która może być całkowita lub częściowa, trwała lub okresowa, wrodzona lub nabyta, ustabilizowana lub progresywna. Za osobę niepełnosprawną uznać należy „osobę, której stan fizyczny lub psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza albo uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z normami społecznymi i prawnymi”. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wystawiane są przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS i KRUS.

W gminie osoby zaliczone do niepełnosprawnych legitymują się niepełnosprawnością z różnego rodzaju przyczyn jak np. z powodu upośledzenia umysłowego, choroby psychicznej, chorób somatycznych, narządów ruchu itp. Osoby te nabyły niepełnosprawność na skutek wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub wypadku. Niepełnosprawność członka rodziny może prowadzić do pogorszenia kondycji finansowej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową. Sytuacja taka spowodowana jest dużymi wydatkami na leczenie i rehabilitację oraz na inne świadczenia będące udziałem rodzin.

W strukturach powiatu koneckiego funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności znajdujący się w ZOZ w Końskich, który wydaje dorosłym orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz dzieciom i młodzieży do 16 roku życia orzeczenia

o niepełnosprawności. Potwierdzeniem niepełnosprawności jest również wydawana przez Zespół legitymacja.

Tabela 23. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2010-2013 (PZdsON Końskie)

Rok	Ogólna liczba orzeczeń	Płeć		Wiek		
		kobieta	mężczyzna	0-3 lata	4 - 7 lat	8-16 lat
2010	278	114	164	62	60	156
2011	259	102	157	40	78	141
2012	239	94	145	40	63	136
2013	294	113	181	44	78	172

Tabela 24. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich dla osób powyżej 16 roku życia w latach 2010-2013 (PZdsON Końskie)

Rok	Ogólna liczba orzeczeń	Stopień niepełnosprawności			Płeć		Wiek			
		znaczny	umiarkowane	lekki	kobieta	mężczyzna	16-25 lat	26-40 lat	41- 60 lat	60 i więcej
2010	2 494	1 159	1 158	177	1 279	1 215	203	217	1 097	977
2011	2 646	1 270	1 183	193	1 350	1 296	173	254	1 064	1 155
2012	2 809	1 289	1 297	223	1 487	1 322	199	246	1 082	1 281
2013	2 784	1 074	1 391	319	1 365	1 419	228	270	1 216	1 070

Osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności mogą ubiegać się o świadczenia z pomocy społecznej.

Tabela 25. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie niepełnosprawności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	406	150	463	199	416	168	487	213
Liczba osób w rodzinach	846		890		830		983	

Dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin M-GOPS w Końskich wypłaca zasiłki stały i okresowy (środki na ten cel pochodzą z dotacji skarbu państwa).

Tabela 26. Liczba osób i rodzin korzystających z zasiłków stałych i okresowych z M-GOPS w Końskich z powodu niepełnosprawności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Rodzaj zasiłku	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Zasiłki stałe	Ogółem - liczba osób, którym przyznano decyzje w tym:	375	396	390	402
	- dla osoby samotnie gospodarującej	290	308	318	332
	- pozostającej w rodzinie	94	88	73	70
	Liczba osób w rodzinach ogółem	534	536	525	534
	Liczba świadczeń ogółem	1 294 965	1 384 578	1 497 124	1 763 834
Zasiłki okresowe	Liczba rodzin ogółem	31	17	14	10
	Liczba osób w rodzinach	83	50	35	29
	Liczba świadczeń	66	48	40	17

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich świadczy również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania (środki na ten cel pochodzą z budżetu państwa). Specjalistyczne usługi opiekuńcze są świadczone dla:

- osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi - przez pielęgniarki z odpowiednim przygotowaniem zawodowym,
- dzieci z zaburzeniami psychicznymi (chorych na autyzm i chorobę Aspergera) - przez specjalistów terapeutów – pedagogów w zakresie rewalidacji, logopedów oraz rehabilitanta.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb osób wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Zakres usług obejmuje między innymi:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- kształtowanie umiejętności w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi,
- motywowanie do aktywności i kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z innymi osobami,
- pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia,
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych oraz pomoc w realizacji recept oraz przyjmowaniu leków.

Tabela 27. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, dla których świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze przez M-GOPS w gminie Końskie w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba osób dorosłych	5	4	2	4
Liczba dzieci	1	3	3	4

Rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich które prowadzi:

- dofinansowanie np.: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych; sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych; zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, na likwidację barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, rehabilitację dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- finansowanie kosztów stażu przygotowania i szkolenia zawodowego osób niepełnosprawnych,
- przyznawanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą,
- przyznawanie dofinansowania do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej,
- zwrot kosztów tworzenia nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

Tabela 28. Dofinansowania dla osób niepełnosprawnych - liczba świadczeń - ze środków PEFRON na terenie powiatu koneckiego w latach 2010-2013 (PCPR Końskie)

Dofinansowanie:	2010	2011	2012	2013
do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	149	129	196	-
do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	149	263	216	345
do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	-	-	11	20
do likwidacji barier architektonicznych i technicznych	21	20	73	37
do sportu, kultury rekreacji i turystyki	2	-	-	-

Warsztat Terapii Zajęciowej działa przy ZOZ w Końskich od 2013 funkcjonuje przy Towarzystwie Wspierania Rozwoju Powiatu "Wszechnica Konecka". WTZ jest placówką pobytu dziennego, która stwarza możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej osobom niepełnosprawnym. Zajęcia w Warsztatach prowadzone są zgodnie z Indywidualnym Programem Rehabilitacji i Terapii przygotowanym dla każdego uczestnika. WTZ finansowany jest ze środków PFRON oraz budżetu powiatu. W warsztatach uczestniczy 30 osób.

W gminie Końskie funkcjonuje placówka edukacyjna dla dzieci niepełnosprawnych - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Baryczy (zarządzany przez powiat). Przeznaczony jest dla dzieci niepełnosprawnych w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi w wieku od 7 do ukończenia 23 lat. Ośrodek przyjmuje uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Struktura Ośrodka składa się z:

- Szkoły Podstawowej Specjalnej - obejmującej kl. I-III (I etap edukacyjny) - klasy dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu lekkim oraz klasy dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- Grup rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu głębokim (I etap edukacyjny),
- Szkoły Podstawowej Specjalnej - obejmującej kl. IV-VI (II etap edukacyjny) - klasy dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu lekkim oraz klasy dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- Gimnazjum Specjalnego - obejmującego kl. I-III (III etap edukacyjny) - klasy dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu lekkim oraz klasy dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- Szkoły Przystosowanej do Pracy - dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym (IV etap edukacyjny).

Uczniowie objęci są specjalistyczną opieką w zakresie: rewalidacji, logopedii, psychologii, gimnastyki korekcyjnej, zajęć wyrównawczych, zajęć muzycznych, zajęć plastycznych, dogoterapii. Szkoła prowadzi także nauczanie indywidualne na terenie powiatu koneckiego dla osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania.

W powiecie koneckim funkcjonuje Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie, który jest placówką dziennego pobytu dla dorosłych osób niepełnosprawnych typu AB (choroby psychiczne i niepełnosprawność intelektualna). PŚDS działa w strukturach PCPR. Jego działalność polega na organizacji i prowadzeniu zajęć wspierająco-aktywizujących dla podopiecznych w oparciu o indywidualne programy wsparcia przygotowane przez kierownika, psychologa i opiekunów we współpracy z uczestnikami i ich

rodzinami. W jednostce działają pracownie: kulinarna i zaradności życiowej, artystyczna, przyrodniczo-ceramiczna, krawiecko-gobeliniarska, muzykoterapii i relaksacji, rehabilitacji ruchowej, komputerowa. PŚDS posiada 40 miejsc, jest czynny w dni powszednie przez 8 godzin. Dom prowadzi treningi (funkcjonowania w życiu codziennym, umiejętności interpersonalnych, spędzania czasu wolnego), organizuje wyjazdy integracyjne, zajęcia sportowe, imprezy, podopieczni biorą udział w konkursach plastycznych, przeglądach muzycznych i turniejach sportowych.

Wśród osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie częste są problemy z komunikacją, przemieszczaniem się, życiem w społeczeństwie. Niektóre placówki społeczne są przyjazne dla niepełnosprawnych pod względem architektonicznym, niektóre nie mają podstawowych udogodnień. Najczęściej placówki posiadają wjazd na parter budynku. Problem jest też z poruszaniem się po ulicach - na wsiach coraz powszechniejsze są chodniki, ale na terenie miasta brakuje np. zjazdów do przejść dla pieszych.

Jednym z problemów osób niepełnosprawnych jest występowanie w ich środowisku znacznego bezrobocia. Głównymi problemami związanymi z bezrobociem niepełnosprawnych są:

- niższa atrakcyjność osoby niepełnosprawnej na rynku pracy,
- niedobór stanowisk pracy dla osób z niektórymi schorzeniami (brak zakładów pracy chronionej),
- niskie wykształcenie i kwalifikacje (największa liczba niepełnosprawnych bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze i podstawowe).

W Końskich funkcjonuje Zakład Aktywności Zawodowej (ul. Krzywa 1), który prowadzi działalność usługowo-produkcyjną (producent szczotek) i zatrudnia 56 osób, w tym 37 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. ZAZ dysponuje pracownią artystyczną dla pracowników oraz salą rehabilitacyjną dla osób pracujących i innych chętnych.

Inne podmioty gospodarcze zatrudniające osoby niepełnosprawne mogą otrzymać, np. dofinansowanie z PFRON-u.

Osoby niepełnosprawne mogą także być leczone w placówkach szpitalnych, kierowane do Domu Pomocy Społecznej w Końskich i poza terenem gminy lub do innych ośrodków oferujących pomoc doraźną, jak i stałą w regionie.

Ponadto osoby niepełnosprawne mogą korzystać z pomocy i doświadczenia stowarzyszeń i fundacji działających w Końskich i regionie, np.:

- Polski Związek Niewidomych - koło w Końskich,
- Stowarzyszenie Powiatowe Konto Pomocy,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych przy Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Baryczy "Przyjazne schody",
- Stowarzyszenie Pomocy dzieciom Niepełnosprawnym "Nasz Kącik".

3.1.6. Długotrwała lub ciężka choroba

Osoby przewlekle lub ciężko chore spotykają się z podobnymi problemami jak osoby niepełnosprawne, ponieważ często nie są w stanie aktywnie uczestniczyć w tzw. normalnym życiu. Borykają się również z: bezrobociem, utrudnieniami w dostępie do specjalistycznej opieki medycznej, czy kosztownością procesu leczenia. W chwili obecnej problemem są również tzw. choroby cywilizacyjne, dotykające najczęściej ludzi młodych i w średnim wieku.

Podstawową opiekę medyczną na terenie gminy zapewniają przychodnie w Końskich: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Południowa" wraz z filią w Fidorze, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Rodzina", Przychodnia "Zdrowie" Sp. z o.o. oraz szereg gabinetów prywatnych.

W zakresie leczenia specjalistycznego i zamkniętego mieszkańców gminy obsługuje Szpital Specjalistyczny św. Łukasza w Końskich (Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich) wraz z Przychodnią Specjalistyczną i Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym. Ponadto mieszkańcy korzystają z opieki szpitalnej z jednostkach specjalistycznych w Kielcach.

Tabela 29. Liczba porad i bezpłatnych świadczeń medycznych udzielonych przez jednostki opieki medycznej w Końskich w roku 2013 (poszczególne placówki medyczne)

Nazwa placówki	Liczba bezpłatnych świadczeń medycznych udzielonych pacjentom
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Południowa" w Końskich	135 273 (dla 24 354 pacjentów)
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. "Rodzina" w Końskich	27 508 (w tym porady domowe 73)
Przychodnia "Zdrowie" Sp. z o.o. w Końskich (działalność rozpoczęta 01.07.2013 r.)	12 739 (dla 4 099 pacjentów)
Szpital Specjalistyczny św. Łukasza w Końskich - Szpitalny Oddział Ratunkowy	29 922

Ciężka, długotrwała choroba wiąże się z ponoszeniem wysokich kosztów leczenia. Osoby takie często pozostają bezrobotne, ponieważ ze względu na stan zdrowia nie mogą ubiegać się i podejmować pracy (ludzie w wieku produkcyjnym) lub przebywają na rencie czy emeryturze (osoby starsze). Choroba ma zasadniczy wpływ na sytuację materialną rodzin, które często z tego powodu występują o pomoc.

Tabela 30. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu długotrwałej choroby w latach 2006-2012 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	478	198	490	199	457	200	617	233
Liczba osób w rodzinach	1 027		994		933		1 106	

M-GOPS w Końskich realizuje świadczenia niepieniężne w postaci usług opiekuńczych. W myśl art. 50 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(tj. Dz. U. z 2013 r. poz.182) usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też rodzina nie może tej zapewnić. Jest to zadanie własne Gminy.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych tj. sprzątanie, gotowanie, pranie itp. , opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację

oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Opiekunki świadczące usługi opiekuńcze mają na uwadze indywidualne potrzeby podopiecznych i dokładają wszelkich starań, aby osoba korzystająca z usług była otoczona ciepłem, wsparciem oraz czuła się bezpiecznie.

W pomocy społecznej dąży się do tego, aby usługi opiekuńcze zapewnione były w miarę możliwości w miejscu zamieszkania potrzebującego. Ma to także zapobiec utracie kontaktu ze swoim środowiskiem przez te osoby. Rozwój tej formy opieki powinien zmniejszyć zapotrzebowanie na opiekę instytucjonalną w domach pomocy społecznej i jednocześnie pozwoli zmniejszyć koszty jakie ponosi Gmina w związku z umieszczeniem podopiecznych w tych placówkach.

W Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Końskich obecnie zatrudnionych jest 25 opiekunek na pełnych etatach, które świadczą tego rodzaju usługi.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym realizowanych przez gminę należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Wg. Art. 54. Ustawy o pomocy społecznej prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Osoby takie kierowane są do odpowiedniego typu domu pomocy społecznej, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Tabela 31. Liczba osób, którym gmina Końskie opłacała pobyt w Domach Pomocy Społecznej w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba osób	56	59	63	60

W powiecie koneckim działają 2 Domy Pomocy Społecznej, których jednostką prowadzącą jest powiat:

- Dom Pomocy Społecznej "Cichy Zakątek" w Końskich (ul. Warszawska 25), który jest placówką stacjonarną przeznaczoną dla osób przewlekle psychicznie chorych, zarejestrowaną na 150 miejsc. Podopieczni DPS uczestniczą w terapii zajęciowej, zajęciach ruchowych i rehabilitacji, organizowanych imprezach kulturalnych, rekreacyjnych, itp.
- Dom Pomocy Społecznych "Etola" w Rudzie Pilczyckiej (gm. Słupia Konecka), dysponuje 120 miejscami, przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Dom realizuje program rehabilitacyjno-terapeutyczny i indywidualny plan wspierania. Mieszkańcy są pod stałą opieką psychiatryczno - psychologiczną.

Osoby przewlekle somatycznie chore i starsze kierowane są także do Domu Pomocy Społecznej w Niemojowicach (Niemojowice 68, gm. Żarnów, woj. łódzkie).

Osoby potrzebujące wsparcia instytucjonalnego mogą również korzystać z usług prywatnych domów pomocy społecznej lub innych instytucji prowadzących placówki zapewniające

całodobową opiekę, jednak do tych jednostek gmina nie ma możliwości skierowania ani ponoszenia odpłatności. Mieszkaniec z własnych dochodów może opłacić sobie pobyt w takiej placówce.

Prywatne DPS w powiecie koneckim to: Dom Opieki "Zielone Wzgórze" w Starzechowicach (gm. Fałków), Dom Opieki "Pogodna jesień" w Odrowążu, Ośrodek Opiekuńczy "Barbara" w Wielkiej Wsi i Kompleks Opiekuńczy "U Stępników" w Koziej Woli (gm. Stąporków). Inne obiekty w okolicy to Dom Pomocy Społecznej "Nowela" w Gałkach koło Gielniowa (gm. Opoczno).

Przy Szpitalu Specjalistycznym w Końskich funkcjonuje Zakład Opiekuńczo-Lecznicy (ZOL), który udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych z zakresu pielęgnacji, opieki i rehabilitacji dla osób niewymagających hospitalizacji z upośledzeniem zdolności do samodzielnego poruszania się, przeciwwskazaniami do samodzielnego pozostania w domu związane z wiekiem, obniżeniem aktywności, porażeniem lub niedowładem.

3.1.7. Przemoc w rodzinie

Przemoc występująca w rodzinie jest jedną z najpoważniejszych dysfunkcji społecznych, która jednocześnie jest przestępstwem. Art. 207 §1 Kodeksu Karnego definiuje, iż: „przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna – jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły stron są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody oraz sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Zjawisko to stale wzrasta, jego główną przyczyną jest alkoholizm członka rodziny lub inne sytuacje patologiczne. Przemoc dotyka głównie kobiety oraz dzieci. Przejawem okrucieństwa jest również tzw. „chłodna przemoc” niszcząca psychikę i poczucie wewnętrznej godności.

Do zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji,
- opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Na przemoc w rodzinie należy bezwzględnie reagować. W przypadku podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia są zobowiązani do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”. Bardzo istotną zasadą jest to, iż działania w ramach procedury nie wymagają zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Realizacja procedury odbywa się m. in. poprzez współpracę podmiotów w niej uczestniczących.

W skład dokumentów zaliczonych do procedury wchodzi: „Niebieska karta - A” inicjująca procedurę, wypełniana w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie, „Niebieska karta - B”,

która jest pouczeniem dla osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, „Niebieska karta - C” jest formularzem wypełnianym z osobą co do której istnieje podejrzenie, że jest osobą doświadczającą przemocy w celu dokładniejszej analizy sytuacji rodziny i opracowania planu pomocy oraz „Niebieska karta - D” która jest wypełniana z osobą wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w celu ustalenia relacji sprawcy z osobami najbliższymi.

Wypełniona „Niebieska karta - A” w ciągu 7 dni musi trafić do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Przewodniczący ma 3 dni na przekazanie jej do Zespołu Interdyscyplinarnego, który powołuje grupę roboczą do danej sprawy. W skład grup roboczych mogą wchodzić: pracownicy socjalni, dzielnicowi, członkowie GKRPA, pedagodzy szkolni, kuratorzy lub asystenci rodziny. Zadaniem grup roboczych jest:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W Polsce funkcjonuje "Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie" oraz Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań "Razem Bezpieczniej".

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy jest trudna do oszacowania m.in. z powodu niechęci ujawniania swoich problemów przez samą rodzinę lub osoby w zewnątrz (niechęć do wtrącania się w sprawy rodzinne sąsiadów). Statystyki policyjne oraz liczba świadczeń wypłacanych z M-GOPS nie są w pełni miarodajne.

Tabela 32. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie przemocy domowej w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	5	1	6	1	4	1	8	2
Liczba osób w rodzinach	18		17		11		22	

Tabela 33. Dane statystyczne interwencji Policji dotyczącej przemocy domowej na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (KKP Końskie)

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013
Ilość interwencji dotyczącej przemocy		487	421	248	279
Ofiary przemocy	kobiety	496	433	257	266
	mężczyźni	92	110	28	26
	dzieci do lat 13	242	313	125	29
	nieletni 13-18 lat	98	101		
Sprawcy przemocy	kobiety	13	7	3	6
	mężczyźni	192	412	245	273
	nieletni	-	2	-	-
Sprawcy przemocy po alkoholu		379	344	216	237
Przypadki udzielenia pomocy medycznej poszkodowanemu		25	20	1	-

Według powyższych danych liczba interwencji KPP związanych z przemocą domową spada. Ofiarami przemocy w roku 2013 było 321 osób, w tym 82% stanowiły kobiety. Natomiast

sprawcami przemocy było ogółem 279 osób, w tym 97% mężczyzn. 85% sprawców przemocy działało pod wpływem alkoholu.

Komenda Powiatowa Policji w Końskich realizuje m.in.: "Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie", który zakłada działania Policji w obszarach:

- diagnozy zjawiska przemocy,
- szkolenia służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy (w roku 2013 szkolenie "Moc- tak, PRZEMOC - nie", dla pracowników PCPR w Końskich "Metody pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie"),
- izolowania sprawców od ofiar i stosowania procedury "Niebieskiej Karty",
- tworzenia organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej,
- uczestniczenie z spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych,

Pracownicy M-GOPS i Komendy Powiatowej Policji zostali przeszkoleni i przygotowani do procedury „Niebieskiej Karty”, która reguluje podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętą.

Tabela 34. Formy udzielonej pomocy ofiarom przemocy domowej w wyniku realizacji "Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie" przez M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba osób - interwencji dotyczącej przemocy - ogółem	32	16	36	75
Liczba rodzin, w których dokonano interwencji (liczba osób w rodzinach)	32 (107)	16 (51)	36 (92)	56 (183)
Liczba interwencji dotyczących przemocy przeciw dzieciom	3	2	1	6
Liczba interwencji dotyczących przemocy przeciw współmałżonkom lub partnerom	14	14	1	42
Liczba interwencji dotyczących przemocy przeciw innym osobom w rodzinie	15	-	34	27
Liczba osób, którym udzielono pomocy terapeutycznej (w tym: w formie programu terapeutycznego)	35	16	-	124 (10)

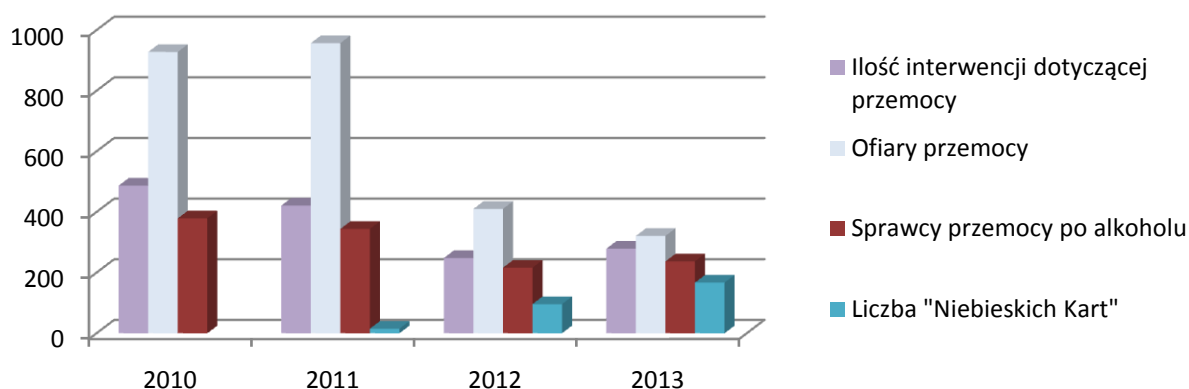
Osoby doznające przemocy, poza pomocą materialną potrzebują szeroko rozumianego wsparcia pod kątem możliwości rozpoznania, w jaki sposób przemoc ogranicza ich funkcjonowanie oraz wiedzy gdzie i jak szukać pomocy. Przy Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Końskich działa Klub Integracji Społecznej, który zatrudnia psychologów dla wspierania rodzin dysfunkcyjnych.

W gminie działa Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Gminy i Miasta Końskie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: M-GOPS, GKRPA, PPP, policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorium.

Tabela 35. Liczba sporządzonych "Niebieskich Kart" dla osób stosujących przemoc domową na terenie gminy Końskie w latach 2011-2013 (Zespół Interdyscyplinarny, M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba "Niebieskich Kart"	15	11	96	37	167	81

Wykres 4. Statystyka zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Końskie

Dla każdej założonej "Niebieskiej Kart" Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę roboczą do rozwiązania problemów przemocy w indywidualnych przypadkach. Dla rodziny opracowuje się i realizuje się plan pomocy, monitoruje się sytuację rodzin oraz dokumentuje się działania podejmowane wobec nich.

Zespół Interdyscyplinarny organizuje m.in. Koneckie Dni Profilaktyki, zajęcia i szkolenia dla różnych środowisk (w tym: uczniów, rodziców, pensjonariuszy DPS), zajęcia rekreacyjne dla podopiecznych świetlic środowiskowych oraz konferencje i szkolenia dla instytucji społecznych.

Ponadto w strukturze M-GOPS w Końskich realizowana jest pomoc w postaci specjalistycznych dyżurów - psychologa i terapeuty. We wrześniu 2013 został utworzony Punkt Wsparcia dla Rodziny, w ramach prowadzone było poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców. W punkcie zatrudnieni zostali specjaliści: psycholog (w wymiarze 64 godzin), terapeuta (60 godzin), prawnik (20 godzin). Z punktu wsparcia skorzystało 101 osób.

Przy M-GOPS w Końskich funkcjonuje Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepiępstwem, który udziela wsparcia prawnego, materialnego, socjalnego dla wszystkich poszkodowanych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

W gminie funkcjonuje "Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Końskie w latach 2011-2015 "Zatrzymajmy przemoc" (uchwała nr VIII/86.2011 Rady Miejskiej w Końskich z dnia 30czerwca 2011 r.). Program składa się z 4 podstawowych obszarów:

- działania uprzedzające: (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne) w ramach profilaktyki, ukierunkowane na promocję zdrowej rodziny oraz zapobieganie przemocy w rodzinie, kierowane są do ogółu społeczeństwa i osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie,
- działania interwencyjne: opiekuńcze - kierowane do osób doznających przemocy, pouczające i izolujące - kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy,

- działania korekcyjno-edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, instytucji, organizacji pozarządowych, kościołów, policji i sądów, innych środowisk i osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio i/lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i jej negatywnym następstwom,
- jawności działań podmiotów realizujących zadania programowe z poszanowaniem godności, tak ofiary jak i sprawcy,
- szczególnej ochrony dzieci, zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie właściwej opieki i pielęgnacji, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

3.1.8. Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi

Handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem: przemocy lub groźby bezprawnej, uprowadzenia, podstępny, wprowadzenia w błąd, nadużycia stosunek zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności, udzielenia lub przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą w celu jej wykorzystania.

Na terenie gminy Końskie nie były wypłacane zasiłki z M-GOPS z powodu zaistnienia potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi. Nie odnotowano takiego rodzaju przestępstw popełnianych na mieszkańcach gminy.

3.1.9. Ochrona macierzyństwa i wielodzietności

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna powinna być pod specjalną ochroną państwa. Na środowisko rodzinne składa się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zważywszy na występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych (ujemny przyrost naturalny) i gospodarczych (zmiany statusu materialnego), rodzina powinna móc liczyć na pomoc materialną, społeczną i prawną.

Ochrona macierzyństwa oraz pomoc dla rodzin wielodzietnych jest jednym z ważniejszych zadań pomocy społecznej.

Świadczenia rodzinne wypłacane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich dominują w wypłacanych zasiłkach. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka, jeśli rodzina nie przekracza kryterium dochodowego:

- do ukończenia przez niego 18 roku życia,
- w okresie jego nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia,
- do 24 roku życia, jeżeli nadal kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i posiada orzeczenie o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela 36. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS z powodu ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	173	91	188	91	200	104	233	128
Liczba osób w rodzinach	637		695		765		925	
Liczba rodzin wielodzietnych	24	11	29	14	33	19	61	40
Liczba osób w rodzinach wielodzietnych	132		155		182		332	

Do świadczeń rodzinnych, wypłacanych z M-GOPS należą:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (dodatek z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu macierzyńskiego, samotnego wychowania dziecka, wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, rozpoczęcia roku szkolnego),
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenia pielęgnacyjne: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy (dla osoby rezygnującej z pracy zarobkowej w celu opieki nad osobą niepełnosprawną).

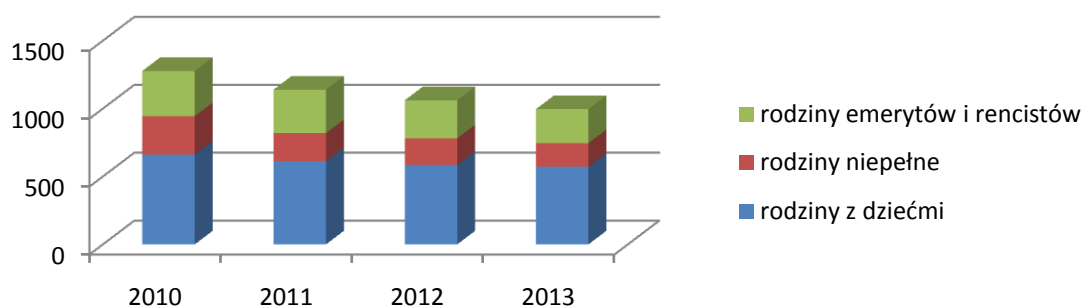
Tabela 37. Struktura rodzin z terenu gminy korzystających z pomocy M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Rodziny ogółem	1 629	780	1 604	747	1 527	736	1 526	756
Liczba osób w rodzinach	3 978		3 754		3 540		3 565	
w tym rodziny o liczbie osób								
1	673	288	715	294	693	284	682	303
2	255	115	247	109	217	107	219	98
3	287	140	265	124	258	126	254	123
4	245	134	221	130	224	137	227	139
5	95	52	99	56	88	54	89	57
6 i więcej	74	51	57	34	47	38	55	35
Rodziny z dziećmi ogółem	661	361	613	332	585	315	572	325
Liczba osób w rodzinach z dziećmi	2 559		2 337		2 207		2 212	
w tym rodziny o liczbie dzieci								
1	314	170	301	169	281	147	263	148
2	221	121	183	94	194	101	190	103
3	85	45	95	50	74	46	91	57
4	29	18	22	12	24	14	16	10
5	7	5	9	6	10	6	9	5
6	5	2	3	1	2	1	2	1
7 i więcej	0	0	0	0	0	0	1	1
Rodziny niepełne ogółem	283	124	206	85	196	80	174	73
Liczba osób w rodzinach niepełnych	832		660		616		546	

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

w tym rodziny o liczbie dzieci								
1	134	62	108	44	100	39	83	30
2	91	31	58	21	61	24	60	27
3	41	21	33	15	23	14	25	14
4 i więcej	17	10	7	5	10	5	6	2
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	333	120	320	113	280	96	250	90
Liczba osób w rodzinach emerytów i rencistów	659		599		551		491	
w tym rodziny o liczbie osób								
1	160	43	166	42	140	33	123	31
2	88	35	77	32	62	27	60	26
3	41	19	42	20	42	17	35	13
4i więcej	44	23	35	19	36	19	32	20

Wykres 5. Typy rodzin objętych pomocą M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013

W celu wsparcia rodziny wielodzietnych zgodnie z uchwałą Nr XXXV/362/2013 z dnia 4 grudnia 2013r. w sprawie przyjęcia "Programu działań wspierających rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie Gminy Końskie" M-GOPS w Końskich wcielił w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. tzw. Kartę Dużej Rodziny. Wnioski o wydane Kart w okresie od lutego do września 2014 roku złożyły 45 rodziny. Na dzień 11.09.2014r. zostały wydane 134 Karty dla 176 osób, w tym 115 dzieci. Z programu mogą korzystać 33 rodziny, dla 12 rodzin karty są w trakcie realizacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 755) powstała krajowa Karta Dużej Rodziny, która oferuje katalog usług dla rodzin wielodzietnych, tj. rodzin z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od osiąganego przez nie dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny (rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat, osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności). Karta oferuje katalog usług - system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju oraz w odniesieniu do województwa, powiatu, czy gminy.

3.1.10. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Zaburzona struktura rodziny ujemnie wpływa na sytuację dziecka i jego więź z rodziną. Rodziny mające trudności opiekuńczo-wychowawcze w większości przypadków mają również inne dysfunkcje: niepełnosprawność umysłowa rodziców, uzależnienie, występowanie przemocy domowej, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze dzieci występujące w domu i w szkole. Rodzina dysfunkcyjna nie jest w stanie spełnić swoich podstawowych zadań: nie realizuje właściwie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, nie zaspokaja potrzeb materialnych i duchowych oraz nie przekazuje właściwych społecznie wzorów postępowania.

Pomoc M-GOPS w Końskich w zakresie bezradności opiekuńczo-wychowawczej polega na wypłacaniu zasiłków dla rodzin, w których występują problemy z niegospodarnością, nieporadnością, ale także dla rodzin dysfunkcyjnych. Często są to rodziny niepełne lub wielodzietne, którym oferuje się dodatkową pomoc.

Tabela 38. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	128	49	115	48	102	40	125	58
Liczba osób w rodzinach	411		361		300		380	
Liczba rodzin niepełnych	94	34	82	32	72	28	89	39
Liczba osób w rodzinach niepełnych	270		239		208		267	
Liczba rodzin wielodzietnych	19	11	16	9	10	5	14	7
Liczba osób w rodzinach wielodzietnych	112		92		51		73	

M-GOPS w Końskich szczegółowo prześwietla sytuację dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych. W gminie działają dodatkowe organy do zapobiegania kryzysom w środowisku rodzinnym - są to działające przy M-GOPS:

- Punkt Interwencji Kryzysowej
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2 Świetlice Środowiskowe w Końskich: ul. Robotnicza, budynek M-GOPS,
- Klub Integracji Społecznej,
- instytucja asystenta rodziny,
- piecza zastępcza (współfinansowanie).

M-GOPS w Końskich realizując zapis ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zatrudnia trzech asystentów rodziny. Są to przeszkolone osoby, które przez pewien czas wspierając rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Celem jest także wspomaganie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego, wspomaganie aktywności i integracji rodziny. Pomoc asystenta może

uchronić rodzinę przez rozbięciem, umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub zapewnić jak najszybszy powrót dzieci z pieczy na rodziny już prawidłowo funkcjonującej rodziny.

Tabela 39. Pomoc w formie asystenta rodziny w latach 2012-2014 w M-GOPS w Końskich (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2012	2013		2014
	I półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze
Liczba zatrudnionych asystentów	2	2	2	3
Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta	12	12	14	16
Liczba rodzin według czasu pomocy:				
do 3 miesięcy	3	5	3	8
3-12 miesięcy	9	7	4	0
ponad rok	-	-	7	8
Liczba rodzin korzystały z pomocy asystenta	12	14	14	17
Liczba rodzin, które zakończyły pracę z asystentem	3	2	3	1

Na terenie powiatu koneckiego w roku 2013 (dane PCPR w Końskich) funkcjonowało ogółem 116 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 186 dzieci, w tym:

- 79 rodzin zastępczych spokrewnionych (66 rodzin to dziadkowie, 13 rodzin to rodzeństwo) z 123 dziećmi
- 30 rodzin niezawodowych (20 rodziny to wujostwo, 10 rodzin to osoby niespokrewnione) z 38 dziećmi,
- 1 zawodowa rodzina zastępcza z 1 dzieckiem,
- 2 zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcje pogotowia rodzinnego z 12 dziećmi,
- 3 zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze z 14 dziećmi.

W gminie funkcjonuje placówka pieczy zastępczej - Placówka Rodzinna w Brodach (Brody Stare 50a), która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie i częściowo pozbawionym opieki rodziców. Placówka prowadzona jest przez małżeństwo posiadające uprawnienia do pełnienia funkcji rodzinnego domu dziecka. W placówce w chwili obecnej przebywa 9 dzieci w wieku od 4 do 18 lat.

Ponadto w powiecie koneckim działają placówki pieczy zastępczej:

- Placówka Rodzinna w Kawęcznie (gm. Smyków), w której przebywa 9 dzieci,
- Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie - dysponująca 20 miejscami socjalizacyjnymi i 3 interwencyjnymi.

3.1.11. Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze

Przestępstwa dokonywane przez ludzi młodych to przede wszystkim rozboje, kradzieże, przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu. Sprawcy w chwili dokonania przestępstw najczęściej są osobami bezrobotnymi i nie uczącymi się. Pomoc społeczna obejmuje także młodzież opuszczającą placówki opiekuńczo-wychowawcze, ponieważ konieczna jest jej dalsza resocjalizacja w środowisku domowym, przystosowanie jej do życia w społeczeństwie i niedopuszczenie do popełniania kolejnych wykroczeń.

Na terenie gminy Końskie nie ma placówek wychowawczych dla młodzieży pozostającej w konflikcie z prawem. W ciągu ostatnich lat M-GOPS w Końskich tylko w roku 2011 wypłacał

świadczenie dla 2 osób (w tym 1 osoby z terenu wiejskiego), które opuściły placówkę opiekuńczo-wychowawczą. W innych latach świadczeń z tego powodu nie wypłacano. Na terenie gminy Końskie zjawisko przestępczości nieletnich jest obecne. Statystyki KPP wskazują na spadek ogólnej liczby przestępstw popełnianych przez takie osoby.

Tabela 40. Przestępstwa popełniane przez osoby nieletnie na terenie gminy Końskie w latach 2009-2013 (KPP Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Kradzież z włamaniem	14	5	1	1
Rozbój, kradzieże z rozbojem	39	33	29	12
Kradzież cudzej rzeczy	9	10	1	1
Przestępstwa drogowe	2	3	1	1
Bójki i pobicie	1	3	1	-
Uszkodzenie mienia	5	33	2	-
Inne	12	49	15	8
Liczba przestępstw popełnianych w gminie ogółem	82	136	60	23
w tym: na terenie miasta	64	71	42	18

Na terenie gminy Końskie zjawisko przestępczości nieletnich nie jest znaczące. Dzieci sprawiające problemy wychowawcze oraz pochodzące ze środowisk patologicznych, z którymi są problemy wychowawcze (nie koniecznie ze względu na zachowania przestępcze) kierowane są do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Końskich. Poradnia zatrudnia specjalistów: pedagogów, psychologów i logopedów, dzięki czemu jest w stanie świadczyć pomoc w zakresie edukacji jak i profilaktyki, skierowanej zarówno do dzieci i ich rodziców.

Według badań ("Raport dotyczący zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży z terenu powiatu koneckiego w świetle badań ankietowych" - Końskie 2012) przemoc fizyczna w szkołach zdecydowanie maleje (w stosunku do roku 2002) - ponad 80% uczniów wszystkich rodzajów szkół oświadczyło, że nie doświadczyło agresji fizycznej z strony innych osób. Odsetek przywłaszczenia cudzego mienia wzrósł w szkołach podstawowych (o 2%), natomiast zdecydowanie zmalał w innych szkołach. Akty wandalizmu czy wymuszenie także wykazują tendencje spadkową. Według cytowanego raportu zachowania autodestrukcyjne dotyczą tylko szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w tym: samookaleczenia i próby samobójcze, dotyczą coraz mniejszego odsetka uczniów.

W szkołach prowadzone są programy profilaktyczne uświadamiające młodzieży szkodliwość działania w stresie. Nauczyciele starają się zapobiegać i łagodzić sytuacje i zdarzenia aspołeczne w szkole oraz piętnować zachowania agresywne. Zauważalna jest jednak konieczność pracy psychologicznej w każdej placówce. W szkołach realizowane są programy profilaktyczne, zajęcia wychowawcze, konkursy, rozmowy z uczniami i rodzicami itp. dotyczące: agresji słownej, radzenia sobie ze stresem, napięciem psychicznym oraz umiejętnością zachowań asertywnych.

Ponadto Komenda Powiatowa Policji w Końskich realizuje również rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”, który realizowany jest np. poprzez działania Policji w placówkach oświatowych, tj.:

- analizę i identyfikację problemów bezpieczeństwa szkolnego (nie tylko na poziomie ogólnym, ale także w odniesieniu do konkretnych kategorii szkół lub poszczególnych placówek oświatowych i ich okolic),

- zbudowanie mechanizmów współpracy nauczycieli – rodziców – uczniów i Policji wraz ze strażami gminnymi (miejskimi) oraz egzekwowanie wzajemnej odpowiedzialności w realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa w szkole,
- zwiększenie skuteczności ochrony szkół,
- patrole szkolne, w tym tworzenie posterunków w rejonach najbardziej zagrożonych,
- powiązanie odpowiedzialności policjantów i strażników gminnych (miejskich) za określone „rejon szkolne”,
- upowszechnienie wizyjnego monitorowania wejść do szkół i placówek oświatowych,
- konsekwentne reagowanie na zjawiska patologiczne – budowanie przekonania, że nie są one tolerowane,
- systematyczne kontrolowanie pod względem bezpieczeństwa szkół i okolic, w szczególności dróg do i ze szkoły.

3.1.12. Trudności w integracji osób posiadających status uchodźcy

Status uchodźcy otrzymują osoby, które opuściły swój kraj ojczysty zazwyczaj z przyczyn politycznych. W Polsce osoby te mają poważne problemy związane głównie z bezrobociem, ubóstwem czy brakiem zaufania i akceptacji (zwłaszcza w małych społecznościach). Pomoc osobom posiadającym status uchodźcy udzielana jest głównie przez starostę powiatu, właściwego miejscu zamieszkania uchodźcy, na wniosek zainteresowanego. Pomoc taka realizowana jest w ramach indywidualnego programu integracji, na którego realizację środki przekazuje wojewoda.

Na terenie gminy Końskie pomoc Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dla osób posiadających status uchodźcy wypłacano tylko w roku 2011. Była to pomoc dla 2 rodzin (w tym 1 rodziny zamieszkującej teren wiejski), a ogółem 5 osób. W innych latach zasiłki z tego tytułu nie były wypłacane.

3.1.13. Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładów karnych

Osoby opuszczające zakłady karne mają trudności z przystosowaniem się do życia w społeczeństwie, np. są dyskryminowane, często rozpadły się ich wcześniejsze związki rodzinne, nie mogą znaleźć pracy. Ponowne włączenie do społeczeństwa jest koniecznym etapem ich resocjalizacji.

Osoby opuszczające zakłady karne są pod opieką Kuratora Sądowego, otrzymują pomoc z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich, jeśli same się do niego zgłoszą. Najczęstszą przyczyną otrzymywania zasiłku przez osoby, które opuściły zakład karny jest niemożność znalezienia pracy.

Tabela 41. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu trudności w przystosowaniu od życia po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	30	15	36	21	35	18	37	20
Liczba osób w rodzinach	34		47		48		46	

Za bezpieczeństwo w gminie odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Końskich. Poszczególne wydziały KPP (tj.: kryminalnym, prewencyjny, ruchu drogowego) oraz jednostki podległe monitorują zjawiska przestępcze i prowadzą działania prewencyjne.

Tabela 42. Przestępstwa popełniane na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (KPP Koński)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Ogólna liczba przestępstw na terenie gminy	768	723	494	427
w tym:				
Kradzież mienia	151	150	138	115
Kradzież z włamaniem	99	85	96	74
Kradzież z włamaniem do samochodu	7	8	4	8
Rozbój, kradzieże z rozbojem	50	37	39	7
Bójki i pobicie	30	18	13	13
Zabójstwo	4	3	1	2
Zgwałcenie	2	1	3	-
Nietrzeźwi kierujący	666	639	487	274
Zatrzymani do wytrzeźwienia	259	220	223	182
Przemoc domowa	71	78	72	82
Groźby karalne	54	36	25	42
Niealimentacja	118	72	84	99

Komenda Powiatowa Policji w Końskich realizuje programy m.in.: Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”, który ma na celu:

- wzrost realnego bezpieczeństwa w Polsce,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców,
- zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom poprzez zaktywizowanie i zdynamizowanie działań administracji rządowej na rzecz współpracy z administracją samorządową, organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną,
- poprawa wizerunku i wzrost zaufania społecznego do Policji i innych służb działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W ramach działań mających na celu podniesienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przeprowadzono przez KPP akcje: Trzeźwy Poranek, Niechronieniu Uczestnicy Ruchu Drogowego, Prędkość, BUS, TRUCK, Pasy, ZNICZ, Bezpieczny Weekend, a dla dzieci i młodzieży szereg działań edukacyjnych: Bezpieczna Droga do Szkoły, Bezpieczne Ferie i Bezpieczne Wakacje.

3.1.14. Alkoholizm i narkomania

3.1.14.1. Alkoholizm

Rodziny z problemem alkoholowym to rodziny, w których choć jedna osoba zażywa alkohol w sposób, który przynosi szkodę pozostałym jej członkom. Osoba taka dostarcza swoim bliskim niepotrzebnych problemów życiowych, finansowych i emocjonalnych. W chwili obecnej najbardziej niepokojące są zjawiska wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu oraz obniżania się wieku pierwszego z nim kontaktu.

Charakterystyka zjawiska

Problem nadużywania alkoholu dotyczy znacznej liczby rodzin z terenu gminy. W niektórych domach jest to problem codzienny, w innych nadużywanie alkoholu ma charakter sporadyczny, okazyjny.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich monitoruje zjawiska związane z uzależnieniem: przygotowuje wywiady środowiskowe oraz udziela rodzinom z problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej, prawnej i materialnej. Rodziny z problemem alkoholizmu mogą otrzymywać świadczenia z innych powodów, lub też mogą znajdować się powyżej kryterium dochodowego, według którego przyznaje się pomoc społeczną.

Tabela 43. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu alkoholizmu w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	97	31	91	97	96	46	109	54
Liczba osób w rodzinach	181		164		182		200	

Przy M-GOPS w Końskich oferowana jest dla osób z problem uzależnień i ich rodzin pomoc terapeutyczna i konsultacyjno-informacyjna, z której w roku 2012 ogółem skorzystało 362 osoby, w tym 307 osób nadużywających alkoholu i 55 osób współuzależnionych.

W przychodni Specjalistycznej przy ZOZ w Końskich działa Poradnia Leczenia Uzależnień - jedyna jednostka pomocy medycznej dla osób z problemem uzależnień w gminie.

Tabela 44. Statystyka Poradni Leczenia Uzależnień w Końskich w latach 2010-2012 (Przychodnia Specjalistyczna PLU Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	
Liczba osób leczonych ogółem	296	291	298	
w tym. mężczyźni	257	251	252	
osoby zamieszkałe na wsi	174	156	156	
Liczba osób leczonych według kryterium wieku	do lat 18	2	1	1
	19-29 lat	34	28	34
	30-64 lat	247	252	252
	65 lat i więcej	13	10	11
Liczba osób leczonych po raz pierwszy w życiu	2	144	1	
Zobowiązani do leczenia odwykowego	69	60	58	

Wśród osób poddawanych leczeniu z powodu nadużywania alkoholu znaczna przewagę mają mężczyźni - w skali roku jest to ponad 85% ogółu osób leczonych. Około 20 % rocznie osób leczonych w Poradni jest zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego.

W badaniach do "Raportu dotyczącego zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży z terenu powiatu koneckiego w świetle badań ankietowych" zdiagnozowano zjawisko picia alkoholu wśród osób nieletnich. Skala zjawiska w roku badania 2012 była następująca:

- 92,2 % uczniów szkół podstawowych nie pije alkoholu,
- 56,9 % badanych gimnazjalistów przyznało, że nie pije w ogóle (z czego 29,2 % to dziewczyny i 27,7 % chłopcy), 33,5 % uczniów pije "bardzo rzadko", "2-3 razy w miesiącu" - 5,3 %,
- w szkołach ponadgimnazjalnych nie pije w ogóle zaledwie 17,2%, 51,8 % "bardzo rzadko", "2-3 razy w miesiącu" - 13,8 %.

W stosunku do roku 2002 spada liczba uczniów spożywających alkohol - w szkołach podstawowych o 3%, w gimnazjach o 19%, w szkołach ponadgimnazjalnych o 1%. Inicjacja alkoholowa przypada na okres 13 lat. Najczęstszym alkoholem spożywanym przez dzieci i młodzież jest piwo, następnie szampan i wino, a alkohol wysokoprocentowy spożywany jest w grupach młodzieży ponadgimnazjalnej.

Na terenie gminy Końskie łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalonych przez Radę Miejską w Końskich wynosił w 2013 roku 160 (limit sklepów – 120 i lokali gastronomicznych – 40). W roku 2013 w gminie funkcjonowały 152 punkty sprzedaży alkoholu, wartość sprzedanego alkoholu wyniosła 27 168 016 zł.

Tabela 45. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Końskie w 2013 roku (GKPA Końskie)

Ogółem	Liczba punktów sprzedaży alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży				Liczba punktów sprzedaży alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży			
	razem	wg zawartości alkoholu			razem	wg zawartości alkoholu		
		do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow.18%		do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow.18%
152	113	112	96	76	39	39	19	21

W związku z nadużywaniem alkoholu często występują naruszenia prawa, naruszenie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Policja i Straż Miejska w Końskich monitorują takie sytuacje.

Tabela 46. Dane dotyczące przestępstw popełnianych pod wpływem alkoholu na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (KPP Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba izolowano nietrzeźwych z miejsc publicznych	259	220	223	brak danych
w tym:				
- zatrzymanych w policyjnych pomieszczeniach	194	220	223	brak danych
Ilość wszczętych postępowań przygotowawczych w związku z ujawnionymi przypadkami prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości	421	210	101	brak danych
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych nieletnich	74	57	60	brak danych
Sprawcy przemocy domowej po spożyciu alkoholu	379	344	216	237

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich i inne jednostki pomocowe w zakresie uzależnień

Główną jednostką zajmującą się problemem w gminie Końskie jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podstawowym zadaniem Komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. W skład GKRPA wchodzi osoby przeszkolone z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Merytoryczny nadzór nad pracami GKRPA i MKRPA sprawuje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA).

W ramach GKRPA podejmowała działania:

- przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

podczas których informowano o przepisach dotyczących przede wszystkim sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim,

- przeprowadzania wywiadów środowiskowych,
- przeprowadzania rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami uzależnionymi oraz z członkami ich rodzin, informowanie o możliwościach skorzystania ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej w placówkach odwykowych,
- spotkania z dzielnicowymi, mające na celu omawianie trudnych spraw związanych z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy.
- uczestniczenie w szkoleniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ze środków GKRPA w Końskich finansuje się:

- programy profilaktyczne w szkołach i przez inne organizacje, np.: ZHP w Końskich, TPD w Końskich,
- cykliczne badania problematyki uzależnień w gminie,
- organizowanie Koneckich Dni Profilaktyki,
- prowadzenie zajęć w świetlicach środowiskowych,
- zajęcia letnie dla dzieci z rodzin alkoholowych - stacjonarnie półkolonie i wyjazdy na kolonie,
- organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży propagującą ideę trzeźwego oraz zdrowego trybu życia poprzez imprezy o charakterze sportowym m.in. dla: klubów sportowych i uczniowskich klubów sportowych, stowarzyszeń sportowych,
- wspieranie działalności podmiotów zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych - stowarzyszeń, klubu abstynenta.

W gminie funkcjonują jednostki, które bezpośrednio zajmują się problemem alkoholizmu i innych uzależnień, pomocom rodzinom, w których występuje ten problem, a także pomocą nieletnim. Są to:

- Przychodnia Specjalistyczna w Końskich. Poradnia Leczenia Uzależnień,
- działające przy M-GOPS: dwie Świetlice Środowiskowe, Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w Rodzinie, Klub Integracji Społecznej,
- przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- przy Komendzie Powiatowej Policji - Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego,
- Grypy samopomocowe AA (Anonimowi Alkoholicy): grupa wspomagana przez Klub Inteligencji Katolickiej na Starym Wikariacie i grupa przy Poradni Leczenia Uzależnień,
- Grupa AI-Anon dla członków rodziny, w których występuje problem alkoholowy,
- Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „Radość” w Końskich, przy którym działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin oraz telefon zaufania,
- Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Konecki”.

Do dwóch Świetlic Środowiskowych działających w Końskich w 2013r. uczęszczało łącznie 60 dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, w których występuje problemem alkoholowy. Pracownicy Świetlic prowadzą indywidualny autorski program profilaktyczno-terapeutyczny z wychowankami, który ma na celu stymulację rozwoju układu nerwowego dzieci i młodzieży, prowadzącą do lepszego funkcjonowania na lekcjach, rozwoju emocjonalnego, zwiększenia poczucia własnej wartości, wyciszenia nadpobudliwości ruchowej, nauki norm społecznych. Ponadto prowadzone są liczne zajęcia na temat problematyki uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

W Punkcie Konsultacyjnym udziela się porad prawnych oraz porad i konsultacji psychologicznych i psychiatrycznych. Dzięki jego działalności społeczność lokalna ma możliwość korzystania bezpłatnie ze specjalistycznej pomocy, uzyskując przy tym wsparcie i informacje z zakresu kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc.

Grupy samopomocowe: Anonimowych Alkoholików (AA) to dobrowolne grupy tworzone w celu utrzymania trzeźwości własnej i wspomagania innych alkoholików, natomiast grupy AI-Anon wspomagają rodzinę alkoholika. Obie formy pomocy nie są dofinansowywane.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Dla realizacji polityki przeciwdziałania alkoholizmowi i innym zachowaniom ryzykownym w gminie funkcjonuje roczny „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii”. Celami strategicznymi w/w programu są:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz problemów związanych z narkotykami i innymi środkami psychoaktywnymi, a także przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie
- zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele operacyjne programu to:

- ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych,
- zmiana zachowań i postaw mieszkańców miasta i gminy Końskie w sytuacjach związanych z alkoholem, narkotykami i zjawiskami przemocy domowej,
- wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
- budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie) i uzależnionych od narkotyków,
- zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz terapii dla sprawców i ofiar przemocy.

Realizatorem Programu jest GKRPA oraz partnerzy, którymi są: Urząd Miasta i Gminy, M GOPS, pedagodzy szkolni i nauczyciele, organizacje społeczne, służba zdrowia, Sąd i Prokuratura Rejonowa, Policja, stowarzyszenia, kościoły, itp.

3.1.14.2. Narkomania

Narkomania to nałóg stałego używania narkotyków, z czasem całkowite uzależnienie się od nich. Pojęcie narkomanii ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale posługiwanie się wszelkimi środkami wywołującymi euforię. Nałóg ten prowadzi do zaburzeń osobowości, zaniku uczuć wyższych i zmian w narządach – zwłaszcza w układzie nerwowym.

Najczęstszymi przyczynami sięgania po narkotyki, zwłaszcza przez dzieci i młodzież są: trudne sytuacje życiowe, poszukiwanie ucieczki od problemów życia codziennego, bezradność życiowa, wpływ grupy rówieśniczej, ciekawość, ukształtowanie w toku wychowania pewnych szczególnych cech osobowości, określanych jako skłonność do nałogów.

Mimo, że problem narkotykowy nie jest postrzegany jako jedno z najważniejszych zagrożeń w gminie, to jest on obecny, a zagrożenie uzależnieniem jest bardzo duże. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich może oferować pomoc finansową z powodu wystąpienia zjawiska narkomanii w rodzinie.

Tabela 47. Liczba rodzin z terenu gminy, które otrzymały pomoc z M-GOPS z powodu wystąpienia problemu narkomanii w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Liczba rodzin ogółem	-	-	1	-	3	-	3	2
Liczba osób w rodzinach	-		1		5		6	

Zjawisko narkomanii zostało zdiagnozowane tylko w stosunku do młodzieży uczącej się. W badaniach do "Raportu dotyczącego zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży z terenu powiatu koneckiego w świetle badań ankietowych" skala zjawiska w roku badania 2012 była następująca:

- uczniowie szkół podstawowych nie eksperymentowali z narkotykami,
- ogółem 8,8 % uczniów przyznaje się do zażycia narkotyków - 5,3 % to chłopcy, 3,5 % to dziewczyny, osoby z miasta - 4,4%, osoby ze wsi - 4,4%,
- 4,3 % uczniów gimnazjum przyznaje się do kontaktu z narkotykami, w stosunku do roku 2002 spadek nastąpił o 2,7 %,
- 13 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych zażywało narkotyki, sytuacja nie zmienia się od daty poprzedniego badania,
- najczęściej brany narkotykiem jest marihuana - 60 %, następnie amfetamina i kokaina oraz antysyntetyki,
- częstotliwość brania narkotyków: w gimnazjach - kilka razy, w szkołach podgimnazjalnych - 1-2 razy,
- najczęstszym sposobem otrzymania narkotyku (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych) są koledzy - ponad 64 %, dilerzy - 17 %, Internet - 13 %, telefon - 9 %,
- na pytanie czy w szkole można zdobyć narkotyki lub dopalacze - w gimnazjum twierdząco odpowiedziało 10 %, w szkołach ponadgimnazjalnych - prawie 19%, narkotyki załatwiono sobie jednak głównie poza szkołą.

W powyższym raporcie zdiagnozowano również zjawisko zażywania dopalaczy i leków , które kształtuje się następująco:

- uczniowie szkół podstawowych nie eksperymentowali z dopalaczami i lekami,
- z dopalaczami eksperymentowało 5,2% uczniów , w tym 1,6 % dziewczyn, 3,7 % chłopców, 2% uczniów z miasta , 3,2 % uczniów ze wsi,
- w gimnazjum dopalacze brało 1,3%, w szkole podgimnazjalnej - 9 %,
- najczęściej brano dopalacze na imprezach, poza domem i szkołą
- leków przeciwbólowych bez konsultacji z lekarzem nie brało nigdy 30% gimnazjalistów i 20 % uczniów powyżej gimnazjum, analogicznie leków nasennych nie brało - 76 % i 75 %, a leków uspokajających - 75% i 69% uczniów.

W gminie nie zbadane zostało środowisko osób dorosłych, w którym zjawisko narkomanii z pewnością występuje.

Jedyną jednostką medyczną leczącą uzależnienie od narkotyków w gminie jest Poradnia Leczenia Uzależnień w Końskich, która może udzielać porad i bezpośredniej pomocy. Osoby z takimi uzależnieniami kierowane są poza teren gminy, np. do ośrodków wojewódzkich w Morawicy lub ośrodków prowadzonych przez MONAR-MARKOT.

Stowarzyszenie MONAR prowadzi Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Lutej (gmina Stąporków). Ośrodek przeznaczony jest dla 20 pacjentów w wieku 14-25 lat, terapia trwa od 7 do 12 miesięcy.

3.1.14.3. Programy profilaktyczne

Profilaktyka przeciw uzależnieniom w szkołach na terenie gminy jest szeroko zakrojona i realizowana poprzez promocję zachowań prozdrowotnych.

Każda szkoła na terenie gminy opracowała i realizuje indywidualny program profilaktyczny przenikający się z programem wychowawczym szkoły. Treści programów profilaktycznych uzupełniane (wzbogacane) są działaniami profilaktycznymi podejmowanymi we współpracy z innymi instytucjami i ich ofertami kierowanymi do dzieci i młodzieży. Głównym celem prowadzenia programów profilaktycznych przeciw uzależnieniom jest kształtowanie postaw promujących zdrowy i higieniczny tryb życia, nie uleganie negatywnym wpływom środowiska oraz wykształcenie nawyku odmowy i niezgody na postępowania niewłaściwe. Ponadto programy profilaktyczne mają na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań obywatelskich młodych osób, przygotowanie ich do życia w rodzinie i we współczesnym świecie oraz:

- wdrażanie dbałości o własne prawa i poszanowanie praw innych, troskę o bezpieczeństwo w każdej sytuacji życiowej,
- przeciwdziałanie agresji i innym patologiom, wspomaganie rozwoju i kształtowanie osobowości poprzez: postrzeganie siebie i rozumienie własnych uczuć, uczestnictwo w grupie, dbanie o zdrowie, podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów (radzenie sobie ze strachem, stresem, niepokojem),
- propagowanie aktywnego spędzania wolnego czasu i zdrowego stylu życia,
- kształcenie woli ucznia i zaspakajanie potrzeby przeżywania sukcesów,
- kształtowanie środowiska sprzyjającego uczeniu się (rozwijanie motywacji uczniów jako jednej z najważniejszych sił ukierunkowujących działania uczniów),
- wspieranie rozwoju fizycznego i zdrowotnego oraz rozwoju intelektualnego i psychicznego ucznia.

Profilaktyka może być prowadzona poprzez:

- lekcje wychowawcze o różnorodnej tematyce wg programów realizowanych w szkole lub indywidualnie przez nauczyciela,
- spotkania z policjantami w zakresie: bezpieczeństwa, wychowania komunikacyjnego, zagrożenia środkami psychotropowymi,
- spotkania z fachowcem z zakresu ratownictwa medycznego i pożarowego oraz zasad bezpieczeństwa,
- profilaktyka zdrowotna prowadzona przez lekarzy i pielęgniarki środowiskowe, szkolne,
- cykle zajęć dla uczniów obejmujące tematykę okresu dojrzewania.

Ważnym elementem realizacji takich działań jest stała pedagogizacja rodziców – uświadamiania im zagrożeń jakie niesie wiek dojrzewania oraz zagrożeń środowiska.

W ramach profilaktyki problemowej prowadzi się w gminie również: pozalekcyjne zajęcia sportowe, organizowanie kolonii letnich i zimowych, dofinansowanie wycieczek oraz imprez okolicznościowych.

Tabela 48. Programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych w gminie Końskie (UMiG Końskie)

Nazwa szkoły	Programy
SP nr 1 w Końskich	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia sportowo – profilaktyczne w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich, - Zajęcia dla klas I-III: Z pasją o sztuce - arteterapia w świetlicy szkolnej, Nie pal przy mnie proszę - Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze dla uczniów klas IV – VI: Lekcje przestrogi 2, Opowiastki familijne i Spójrz inaczej Zyski i straty używania alkoholu, Trzymaj formę, - zajęcia z Programu Socjoterapeutycznego „Dać Skrzydła” prowadzone przez szkolnego pedagoga przeznaczone dla dzieci o niestabilnej sytuacji emocjonalnej; <ul style="list-style-type: none"> - program edukacji zdrowotnej dla kl. IV – VI „, - konkurs dla klas VI - Szybuj bezpiecznie w internetowej chmurze
SP nr 2 w Końskich	Nie pal przy mnie, proszę. (kl. I-III), Znajdź właściwe rozwiązanie (kl. IV-VI), Spójrz inaczej (kl. IV-VI), Przeciw przemocy – program socjoterapeutyczny, Akademia czystych rąk, Trzymaj formę
SP w Kopaninach	Bezpieczni w sieci - cykl zajęć z informatyki, Ratujemy i uczymy ratować - szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej
Zespół Placówek Oświatowych w Pomykowie	Nie pal przy mnie proszę, Czyste powietrze wokół nas, Trzymaj formę, Znajdź właściwe rozwiązanie
Gimnazjum nr 1 w Końskich	Palenie jest słabe, Trzeci elementarz czyli program siedmiu kroków - przeciwdziałanie alkoholizmowi, Program profilaktyczny „NOE”, Stop cyberprzemocy, Psychologiczne i prawne aspekty przemocy, Mądre żywienie - zdrowe pokolenie, Szkoła w ruchu, Trzymaj formę
Gimnazjum nr 2 w Końskich	Trzeci elementarz czyli program siedmiu kroków - przeciwdziałanie alkoholizmowi, NOE - program przestrzegający przed uzależnieniami od alkoholu i substancji psychoaktywnych
Zespół Szkół w Stadnickiej Woli	Trzeci elementarz czyli program siedmiu kroków, Program profilaktyczny „NOE”, „Program profilaktyczny „DEBATA”, Profilaktyczny program słowno-muzyczny "Dlaczego mówimy nie", Znajdź właściwe rozwiązanie (kl. IV – VI), Nie pal przy mnie, proszę (kl. I - III SP), Trzymaj formę, Model współczesnej rodziny, Raz, dwa, trzy bądź bezpieczny i Ty (kl. I – III), Bezpieczna droga do szkoły, Bezpieczne ferie, Bezpieczne wakacje, Myślę nie mówię nie (gimnazjum)
Zespół Szkół w Rogowie	Warsztaty dla rodziców -Prawdy i mity w wychowaniu dzieci, Warsztaty dla uczniów: Pokonać Stworka Agresorka, Bezpieczne dziecko, Trzeci elementarz czyli program siedmiu kroków, Program profilaktyczny „NOE”, „Program profilaktyczny „DEBATA”, Profilaktyczny program słowno-muzyczny „Dopóki masz wybór”.

3.1.15. Wystąpienie zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej

Pomoc społeczna udzielana jest również w sytuacjach niezależnych od uwarunkowań społecznych, np.: wystąpienie sytuacji kryzysowej lub tragicznego w skutkach zdarzenia losowego, klęski żywiołowej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich udziela pomocy głównie w przypadkach związanych ze zniszczeniami spowodowanymi pożarem, podtopieniem, suszą

lub też stratą mienia na skutek klęski żywiołowej lub ekologicznej. Najczęściej pomoc oferowana jest w formie pieniężnej lub rzeczowej. W ostatnich latach udzielono świadczeń pieniężnych dla kilkunastu rodzin rocznie.

Tabela 49. Liczba rodzin, które otrzymały pomoc z M-GOPS z powodu wystąpienia zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Zdarzenie losowe								
Liczba rodzin ogółem	17	-	8	-	10	6	9	3
Liczba osób w rodzinach	28		19		20		15	
Sytuacja kryzysowa								
Liczba rodzin ogółem	2	1	3	2	3	2	4	3
Liczba osób w rodzinach	8		9		6		13	

3.2. Możliwości spędzania wolnego czasu i aktywność mieszkańców na terenie gminy Końskie

W gminie można zaobserwować również inne problemy społeczne, które niekoniecznie wymagają wsparcia finansowego skierowanego do konkretnych osób czy rodzin, ale często podjęcia działań organizacyjnych. Działania te to np.: zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej (dla osób starszych i samotnych), udostępnienia młodzieży sal szkolnych, zorganizowanie klubów, świetlic i organizowanie w nich spotkań dla poszczególnych grup wiekowych, czy tematycznych dla zainteresowanych.

Baza kulturalno-oświatowa

Bazę kulturalną na terenie gminy Końskie stanowi kilka instytucji działających w Końskich i na obszarach wiejskich.

Miejsko Gminny Dom Kultury w Końskich wraz z palcówkami wiejskimi: Wiejskim Domem Kultury w Kornicy i Wiejskim Domem Kultury w Rogowie jest jednostką organizacyjną UMiG w Końskich. Dom Kultury dysponuje: salą ze sceną, pracownią muzyczną ze studiem nagrań, pracownią plastyczną. Celem MGDK jest stworzenie odpowiedniego miejsca i atmosfery do przedstawiania osiągnięć oraz kształtowania talentów młodzieży oraz grup artystycznych. Zakres działalności MGDK obejmuje:

- zajęcia stacjonarne dla dzieci i młodzieży w ramach kół zainteresowań: teatralnego, plastycznego, modelarskiego, zajęć muzycznych,
- prowadzenie Koneckiego Klubu Tańca Towarzyskiego SPIN oraz Grupy Break-Dance,
- prowadzenie warsztatów muzycznych,
- organizację zespołów folklorystycznych: Zespół Ludowy "Korniczanka", Zespół Śpiewaczy "Rogowianka", Zespół Pieśni i Tańca "Dziebałtów", "Kapela Jaśki" oraz "Kapela Gabriela",
- prowadzenie Miejskiej Orkiestry Dętej,
- prowadzenie Wakacyjnego Klubu Dziecka, organizowanie półkolonii w czasie wakacji i ferii.

W Miejsko-Gminnym Domu Kultury organizowane są różnego rodzaju imprezy cykliczne, jak i epizodyczne. W kalendarz wpisały się m.in.: "Dni Końskich", "Konecki Wrzesień", obchody Rocznicy 3 maja i 11 października, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Konecki Przegląd

Form Estradowych, Konecki Przegląd Piosenki "Poezja w Piosence - Agnieszka i inni...", Konecki Przeglądu Kapel i Solistów - Instrumentalistów Ludowych "MuzyKanty", Koneckie Spotkania Teatralne, Koneckie Dni Profilaktyki, Powitanie lata - impreza disco w Sielpi, akcja MOTOSERCE. Imprezy są współorganizowane z innymi instytucjami działającymi w gminie i powiecie. W Galerii DeK cyklicznie odbywają się wystawy plastyczne twórców regionu oraz wystawy pokonkursowe czy poplenerowe.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie im. Cezarego Chlebowskiego w Końskich wraz z filiami w miejscowościach: Dziebałtów, Kazanów, Modliszewice, Nieświń, Pomyków, Rogów, Sokołów - świadczy usługi rozpowszechniania czytelnictwa i edukacji kulturalnej. Siedziba główna biblioteki posiada skomputeryzowany katalog w ilości ponad 25 woluminów oraz 2,5 korzystających czytelników. Znajdują się w niej: wypożyczalnia dla dorosłych, wypożyczalnia dla dzieci, czytelnia, sala wystawowa. W Bibliotece od lata działa Dyskusyjny Klub Książki (w ramach ogólnopolskich klubów dofinansowanych z Instytutu Książki). W Bibliotece organizowane lekcje biblioteczne, akcje czytelnicze oraz wernisaże, spotkania autorskie, konkursy tematyczne, a także ferie zimowe dla dzieci w postaci półkolonii. Przy Bibliotece funkcjonują też:

- Gminne Centrum Informacji - Czytelnia Komputerowa
- wydawnictwo Arslibris, które wydaje głównie publikacje związane z tematyką regionalną, historyczną, kulturalną,
- Centrum Informacji Turystycznej.

W Końskich działa filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach, która dysponuje wydawnictwami naukowymi w rozmaitych dziedzin. Filia prowadzi czytelnię oraz wypożyczalnię.

Działalność kulturalno-oświatową w Końskich prowadzi także Klub Osiedlowy "Kaesemek" Koneckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Odbywają się tu:

- zajęcia z pracowniach: ceramicznej, muzycznej i fotograficznej,
- wystawy w Galerii "Atut",
- imprezy: Zaduszki Jazzowe, Dzień Dziecka, Koncert Kolęd i Pastorałek, koncerty, turnieje sportowe.

W gminie działają jednostki muzealne:

- Muzeum Regionalne PTTK w Końskich - Izba Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej,
- Muzeum Zagłębią Staropolskiego w Sielpi (odział Muzeum Techniki NOT w Warszawie),
- Kuźnica mechaniczna w Starej Kuźnicy (odział Muzeum techniki NOT w Warszawie).

Baza sportowo-rekreacyjna

Na terenie gminy Końskie baza sportowo rekreacyjna jest rozbudowana, opiera się o obiekty ogólnodostępne, jak i obiekty przy palcówkach oświatowych.

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

Tabela 50. Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Końskie (UMiG Końskie)

Obiekt	Jednostka nadzorująca	Charakterystyka obiektu
Hala sportowa w Końskich ul. kpt. Stoińskiego 3	Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi w Końskich	Boiska do gry: koszykówka, siatkówka x2, piłka ręczna
Pływalnia w Końskich ul. Warszawska 38	Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi w Końskich	Basen, zjeżdżalnia, sauna x 2, łaźnia parowa, jacuzzi, grota solna, kriokomora, siłownia, fitroll
Boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią z trawy syntetycznej w Końskich, ul. Południowa 80	Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi w Końskich	Boisko do gry: piłka nożna
Boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią w Końskich, ul. Armii Krajowej 22	Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi w Końskich	Boisko do gry: piłka ręczna, siatkówka, koszykówka
„ORLIK” w Końskich, ul. Południowa 5	Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi w Końskich	Boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią z trawą syntetyczną do gry: piłka nożna Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową do gry: koszykówka, siatkówka
Boiska trawiaste ul. Południowa 80	Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi w Końskich	Boisko do gry piłka nożna
Boiska trawiaste ul. Sportowa 13	Miejski Zarząd Obiektami Sportowymi w Końskich	Boisko do gry piłka nożna
Boiska trawiaste w Proćwiniu	Gmina Końskie, nadzór-sołtys	Boisko do gry piłka nożna
Boiska trawiaste w Sworzycach	Gmina Końskie, nadzór-sołtys	Boisko do gry piłka nożna, piłka siatkowa
Boiska trawiaste w Starym Sokolowie	Gmina Końskie, nadzór-sołtys	Boisko do gry piłka nożna, piłka siatkowa
Boiska trawiaste w Gracuchu	Gmina Końskie, nadzór-sołtys	Boisko do gry piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka
Boiska trawiaste w Gatnikach	Gmina Końskie, nadzór-sołtys	Boisko do gry piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka
Boiska trawiaste w Bedlenku	Gmina Końskie, nadzór-sołtys	Boisko do gry piłka nożna

Ponadto w Końskich znajduje się zabytkowy Park im Tarnowskich (z zespołem pałacowym) służący do wypoczynku mieszkańcom, z Ogrodem Jordanowskim dla dzieci. Na osiedlach mieszkaniowych są place zabaw dla dzieci oraz mniejsze boiska do gier. Na terenach wiejskich, w centrach miejscowości, głównie przy filiach bibliotecznych czy szkołach umieszczone są place zabaw czy boiska. W gminie poprawia się dostęp do infrastruktury rekreacyjnej w postaci ścieżek rowerowych.

Tabela 51. Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Końskie w strukturach poszczególnych placówek oświatowych (UMiG Końskie)

Placówka oświatowa	Sala gimnastyczna	Boiska
SP nr 1 w Końskich	Boisko do gry: koszykówka, siatkówka, badminton	-
SP nr 2 w Końskich	Boisko do gry: mini koszykówka, siatkówka	Boiska asfaltowe: piłka ręczna, siatkówka Boisko trawiaste: piłka nożna
SP w Dziebałtowie	Boisko do gry: mini koszykówka, siatkówka	Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią syntetyczną CONIPUR: piłka ręczna, siatkówka, koszykówka Boisko trawiaste: piłka nożna
SP w Kopaninach	-	Boisko trawiaste: piłka nożna

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

SP w Modliszewicach	Boisko do gry: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna	Boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna
Zespół Placówek Oświatowych w Kazanowie	Boisko do gry: siatkówka	Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową: piłka ręczna, siatkówka, koszykówka Boisko asfaltowe: siatkówka Boisko trawiaste: piłka nożna
Zespół Placówek Oświatowych w Nieświniu	Boisko do gry: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna	Boisko trawiaste: piłka nożna
Zespół Placówek Oświatowych w Pomykowie	Boisko do gry: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna	Boisko asfaltowe: koszykówka Boisko trawiaste: piłka nożna
Gimnazjum nr 1 w Końskich	Boisko do gry: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna	Boisko asfaltowe: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna Boisko trawiaste: piłka nożna
Gimnazjum nr 2 w Końskich	Boisko do gry: koszykówka, siatkówka	Boisko asfaltowe: koszykówka, piłka ręczna Boisko trawiaste: piłka nożna
Zespół Szkół w Stadnickiej Woli	Hala Sportowa - boiska do gry: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna	Boisko trawiaste: piłka nożna
Zespół Szkół w Rogowie	Boisko do gry: koszykówka, siatkówka	Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią piaskową: plażowa piłka siatkowa Boisko asfaltowe: koszykówka, siatkówka, piłka ręczna Boisko trawiaste: piłka nożna

Gmina Końskie, posiada znaczące walory turystyczne i krajobrazowe (tereny leśne, liczne zbiorniki wodne, część gminy stanowią obszary pod ochroną: Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszary Natura 2000 Dolina Czarnej, Ostoja Pomorzany, Dolina Krasnej). Turystyka i rekreacja rozwija się w oparciu o miejscowość wypoczynkową - Sielpia - z bogatym zapleczem hotelarsko-gastronomicznym, rekreacyjnym. Gospodarstwa agroturystyczne znajdują się w miejscowościach Barycz i Jeżów.

Turystykę propaguje oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, który od lat koordynuje działania turystyczne o zasięgu wojewódzkim, prowadzi działalność szkoleniową, edukacyjną i wydawniczą, wytycza i konserwuje szlaki turystyczne oraz organizuje imprezy. Są to: Raj Bab, Biegi uliczne z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Cross Maraton "Przez Piekło do Nieba", Konecki Maraton Pieszy, Konecki Maraton Rowerowy, Supermaraton Pieszy na 100 km, Sielpia eXtreme Maraton, Rajd Niepodległości. Przy PTTK działają: Klub Turystyki Aktywnej PTTK "Pasat", Klub Biegacza "Pasat", Komisja Opieki nad Zabytkami i Koło Przewodników Turystycznych.

Tabela 52. Szlaki turystyczne przebiegające przez teren gminy Końskie (PTTK Końskie)

Szlak	Przebieg	Długość szlaku (km)
rowerowy czerwony	Sielpia - Piekło - Stara Kuźnica - Barycz - Modliszewice - Kazanów - Dziebałtów - Sielpia	45
rowerowy niebieski	Żarnów - Machory - Maleniec - Dziebałtów - Sielpia - Końskie - Janów - Czarna - Niekłań - Antoniów	74
rowerowy zielony	Sielpia - Przyłogi - Krasna - Serbinów - Mokra - Czarniecka Góra	56

rowerowy żółty "Miejsca Mocy"	Stąporków - Czarna - Wąsosz - Sielpia - Dziebałtów - Radoszyce - (...) - Nagłowice	138
rowerowy czarny "Szlak Architektury Obronnej"	Proćwin - Dziebałtów - Sielpia - Miedzierz - Oblęgorek - (...) - Chęciny	66,1
pieszy czerwony	Łączna - Odrowążek - Stąporków - Czarna - Kawęczyn - Sielpia - Cieklińsko - Ruda Maleniecka - Machory - Rezerwat Diabła Góra	97
pieszy niebieski	Kuźniaki - Gruszka - Sielpia - Stara Kuźnica - Rezerwat Piekło pod Niekłaniem - Rezerwat Ciechostowice - Majdów - Pogorzałe	81
pieszy żółty	Końskie - Wąsosz - Krasna - Szałas - Serbinów	38,5
pieszy czarny	Wólka Plebańska - Niekłań Wielki - Rezerwat Piekło pod Niekłaniem	7

Problem starzenia się społeczeństwa

Przy powszechnym zjawisku starzenia się społeczeństwa, problem opieki nad osobami starszymi staje się coraz poważniejszy. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia, które zapewni im jak najdłuższe utrzymanie we własnym środowisku. Osobom takim należy zagwarantować dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych oraz intelektualnych i zdrowotnych. Problem ludzi starszych jest trudny do rozwiązania zwłaszcza na terenach wiejskich, gdzie często brakuje odpowiedniego zaplecza zdrowotnego, ale także klubów i świetlic, gdzie starsi ludzie mogliby się spotykać. Często w miejscowościach wiejskich jedynym miejscem spotkań jest Kościół i koła wokół niego zrzeszone (organizowanie wycieczek, pielgrzymek, pomocy itp.).

Przy M-GOPS w Końskich działa Dom Dziennego Pobytu, którego celem jest aktywizacja seniorów. Świetlica czynna jest codziennie w dni robocze w godzinach 7.30 - 15.30 oraz w razie potrzeby w godzinach popołudniowych czy w weekendy. Pierwszeństwo korzystanie z DDP mają osoby starsze, samotne, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej i zamieszkujące z złych warunkach mieszkaniowych.

Tabela 53. Liczba wydanych decyzji dla podopiecznych Domu Dziennego Pobytu w Końskich w latach 2010-2012 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Liczba wydanych decyzji - liczba osób	47	55	51	60

Udział podopiecznych w oferowanych przez Dom Dziennego Pobytu zajęciach odbywa się na zasadzie dobrowolności zgodnie z ich zainteresowaniami oraz możliwościami psychoruchowymi. Celem działalności DDP jest organizacja oraz zachęcanie podopiecznych do udziału w aktywnych formach:

- zajęcia sportowo- rekreacyjne (spacery nordic walking, udział w turnusie rehabilitacyjnym, ćwiczenia ogólnousprawniające),
- towarzyskie (spotkania, biesiady, wieczorki taneczne, ogniska, grille, uroczystości, spotkania wielkanocne, zajęcia kulinarne, zabawy taneczne, spotkania wigilijne itp.).
- edukacyjnych, prozdrowotnych (pogadanki, dyskusje, prelekcje itp.)
- terapii zajęciowej (muzykoterapii, arteterapię).

Podopieczni mają do dyspozycji świetlicę, pracownię komputerową i stołówkę.

Na terenie gminy kościoły katolickie reprezentują parafie dekanatu koneckiego w: Końskich (4 parafie), Dziebałtowie, Pomykowie, Rogowie, Modliszewicach, Kazanowie, Nieświniu oraz parafia w Bedlnie z dekanatu żarnowskiego. Istnieją także inne związki wyznaniowe, zdecydowanie mniej licznie reprezentowane.

Mieszkańcy gminy mogą korzystać z infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, brać udział w inicjatywach turystycznych, imprezach oraz mogą aktywniej włączać się z życie gminy poprzez działalność w związkach ogólnopolskich, mających oddziały w Końskich, stowarzyszeniach itp.

4. System pomocy społecznej w gminie Końskie

4.1. Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich realizuje zadania zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa, stosownie do zaleceń Burmistrza Miasta i Gminy Końskie. Przy realizacji zadań M-GOPS współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

M-GOPS realizuje swe zadania na podstawie:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o samorządzie gminnym,
- ustawy o finansach publicznych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o systemie oświaty,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o zmianie ustawy-Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw,
- ustawy o zamówieniach publicznych,
- ustawy. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i ustawy o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- Statutu Miasta i Gminy Końskie (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2003 r. Nr 103 poz. 988 oraz Dz. U. z 2004r. Nr 221 poz. 2958)
- Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków:

- budżetu gminy (realizacja zadań własnych),
- dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych),
- dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych.

Tabela 54. Liczba rodzin, które uzyskały pomoc z M-GOPS w Końskich, według powodów jej przyznania w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013	
	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi	ogółem	na wsi
Ubóstwo	48	23	42	19	64	31	359	198
Sieroctwo	2	0	2	0	2	1	1	1
Bezdomność	31	4	23	5	32	6	40	13
Ochrona macierzyństwa	173	91	188	91	200	104	233	128
Bezrobocie	1 112	610	1 043	558	1 010	535	1 060	564
Niepełnosprawność	406	150	438	199	416	168	487	213
Długotrwałą lub ciężką chorobą	478	198	490	199	457	200	517	233
Przemoc w rodzinie	5	1	6	1	4	1	8	2
Bezradność sprawach opiekuńczo-wychowawczych	128	49	115	48	102	40	125	58
Alkoholizm	97	31	91	37	96	46	109	54
Narkotyki			1	0	3	0	3	2
Trudności po opuszczeniu zakładów karnych	30	15	36	21	35	18	37	20
Zdarzenie losowe	17	0	8	0	6	2	9	3
Sytuacja kryzysowa	2	1	3	2	3	2	4	3

Tabela 55. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
			ogółem	w tym: na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	2010	2 265	1 629	780	3 958
	2011	3 081	2 081	1 231	4 832
	2012	2 087	1 524	736	3 510
	2013	2 086	1 526	756	3 565
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	2010	6	6	1	6
	2011	7	7	0	14
	2012	5	5	0	14
	2013	9	9	1	20
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	2010	2 265	1 629	780	3 958
	2011	3 074	2 074	971	4 818
	2012	2 084	1 522	736	3 503
	2013	2 086	1 526	755	3 561
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej	2010	-	2 189	1 157	5 337
	2011	-	1 369	624	4 531
	2012	-	1 883	1 008	3 897
	2013	-	2 124	1 031	1 115
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny - liczba kontraktów	2010		83		
	2011		102		
	2012		86		
	2013		153		

Tabela 56. Liczba osób którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych gminy w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych przez M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Zasiłki stałe - ogółem liczba osób	375	396	390	402
Zasiłki okresowe - ogółem liczba osób	295	226	154	155
Zasiłki celowe i pomoc w naturze - ogółem liczba osób	1 446	1 375	1 314	1 337

Oprócz wsparcia finansowego i rzeczowego Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich udziela pomocy w zakresie poradnictwa w rozwiązywaniu problemów życiowych mieszkańców oraz:

- interweniuje w sprawach przemocy w rodzinie, zaobserwowanych zjawiskach uzależnień i innych patologii w rodzinie,
- kieruje osoby do: Gminnej Komisji do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Środowiskowego Domu Samopomocy, Zakładów Aktywności Zawodowej, Domu Pomocy Społecznej, schronisk, noclegowni i innych specjalistycznych placówek,
- organizuje pomoc w leczeniu dla osób chorych, niepełnosprawnych i uzależnionych,
- pomaga mieszkańcom w załatwianiu spraw sądowych np. egzekwowania alimentów,
- prowadzi tzw. pracę socjalną (działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie).

4.2. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi

Gmina Końskie posiada roczny „Program współpracy Gminy Końskie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, który określa cele, przedmiot oraz formy współpracy. Gmina Końskie umożliwia udział organizacji w realizacji zadań publicznych m.in. w dziedzinach: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, wypoczynku dzieci i młodzieży, turystyki i krajoznawstwa, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych. Celami Programu są:

- tworzenie systemowych rozwiązań dla ważnych problemów społecznych,
- podnoszenie skuteczności i efektywności działań w sferze zadań publicznych poprzez włączenie do ich realizacji organizacji pozarządowych,
- wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych,
- promowanie postaw obywatelskich poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych,
- rozwój wolontariatu jako formy aktywności obywatelskiej,
- poprawa jakości życia mieszkańców gminy poprzez pełniejsze zaspokajanie ich potrzeb.

Gmina nawiązuje współpracę z licznymi stowarzyszeniami działającymi na jej terenie i poza nim w ramach Programu (na zasadach konkursów ofert).

Gmina należy do "Staropolskiego Związku Gmin i Miast" wraz z gminami: Stąporków, Fałków, Gowarczów, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Słupia i Smyków. Związek został utworzony w celu:

- propagowania i realizacji polityki ekorozwoju,
- wspólnych działań w sferze administracyjnej, społecznej, oświatowej, środków masowego przekazu,
- realizacji przedsięwzięć gospodarczych krajowych i we współpracy z podmiotami zagranicznymi,
- reprezentowania interesów gmin na forum krajowym i międzynarodowym,
- tworzenia warunków do rozwoju turystyki,
- prowadzenia działalności wydawniczej, szkoleniowej, konsultingowej i promocyjnej dla potrzeb gmin zrzeszonych.

Gmina Końskie, wraz z 8 okolicznymi gminami z województwa świętokrzyskiego i łódzkiego (tj. z gminami: Białaczów, Bliżyn, Gowarczów, Paradyż, Ruda Maleniecka, Smyków, Stąporków, Żarnów), należy do Lokalnej Grupy Działania „U Źródeł”. Siedziba stowarzyszenia mieści się w Modliszewicach (ul. Piotrkowska 30). LGD została utworzona na zasadzie partnerstwa trójsektorowego, w którego skład wchodzi: przedstawiciele gmin, biznesu, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz osoby fizyczne. Stowarzyszenie działa w oparciu o Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i inicjatywę LEADER. Dzięki otrzymanym z funduszy unijnych dotacjom LGD może m.in.:

- realizować projekty dotyczące rozbudowy infrastruktury turystycznej, sportowej i kulturalnej (tworzenie terenów zielonych, budowę chodników, punktów widokowych ścieżek rowerowych i spacerowych, zakładanie świetlic, klubów)
- organizować imprezy kulturalne, wystawy, festyny i szkolenia dla mieszkańców regionu,
- tworzyć lokalnie miejsca pracy,
- sprzyjać rozwojowi społeczeństwa informacyjnego.

LGD włącza się aktywnie w działalność kulturalną, edukacyjną, turystyczną i gospodarczą gmin członkowskich. Jedną, z szeroko zarojonych, inicjatyw jest wyznaczenie, oznakowanie i promocja produktu turystycznego "Piekielnego Szlaku" (przebiegającego przez tereny poszczególnych gmin) z organizacją imprez masowych.

Tabela 57. Stowarzyszenia działające w gminie Końskie (Starostwo Powiatowe w Końskich)

Zakres	Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
wsparcie rozwoju gminy i przedsiębiorczości	Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Końskich	Szkolenia, kursy, doszkąlanie zawodowe, pożyczki na rozwój działalności, doradztwo.	ul. Staszica 2A 26-200 Końskie
	Koneckie Stowarzyszenie Producentów Rolnictwa Ekologicznego "Dary Natury" w Końskich	Dostosowanie produkcji rolnej do warunków rynkowych, poprawa efektywności gospodarowania	Jeżów 8 26-200 Końskie
	Powiatowe Forum Pracodawców	Popieranie przedsiębiorczości i aktywności obywateli Propagowanie zasad gospodarki rynkowej	ul. Staszica 2 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie "Europartner"	Działanie na rzecz rozwoju różnych form przedsiębiorczości wiejskiej, podnoszenie poziomu zawodowego i kulturalnego społeczności lokalnej	ul. Źwirowa 2 26-200 Końskie

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

	Stowarzyszenie "Kuźnia"	Działanie na rzecz rozwoju różnych form przedsiębiorczości wiejskiej, podnoszenie poziomu zawodowego i kulturalnego społeczności lokalnej	ul. Polna 91 26-200 Końskie
	Konecki Klub Rozwoju	Inicjowanie, popieranie i prowadzenie wszelkiej działalności na rzecz rozwoju ziemi koneckiej	ul. Polna 72 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społecznego i Gospodarczego	Wspieranie inicjatyw z zakresu rozwoju gospodarczego	ul. Krzywa 24 26-200 Końskie
	Towarzystwo Wspierania Rozwoju Powiatu "Wszechnica Konecka"	Wspieranie rozwoju szkół i placówek oświatowo-wychowawczych oraz młodzieży uzdolnionej i edukacji ustawicznej, w szczególności w środowisku wiejskim	ul. Staszica 2 26-200 Końskie
bezpieczeństwo	Stowarzyszenie "Bezpieczny Powiat Konecki"	Przeciwdziałanie przestępczości i poprawa bezpieczeństwa w różnych strefach życia mieszkańców, ochrona ofiar, profilaktyka zjawisk patologicznych, edukacja dzieci i młodzieży	ul. Łazienna 12 26-200 Końskie
pomoc społeczna, pomoc ubogim, chorym, niepełnosprawnym, zagrożonych wykluczeniem	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Koneckiej	Popularyzacja walorów turystycznych i wspieranie wszelkich działań w celu rozwoju gospodarki, infrastruktury, sportu, kultury, turystyki, ochrony środowiska, edukacji.	Wąsosz 57A 26-200 Stąporków
	Stowarzyszenie "Siedlisko"	Działania na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców wsi.	Nowy Kazanów 28 B 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Sołeckich	Działania na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców wsi.	ul. Kozobskiego 9 Rogów 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie "Wspólne Działania" w Rogowie	Aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego.	ul. Kozobskiego 18 B Rogów 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie "Młyn"	Działania na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców wsi.	ul. Świętokrzyska 3 Młynek Nieświński 26-200 Końskie
	Powiatowe Konto Pomocy	Pomoc rodzinom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych, pomoc dzieciom niepełnosprawnym, osobom niedostosowanym społecznie i zagrożonym ubóstwem	ul. Staszica 2 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Przy Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Baryczy "Przyjazne Schody"	Wspieranie poprawy warunków edukacji w placówkach szkolnych, szkolno-wychowawczych oraz warsztatach terapii zajęciowej.	Barycz 64 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych "Źródło"	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, zapobieganie uzależnieniom i ich skutkom oraz bezrobociu i jego skutkom	ul. Strażacka 20 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „Radość”	Zapobieganie uzależnieniom i ich skutkom, pomoc dla osób uzależnionych.	ul. Partyzantów 3 26-200 Końskie
	"Centrum Wolontariatu"	Inicjowanie, popieranie i prowadzenie wszelkiej działalności na rzecz rozwoju Ziemi Koneckiej.	ul. Armii Krajowej 22 26-200 Końskie

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

	Stowarzyszenie "Przystań Mareba"	Integrowanie lokalnej społeczności, wspieranie rodzin, osób wykluczonych, niepełnosprawnych.	ul. Wojska Polskiego 5A 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym "Nasz Kącik"	Pomoc dzieciom niepełnosprawnym, integracja ze środowiskiem społecznym, edukacja rodzin.	ul. Wojska Polskiego 3 26-200 Końskie
	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy W Końskich	Pomocy dzieciom i ich rodzicom, przeciwdziałanie wykluczeniu, zagrożeniom zdrowotnym i ekologicznym; upowszechnianie zdrowotnego stylu życia, kultury fizycznej i sportu, itp.	ul. Staszica 2 26-200 Końskie
sport, turystyka	Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze Oddział w Końskich	Kultywowanie tradycji turystycznych, propagowanie wysiłku fizycznego, dbałość o dobra kultury.	ul. Partyzantów 1 26-200 Końskie
	Stowarzyszenie Sportowe Fair Play	Organizowanie amatorskich zawodów sportowych, imprez sportowych, turystyczno-rekreacyjnych i kulturalnych, Promocja upowszechnianie sportu, jako profilaktyki patologii społecznych.	ul. Warszawska 38 26-200 Końskie
	Koneckie Towarzystwo Cyklistów W Końskich Ktc 2000	Propagowanie i rozwój kolarstwa Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych.	ul. J. Kiepury 3/ 23 26-200 Końskie
	"Koneckie Stowarzyszenie Sportowe Piłki Ręcznej"	Aktywizacja środowisk do czynnego uprawiania sportu, w szczególności piłki ręcznej.	ul. Stoińskiego 3 26-200 Końskie
	Koneckie Towarzystwo Tenisowe	Propagowanie i rozwój tenisa ziemnego, organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych.	ul. Mieszka I 1 26-200 Końskie
	Miejski Klub Sportowy Neptun "MKS - Neptun" Końskie	Rozwój dyscyplin sportowych, działalność w zakresie kultury fizycznej i rekreacji, organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych.	ul. Sportowa 13 26-200 Końskie
	Klub Sportowy "Olimpijczyk" Końskie	Popieranie masowego i wyczynowego sportu w różnych dyscyplinach sportowych i turystycznych, krzewienie zamiłowania do ćwiczeń fizycznych.	ul. Strażacka 15 26-200 Końskie

4.3. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną

Instytucje, wspomagające działania M-GOPS w Końskich, zajmujące się pomocą społeczną oraz wspomagające mieszkańców na terenie gminy Końskie oraz w regionie.

Tabela 58. Instytucje wsparcia pomocy społecznej i opieki prawnej w regionie (opracowanie własne)

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Urząd Miasta i Gminy w Końskich	Główna jednostka administracji samorządowej gminy.	ul. Partyzantów 1 26-200 Końskie tel. 41 372 32 49
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich	Pomoc społeczna i socjalna dla mieszkańców gminy.	ul. Armii Krajowej 22 26-200 Końskie tel. 41 372 79 20
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Końskich	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych dla mieszkańców gminy.	ul. Armii Krajowej 22 26-200 Końskie tel. 41 372 79 20
Starostwo Powiatowe w Końskich	Główna jednostka administracji samorządowej powiatu	ul. Stanisława Staszica 2 26-200 Końskie tel. 41 372 41 34
Powiatowy Urząd Pracy w Końskich	Pośrednictwo pracy, pomoc prawna dla bezrobotnych.	ul. Stanisława Staszica 2 26-200 Końskie tel. 41 372 63 63
Komenda Powiatowa Policji w Końskich	Czuwanie nad bezpieczeństwem mieszkańców.	ul. Łazienna 12 26-200 Końskie tel. 41 390 02 06 tel. alarmowy 997 lub 112
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Końskich	Czuwanie nad bezpieczeństwem mieszkańców.	ul. Strażacka 14 26-200 Końskie tel. 41 375 00 30 tel. alarmowy 998 lub 112
Sąd Rejonowy w Końskich	Orzecznictwo sądowe.	ul. Iwo Odrowąża 5 26-200 Końskie tel. 41 372 27 02
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich	Pomoc społeczna, opieka nad dzieckiem i rodziną, rehabilitacja osób niepełnosprawnych.	ul. Spółdzielcza 3 26-200 Końskie tel. 41 372 84 06
Polski Komitet Pomocy Społecznej. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach	Dobrowolna działalność na rzecz osób potrzebujących pomocy.	ul. Kościuszki 25 25-516 Kielce tel. 41 344 35 27
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego	Instytucja pomocy społecznej na szczeblu wojewódzkim	Al. IX Wieków Kielc 3 25-516 Kielce tel. 41/ 342 12 42
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej	Instytucja pomocy społecznej na szczeblu wojewódzkim	Al. IX Wieków Kielc 3 25-516 Kielce tel. 41/ 342 14 15

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

Tabela 59. Instytucje opiekuńczo – wychowawcze i ośrodki wsparcia w regionie (opracowanie własne)

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Końskich	Działania profilaktyczne, diagnostyczne, terapeutyczne, doradcze i konsultacyjne dla dzieci i młodzieży	ul. Krakowska 38 26-200 Końskie tel. 41 372 34 00
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Końskich	Udzielania krótkoterminowej pomocy osobom w sytuacji kryzysowej	ul. Spółdzielcza 3 26-200 Końskie tel. 41 372 84 06 wew., 102, 102
Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie	Dzienna pomoc dla osób niepełnosprawnych	ul. Staszica 6 26-200 Stąporków tel. 41 372 90 50
Dom Pomocy Społecznej "Cichy Zakątek" w Końskich	Dom dla osób przewlekle chorych.	ul. Warszawska 25 26-200 Końskie tel. 41 372 51 57
Specjalistyczny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Baryczy	Szkoła i ośrodek przystosowania dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do życia.	Barycz 64 26-200 Końskie tel. 41 372 41 17
Placówka Rodzinna w Brodach	Dom dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.	Brody 50 a 26-200 Końskie tel. 41 372 06 50
Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie	Dom dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.	ul. Staszica 6 26-220 Stąporków tel. 41 374 00 05
Zakład Aktywności Zawodowej w Końskich	Miejsce pracy chronionej.	ul. Krzywa 1 26-200 Końskie
Zakład Doskonalenia Zawodowego w Końskich	Szkolenia, kursy, doształcanie zawodowe.	ul. Piłsudskiego 82 26-200 Końskie
Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Końskich	Szkolenia, kursy, doształcanie zawodowe.	ul. Staszica 1A 26-200 Końskie

Tabela 60. Instytucje opieki zdrowotnej i terapii uzależnień w regionie (opracowanie własne)

Pełna nazwa organizacji	Podstawowe obszary działań organizacji	Adres
Szpital Specjalistyczny im. św. Łukasza w Końskich Przychodnia Specjalistyczna przy ZOZ w Końskich	Specjalistyczna pomoc medyczo -diagnostyczna, przychodnie i szpital	ul. Gimnazjalna 41B 26-200 Końskie
Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach oddział w Końskich	Pogotowie ratunkowe	ul. 1- go Maja 44 26-200 Końskie
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z.o.o. "Południowa" w Końskich	Pomoc medyczo -diagnostyczna	ul. Południowa 1 26-200 Końskie
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z.o.o. "Rodzina" w Końskich	Pomoc medyczo -diagnostyczna	ul. Armii Krajowej 2 26-200 Końskie
Przychodnia Zdrowie Sp. z.o.o. w Końskich	Pomoc medyczo -diagnostyczna	ul. Zamkowa 21 26-200 Końskie

*Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie
na lata 2015 - 2022*

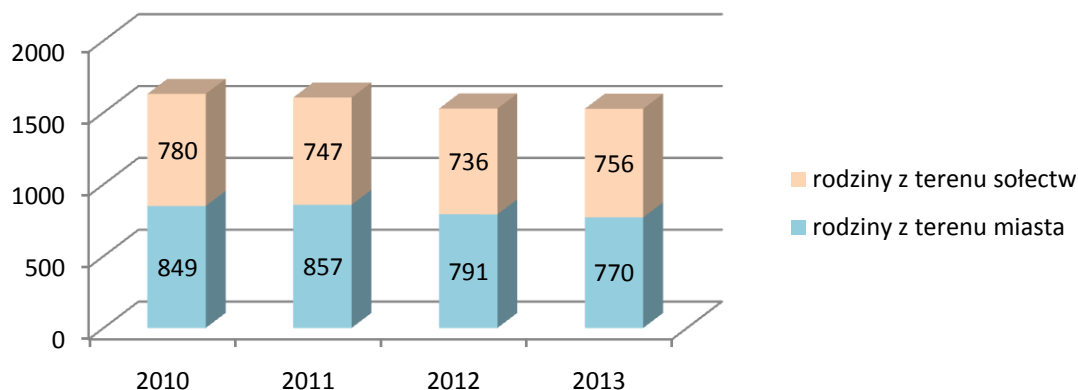
Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich	Orzecznictwo o stopniu niepełnosprawności	ul. Gimnazjalna 41B 26-200 Końskie
Warsztat Terapii Zajęciowej przy ZOZ w Końskich	Zajęcia socjalizacyjne dla osób niepełnosprawnych	ul. Gimnazjalna 41B 26-200 Końskie
Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy Oddział XII i XIII Terapii Uzależnienia od Alkoholu	Całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu.	ul. Spacerowa 5 26-026 Morawica tel .41 364 12 31 do 35
Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacyjny)	Oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych	ul. Spacerowa 5 26-026 Morawica tel .41 364 12 61 do 64
Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - Poradnia	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	ul. Jagiellońska 72 25-734 Kielce tel. 41 345 73 46

5. Podsumowanie sytuacji społecznej w gminie Końskie i analiza SWOT

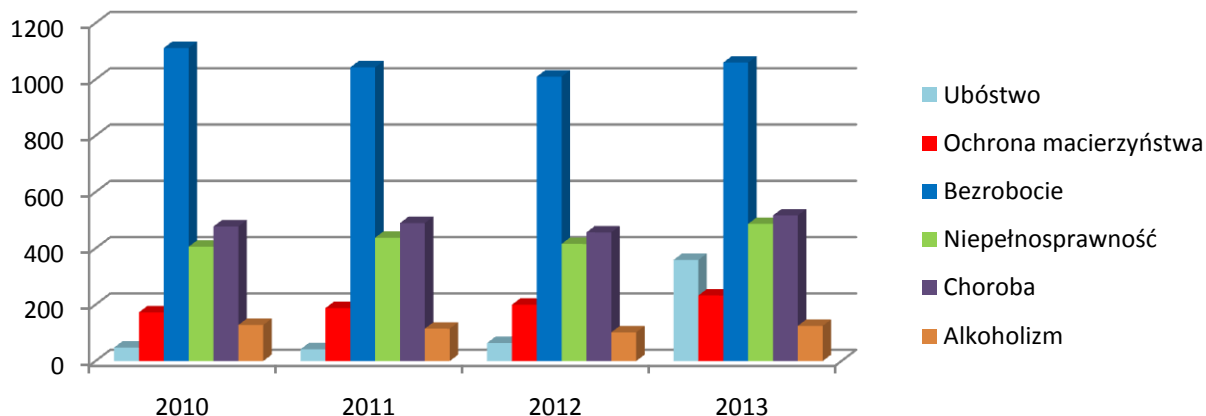
5.1. Wnioski z diagnozy

"Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Końskie na lata 2015 - 2022" ma za zadanie wypracować takie metody, aby podnieść standard życia w gminie oraz skutecznie przeciwdziałać rozprzestrzenieniu się niekorzystnych zjawisk społecznych.

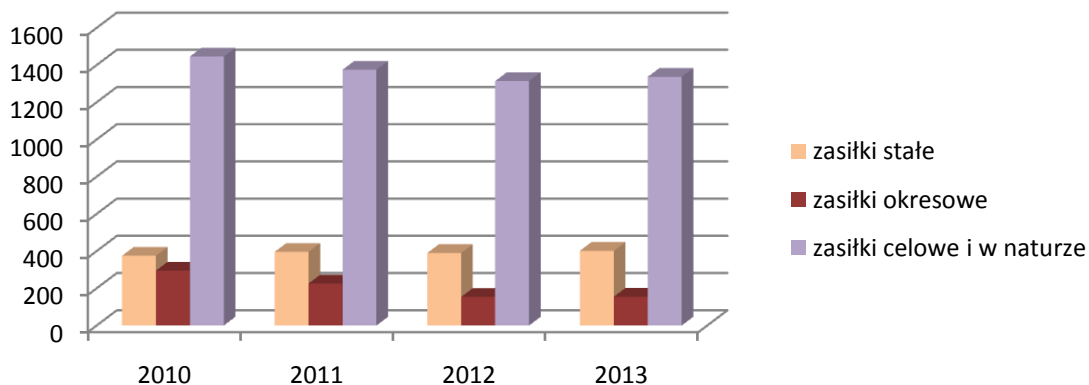
Wykres 6. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną z M-GOPS w Końskich

Wykres 7. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez M-GOPS w Końskich

Wykres 8. Liczba zasiłków wypłacanych w ramach zadań własnych gminy przyznawane przez M-GOPS w Końskich

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej w gminie Końskie wynika:

- zła sytuacja demograficzna (ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji, zbyt mała różnica liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym),
- głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są: bezrobocie (1 060 rodzin), długotrwała choroba (517 rodzin), niepełnosprawność (487 rodzin), ubóstwo (359 rodziny), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (125 rodziny) i alkoholizm (109). Ogółem z pomocy społecznej w roku 2013 w gminie korzystało 1 526 (w tym na wsi 756 rodzin). Ogólna liczba osób objętych pomocą z M-GOPS W Końskich wynosiła 3 565 osób,
- problem bezrobocia dotyczy 14 % osób w wieku produkcyjnym zamieszkałych na terenie gminy. Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Końskich w roku 2013 wynosiła 3 203 osoby. Bez pracy powyżej 1 roku jest 35,5 % ogółu bezrobotnych, a z prawem do zasiłku jest 24,3% bezrobotnych.
- w gminie na koniec roku 2013 (wg GUS) zanotowanych w rejestrze regon było 3 569 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 3 464 w sektorze prywatnym. Działają zarówno małe, jak i średnie firmy. Występuje specjalizacja produkcji (branże wiodące to: budownictwo, odlewnictwo i ceramika), działalność usługowa, handlowa, turystyczna. Największe zatrudnienie jest w instytucjach administracyjnych, oświacie, ochronie zdrowia.
- dzieci i młodzież mają dostęp do edukacji w placówkach oświatowych wszystkich szczebli, a dorośli ze strony podmiotów oferujących kursy i doszkalanie,
- w gminie jest dobry dostęp do opieki medycznej na poziomie podstawowym, specjalistycznym oraz do zakładów opieki zamkniętej. Działa także system opieki dla osób chorych i niepełnosprawnych,
- w gminie prowadzi się szeroką profilaktykę przeciw uzależnieniom oraz monitoruje się zachowania dysfunkcyjne,
- na terenie miasta i części sołectw mieszkańcy mają dość dobry dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- problemem jest brak zorganizowanej oferty czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz słaba dostępność do bazy kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej poza miastem
- na terenie gminy funkcjonują instytucje oraz organizacje i stowarzyszenia społeczne, które organizują życie mieszkańcom, służą im pomocą, wspomagają rozwój, itp.

Na sytuację społeczną w gminie duży wpływ mają czynniki zewnętrzne, np. zły stan gospodarki, brak rynków zbytu i nieopłacalność produkcji rolnej. Destabilizująco działają także czynniki wewnętrzne, takie jak: słaba aktywność mieszkańców, migracje wykształconej młodzieży do większych miast, starzenie się społeczeństwa.

Działania władz gminy powinny zmierzać do poprawy standardu życia mieszkańców i opierać się na zadaniach organizacyjnych w ramach istniejącej bazy społecznej (pomoc i doradztwo społeczne, zwiększenia skuteczności podejmowanej pomocy społecznej poprzez szkolenia kadry, ułatwienia w dostępie do urzędów i instytucji, do usług bytowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych, itp.) oraz na zadaniach inwestycyjnych (np.: poprawie warunków lokalowych i wyposażenia służby zdrowia, oświaty, kultury i sportu).

Wszelkie działania gminy na polu społecznym mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej, zarówno na inwestycje, jak i na tzw. "projekty miękkie".

5.2. Analiza SWOT

Dla opisu aktualnej sytuacji społecznej w gminie Końskie przeprowadzono następującą analizę:

Tabela 61. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w gminie Końskie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Koncentracja placówek szczebla gminnego i powiatowego • Wystarczająca baza oświatowa: wykształcona kadra nauczycielska, dobry stan techniczny budynków szkolnych, stosunkowo dobre wyposażenie placówek • Zapewnienie mieszkańcom gminy podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej oraz opieki nad osobami chorymi i niepełnosprawnymi • Sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej • Dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna • Prowadzenie aktywnej polityki przeciw uzależnieniom • Duży zasób siły roboczej ze znacznym udziałem mężczyzn w wieku produkcyjnym • Działające w gminie instytucje społeczne i stowarzyszenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo duża liczba beneficjentów pomocy społecznej • Dysproporcje w społeczeństwie gminy pod względem statusu materialnego i zawodowego • Niewystarczające środki finansowe na inwestycje • Brak oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży oraz osób starszych poza miastem
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków z Unii Europejskiej oraz innych środków zewnętrznych na współfinansowanie zaplanowanych inwestycji • Kontynuacja współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i w regionie • Prowadzenie działań profilaktycznych i monitorowanie rodzin dysfunkcyjnych • Wzrost aktywności mieszkańców • Rozwój organizacji działających w zakresie pomocy społecznej • Międzygminna promocja regionu w oparciu o tradycję, walory krajobrazowe i kulturowe • Możliwość rozwoju turystyki i rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne trendy demograficzne • Narastanie zjawisk patologii społecznej w środowisku domowym, szkolnym • Stagnacja na rynku pracy - utrzymywanie się bezrobocia oraz ukrytego bezrobocia • Roszczeniowa postawa osób korzystających z pomocy społecznej • Pasywność osób długotrwale bezrobotnych • Niedoinwestowanie usług medycznych • Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu w sołectwach

Skuteczne przeciwdziałanie problemom społecznym musi opierać się na:

- zwiększeniu efektywności przydzielania środków na pomoc społeczną w ramach zadań własnych,
- poprawie standardu życia mieszkańców gminy – realizacja zamierzeń inwestycyjnych, które mogą być przeprowadzone dzięki wykorzystaniu funduszy pomocowych z Unii Europejskiej,
- poprawie dostępności do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i kulturalnych dla mieszkańców gminy,
- zapobieganiu i minimalizowaniu zjawisk patologicznych i dysfunkcyjnych, zwłaszcza w środowisku domowym,
- dokształcaniu i doskonaleniu zawodowym kadry M-GOPS, GKRPA, kadry pedagogicznej, medycznej, itp.
- zagwarantowaniu możliwości funkcjonowania w społeczeństwie osobom, które nie są w stanie same zadbać o siebie lub potrzebują wsparcia lub są narażone na wykluczenie (osoby niepełnosprawne i z zaburzeniami psychicznymi, osoby chore, osoby starsze, bezdomne, itp.),
- stworzeniu w gminie takich warunków, aby każdy potrzebujący mógł uzyskać stosowną do potrzeb pomoc: finansową, prawną, opiekuńczą. Pomoc ta nie może narażać świadczeniobiorcy na długotrwałą marginalizację, powinna go raczej aktywizować i wspomagać w realizacji ról społecznych. Głównym zadaniem jest wyprowadzenie rodziny czy osoby z tzw. grupy ryzyka,
- zintegrowaniu, zaktywizowaniu oraz edukacji społeczeństwa.

6. Cele strategiczne pomocy społecznej zapisane w dokumentach wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem działań zaplanowanych w "Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego" jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Cel szczegółowy 1. Wzrost zatrudnienia

Cel szczegółowy 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych

Cel szczegółowy 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej

Cel szczegółowy 5. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli

Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020

Misją strategii polityki społecznej województwa świętokrzyskiego jest włączenie wszystkich mieszkańców, rodzin podmiotów województwa do działań na rzecz trwałego rozwoju, poprawy jakości życia, zmniejszenia skali problemów społecznych a także ich łagodzenia.

1. Cel strategiczny: Minimalizacja obszarów wykluczenia społecznego

- Wsparcie osób i rodzin żyjących w ubóstwie
- Wyrównanie szans w dostępie do usług społecznych
- Efektywny system wsparcia rodzin oraz rodzicielstwa zastępczego
- Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Cel strategiczny: Kompleksowe działania na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych

- Kształtowanie wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy
- Rozwój usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych
- Tworzenie warunków sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych

3. Cel strategiczny: Efektywny system polityki społecznej

- Systematyczne diagnozowanie problemów społecznych oraz planowanie strategiczne i operacyjne w obszarze polityki
- Wprowadzenie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej
- Ograniczenie niekorzystnych tendencji w sferze ludnościowej i rodzinnej
- Dostosowanie infrastruktury i bazy społecznej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych
- Kształtowanie i szkolenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej
- Współpraca jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z instytucjami rynku pracy

4. Cel strategiczny: profilaktyka i rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnień od środków psychoaktywnych

- Profilaktyka i zmniejszenie skutków uzależnień
- Zwiększenie dostępności do leczenia odwykowego i wsparcie w procesie wychodzenia z uzależnień

5. Cel strategiczny: Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców województwa świętokrzyskiego

- Wzmocnienie potencjału instytucji pozarządowych i wsparcie na poziomie lokalnym i regionalnym
- Zaangażowanie NGO w procesie rozwiązywania problemów społecznych
- Rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie

Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej na lata 2010-2017

Cel strategiczny:

Zwiększenie efektywności systemu pomocy i integracji społecznej.

Cele operacyjne:

1. Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego.
2. Wsparcie rozwoju usług socjalnych i edukacyjnych dla osób starszych.
3. Rozwój systemu opieki i wsparcia nad dzieckiem i rodziną.
4. Inspirowanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej
5. Upowszechnienie nowych metod i standardów pracy socjalnej poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej

Wojewódzki Program Wyrównania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu

Cel strategiczny 1. Kształtowania społecznych postaw akceptacji i tolerancji wobec niepełnosprawności i autonomii osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2 Wspierania aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych poprzez system pomocy społecznej.

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Celem głównym programu jest ograniczenie skutków zdrowotnych i społecznych nadmiernego spożycia alkoholu wśród mieszkańców Województwa Świętokrzyskiego

Cele operacyjne:

1. Zmniejszenie konsumpcji alkoholu przez młodzież i dorosłych
2. Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych
3. Edukacja społeczeństwa w zakresie zdrowotnych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu
4. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej
6. Aktywizacja zawodowa osób uzależnionych od alkoholu, które pozytywnie ukończyły leczenie i trwają w abstynencji
7. Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego
8. Zmniejszenie rozmiarów naruszenia prawa na rynku alkoholowym
9. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016

Priorytet I. Profilaktyka.

Cele ogólne: Ograniczanie tempa wzrostu popytu na narkotyki.

Cele szczegółowe:

- 1.1. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganie używania środków psychoaktywnych.
- 1.2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.
- 1.3. Zwiększanie liczby kompetentnych realizatorów działań profilaktycznych.

Priorytet II. Leczenie, rehabilitacja, ograniczenie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna.

Cele ogólne: Podniesienie jakości leczenia, rehabilitacji, działań zmierzających do ograniczenia szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej.

Cele szczegółowe:

- 1.1. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji poprzez rozwój specjalistycznych placówek oraz programów terapeutycznych.
- 1.2. Poprawa stanu zdrowia osób uzależnionych od narkotyków.
- 1.3. Edukacja i szkolenia dla personelu prowadzącego leczenie, rehabilitację i programy ograniczania szkód zdrowotnych.

Priorytet III. Badania, monitoring i ewaluacja zjawiska narkomanii w województwie świętokrzyskim.

Cele ogólne: Zapewnienie informacji dla prowadzenia i budowania racjonalnej i akceptowanej społecznie polityki wobec narkomanii.

Cele szczegółowe:

- 3.1. Współtworzenie, rozwój i konsolidacja zintegrowanego ogólnopolskiego systemu informacji o narkotykach i narkomanii.
- 3.2. Ocena zjawiska narkomanii, jego rozmiarów na terenie województwa oraz związanych z nim zagrożeń.

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016

Cel główny: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków stosowania przemocy w województwie świętokrzyskim

Cele operacyjne:

1. Podnoszenie wiedzy i wrażliwości społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie oraz kształtowanie postaw wolnych od przemocy.
2. Wyższy poziom jakości i skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doświadczającym przemocy.
3. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Diagnoza i monitoring skali zjawiska przemocy w rodzinie w województwie świętokrzyskim.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim
na lata 2014-2020**

Cel strategiczny: "Rozwiązywanie problemów społecznych osób i rodzin z wykorzystaniem potencjału kapitału ludzkiego, aktywności organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych oraz integracja społeczna mieszkańców powiatu koneckiego".

Cele szczegółowe:

1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
2. Wzrost efektywności polityki społecznej
3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym w ramach zintegrowanych i kompleksowych działań.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Końskie

Wizja: "Końskie gminą zrównoważonego rozwoju, o wysokim potencjale społeczno-gospodarczym, obszarem lokalnych inwestycji i aktywnej przedsiębiorczości, gwarantującym wzrost gospodarczy i wysoki standard życia mieszkańców".

Cel strategiczny I. Dostosowanie infrastruktury technicznej i przestrzennej do potrzeb rozwojowych

Cele operacyjne:

- 1.1. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej i gminnych powiązań komunikacyjnych
- 1.2. Poprawa jakości infrastruktury technicznej.
- 1.3. Samowystarczalność energetyczna gminy.

Cel strategiczny II. Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki

Cele operacyjne:

- 2.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.
- 2.2. Tworzenie warunków do rozwoju wszelkich form działalności gospodarczej.
- 2.3. Stworzenie i promocja produktu turystycznego gminy.

Cel strategiczny III: Rozwój kapitału ludzkiego i udoskonalenia infrastruktury społecznej

- 3.1. Utrzymanie wysokiego poziomu usług edukacyjnych i systemu opieki społecznej.
- 3.2. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
- 3.3. Dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców.

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na terenie Miasta i Gminy Końskie w latach 2011-2015 "Zatrzymajmy przemoc"**

Cel główny: Zmniejszenie rozmiaru przemocy w rodzinach mieszkających na terenie Miasta i Gminy Końskie oraz skutków stosowania przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, adresowanych do różnych grup społecznych.
3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
4. Dostosowanie zasobów istniejących na terenie gminy Końskie do systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy.

6. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.
7. Zintegrowanie środowisk i skoordynowanie działań lokalnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lokalna Strategia Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania „U Źródeł”

Misja: Jesteśmy organizacją propagującą ekologiczny styl życia w harmonii z przyrodą, która chroni i promuje nasze dziedzictwo kulturowe i historyczne. Wykorzystujemy i rozwijamy w umiejętny sposób walory turystyczne regionu. Dbamy o szanse dla młodych ludzi, angażujemy i inspirujemy społeczność do podejmowania działań na rzecz rozwoju własnego regionu, a zarazem podniesienia standardów życia.

Cel ogólny: "LGD - U Źródeł" regionem turystycznym

- Efektywna informacja i promocja
- Piekielny Szlak - markowym produktem turystycznym
- Działalność gospodarcza zaspokaja potrzeby ruchu turystycznego
- Zachowania dziedzictwa kulturowego i historycznego

Cel ogólny: "LGD - U Źródeł" szansą dla młodzieży

- Satysfakcjonująca praca dla młodzieży
- Młodzież wolna od uzależnień
- Młodzież ma możliwość rozwoju i aktywnego wypoczynku

Cel ogólny: Ekologiczny obszar "LGD - U Źródeł"

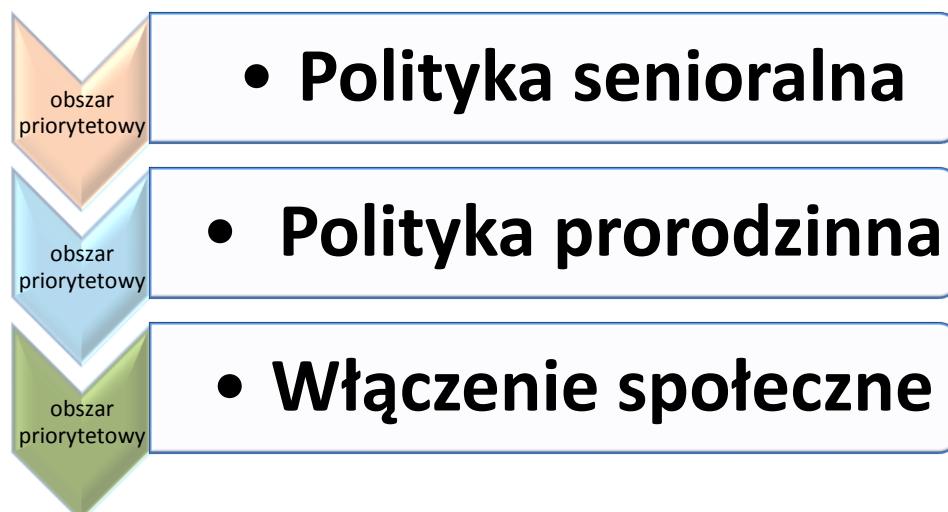
- Kształtowanie postaw ekologicznych
- Dbamy o środowisko w którym żyjemy
- Mamy najlepsze gospodarstwa ekologiczne

7. Obszary priorytetowe, cele główne i cele szczegółowe w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Końskie

Wizja realizacji "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Końskie na lata 2015-2022" brzmi:

Miasto i Gmina Końskie jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców umożliwiającym wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny

Rysunek 2. Obszary priorytetowe "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Końskie"

Założeniem głównym jest stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju gminy, w tym rozwoju gospodarczego i społecznego. Przy wykorzystaniu istniejących zasobów i atutów gminy poprzez właściwe działania inwestycyjne - w dziedzinie infrastruktury społecznej - i działania organizacyjne - zadania wpływające na kondycję społeczną - poprawa standardu życia w gminie jest możliwa.

Rysunek 3. Plan strategiczny w zakresie rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta i Gminy Końskie

7.1. Kierunki działań w ramach obszarów priorytetowych i celów głównych "Strategii..."

Polityka senioralna
Cel główny:
Tworzenie warunków służących zaspokajaniu różnorodnych potrzeb seniorów

Rozwój systemu wsparcia osób starszych

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie kompleksowego i długookresowego programu wsparcia seniorów 2. Realizowanie programów w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów 3. Rozwój systemu wsparcia instytucjonalnego, usług i świadczeń dla seniorów 4. Zapewnienie do usług zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji 5. Roszerzenie działalności Domu Dziennego Pobytu 6. Stworzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego dla osób starszych 7. Prowadzenie specjalistycznych domowych usług opiekuńczych dla seniorów 8. Kształcenie opiekunów osób starszych 9. Rozwój i promocja idei wolontariatu oraz samopomocy 	<p>Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe</p>

Zapobieganie marginalizacji seniorów oraz wzrost świadomości międzypokoleniowej

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępu seniorów do edukacji, kultury, aktywnego wypoczynku 2. Organizowanie klubów seniorskich - świetlic wsparcia dziennego 3. Wspieranie działalności organizacji pracujących na rzecz osób starszych i partycypacji seniorów w życiu lokalnej społeczności 4. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji pokoleń, więzi rodzinnych 5. Włączanie potencjału rodziny i bliskiego otoczenia w działania wspomagające na rzecz osób starszych 6. Propagowanie pozytywnego wizerunku i potencjału osób starszych 	<p>Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe</p>

Polityka prorodzinna

Cel główny:

Prawidłowe wypełnianie przez rodziny przynależnych im funkcji

Ograniczenie zjawiska ubóstwa

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie i monitorowaniu sytuacji w rodzinach w celu zapobiegania zjawiskom ubóstwa i niezaradności 2. Kontynuacja działań z zakresu pomocy społecznej dla osób potrzebujących wsparcia przez M-GOPS 3. Realizacja programu dożywiania 4. Realizacja zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych dla osób zagrożonych eksmisją bezdomnych, itp. 5. Adaptacja budynków na mieszkania socjalne 	<p>Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe</p>

Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie dysfunkcjonalności rodziny 2. Świadczenie pomocy rodzinom niezaradnym, dysfunkcyjnym, w tym w formie asystenta rodziny 3. Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych na terenie miasta i terenach wiejskich 4. Realizacja zadań wynikających z systemu pieczy zastępczej 5. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej 6. Tworzenie przestrzeni oraz form aktywizacji przyjaznych rodzinom, wspierających ich aktywność i samodzielność 7. Realizacja programu wspierania rodzin wielodzietnych w formie Karty Dużej Rodzinny i innych inicjatyw 8. Zwiększenie dostępu do edukacji, kultury, sportu, rekreacji oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin 9. Tworzenie świetlic aktywizujących w miejscach zamieszkania rodzin zagrożonych dysfunkcjami 	<p>Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe</p>

**Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie
oraz ochrona osób jej doświadczających**

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none">1. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinach - współpraca instytucji pomocy społecznej, Policji, opieki zdrowotnej i innych2. Podejmowania działań z zakresu doraźnej pomocy i interwencji kryzysowej dla osób poszkodowanych3. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego (np. prawnego), terapii, wsparcia instytucjonalnego i udzielenia schronienia4. Stworzenie stanowiska terapeuty do spraw przemocy w rodzinie5. Profilaktyka - prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych i społecznych wśród całej społeczności gminy6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących z osobami pokrzywdzonymi i osobami stosującymi przemoc7. Udostępnienie telefonu zaufania dla osób doświadczających przemocy8. Stworzenie ośrodka interwencyjnego dla potrzebujących	<p style="text-align: center;">Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem Organizacje pozarządowe</p>

Włącznie społeczne

Cel główny:

Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Końskie zagrożonych marginalizacją oraz będących klientami pomocy społecznej

Rozwój sektora ekonomii społecznej

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy, instytucji pomocy i integracji społecznej 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób biernych zawodowo i długotrwale bezrobotnych poprzez kluby aktywizacji, organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, szkoleń i kursów doszkalających i przekwalifikujących wraz ze stażem itp. 3. Udzielanie wsparcia osobom poszukującym pracy, organizowanie prac interwencyjnych, staży oraz wsparcie dla osób rozpoczynających własną działalność 4. Wspieranie inicjatyw partnerskich na rzecz ekonomii społecznej, np. tworzenia spółdzielni socjalnych 5. Kreowanie liderów lokalnych 6. Wspieranie tworzenia stowarzyszeń działających na rzecz mieszkańców gminy oraz grup nieformalnych w zakresie inicjatyw oddolnych 7. Wspieranie inicjatywy "streetwork'erów" 	<p>Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Klub Integracji Społecznej Organizacje pozarządowe</p>

Wzrost jakości życia osób z niepełnosprawnością i długotrwale chorych

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie potrzeb osób z niepełnosprawnością i długotrwale chorych oraz poprawa ich sytuacji socjalno-bytowej 2. Stworzenie kompleksowego i długookresowego programu wsparcia osób niepełnosprawnych 3. Rozwój i doskonalenie form pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej 4. Wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi 5. Wsparcie dla rodzin i osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi 6. Likwidacja barier społecznych i architektonicznych 7. Realizacja przedsięwzięć z zakresu integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej 8. Stworzenie specjalistycznej placówki dziennego pobytu dla dorosłych osób z niepełnosprawnością 9. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących z osobami niepełnosprawnymi i chorymi 10. Realizacja idei samopomocy i wolontariatu 11. Wspieranie tworzenia stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych 	<p>Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pozarządowe</p>

Przeciwdziałanie uzależnieniom i zwalczanie ich skutków

Kierunki działań	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none">1. Ograniczenie skali zjawiska uzależnień od alkoholu i narkotyków i związanych z nim dysfunkcji rodziny (np. przemocy)2. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa, wsparcia i leczenia różnych rodzajów uzależnień3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.5. Diagnozowanie środowisk młodzieżowych (szkolnych) w celu rozpoznawania zagrożeń i przeciwdziałania uzależnieniom6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr pracujących z osobami uzależnionymi7. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków8. Wspieranie stowarzyszeń i klubów działających na rzecz abstynencji, pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, profilaktyki, organizacji czasu wolnego, zdrowego i aktywnego stylu życia itp.9. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych służących propagowaniu profilaktyki, organizacji czasu wolnego, zdrowego i aktywnego stylu życia itp.10. Promocja oraz tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego stylu życia wśród wszystkich mieszkańców gminy	<p style="text-align: center;">Urząd Miasta i Gminy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Organizacje pozarządowe</p>

8. Zadania inwestycyjne na lata 2015 - 2022

Dla realizacji celów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie na lata 2015 -2022” konieczne będzie również wykonanie szeregu działań inwestycyjnych. Działania te dotyczą głównie poprawy warunków lokalowych dla instytucji działających w sferze oświaty, kultury oraz pomocy społecznej. W ramach "warsztatów planowanie strategicznego" zgłoszono najpilniejsze potrzeby w tym zakresie.

Realizacja zadań inwestycyjnych uwarunkowana jest możliwościami finansowymi budżetu gminy oraz otrzymaniem dofinansowania ze środków zewnętrznych (w tym środków z funduszy unijnych).

Proponowane zadania inwestycyjne do realizacji w ramach "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2022 zgłoszone podczas "warsztatów planowania strategicznego":

- Adaptacja budynków będących własnością gminy na mieszkania socjalne
- Stworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie miasta
- Stworzenie specjalistycznej placówki dziennego pobytu dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością
- Poprawa warunków lokalowych istniejących świetlic środowiskowych na terenie miasta
- Budowa centrum kultury
- Budowa przedszkola w Pomykowie
- Budowa szkoły podstawowej dla regionu Kopaniny i Grabków

9. Wdrażanie, zarządzanie, monitoring i finansowanie realizacji "Strategii..."

9.1. Wdrażanie "Strategii..."

„Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie na lata 2015 -2022” jest dokumentem otwartym, podatnym na zmiany wynikające z prowadzonego monitoringu zjawisk społecznych.

„Strategia...” przyjmowana jest w formie uchwały Rady Miejskiej. Zmiany w „Strategii...” inicjowane będą przez Burmistrza Miasta i Gminy Końskie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz grupy społeczno-gospodarcze uczestniczące w procesie wdrażania i realizacji „Strategii...”. Proponowane zmiany w „Strategii...” będą również podlegały uchwaleniu przez Radę Miejską.

Realizacja postanowień „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Końskie...” jest obowiązkiem władzy wykonawczej gminy, a więc Burmistrza Miasta i Gminy Końskie. Dysponuje on niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym.

We wprowadzaniu w życie poszczególnych celów dokumentu czynnie uczestniczyć będą przede wszystkim pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich, którzy realizują zadania własne Miasta i Gminy Końskie w zakresie pomocy społecznej.

Ponadto, w realizacji założeń "Strategii..." można oczekiwać wsparcia i pomocy instytucji:

- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy PCPR,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Powiatowej Policji w Końskich,
- placówek oświatowych z terenu gminy,
- placówek ochrony zdrowia z terenu gminy,
- placówek kultury, sportu i rekreacji,
- działających fundacji, stowarzyszeń na rzecz rozwoju gminy.

Niniejszy dokument będzie również wdrażany poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie Miasta i Gminy Końskie.

9.2. Monitoring "Strategii..."

Proponowany system monitoringu prac nad „Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Końskie ” zakłada:

- składanie przez Burmistrza Miasta i Gminy Końskie – Zespół Zadaniowy – corocznych sprawozdań z realizacji „Strategii...” (na podstawie danych statystycznych i innych informacji będących w posiadaniu: M-GOPS, instytucji i organizacji oraz grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji „Strategii...”).
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej oraz weryfikacja działań i zadań na corocznych zebraniach Rady Miejskiej.
- sporządzanie rocznych sprawozdań oraz przekazywanie ich Wojewodzie.

Monitoring realizacji „Strategii...” będzie odbywał się m.in. na podstawie poniższych wskaźników:

- liczba mieszkańców, wskaźniki demograficzne,

- liczba osób bezrobotnych w gminie,
- ilość nowo powstałych miejsc pracy,
- ilość osób korzystających z aktywnych form pomocy w PUP,
- ilość zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- liczba przestępstw popełnianych na terenie gminy, w tym przestępstw pod wpływem alkoholu i przestępstw związanych z przemocą domową,
- liczba korzystających z pomocy M-GOPS, liczba osób pobierająca zasiłki według rodzaju pomocy,
- liczba korzystających z pomocy GKRPA,
- liczba korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego,
- liczba korzystających z pomocy Poradni Leczenia Uzależnień,
- liczba osób korzystających z Programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"
- ilość i zakres podejmowanych działań w obszarze rozwoju zasobów ludzkich,
- liczba i zakres działań na rzecz organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- liczba osób korzystających z zorganizowanych form czasu wolnego,
- liczba i zakres programów promujących zdrowy styl życia,
- liczba i zakres realizowanych programów profilaktycznych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla kadry społecznej,
- liczba instytucji i stowarzyszeń zaangażowanych w sprawy doskonalenia pomocy społecznej,
- liczba powstałych miejsc spędzania wolnego czasu,
- liczba zajęć pozaszkolnych, imprez sportowych, kulturalnych itp. organizowanych dla dzieci i młodzieży,
- liczba stałych imprez w kalendarzu gminnym,
- liczba realizowanych projektów wsparcia dziecka i rodziny,
- liczba instytucji i stowarzyszeń zaangażowanych w sprawy pomocy dziecku i rodzinie,
- liczba instytucji i stowarzyszeń zaangażowanych w sprawy społeczne w gminie,
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych i komunikacyjnych w budynkach użyteczności publicznej,
- liczba stowarzyszeń i fundacji działających w gminie.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i w Gminy Końskie na lata 2015 - 2022” minimum raz w roku poddawana będzie przeglądowi, podczas którego analizie poddany będzie proces realizacji celów: analiza działania/zadania, harmonogram realizacji oraz osiąganych wskaźników. W przypadku zaistnienia nowych okoliczności powodujących konieczność zmian w dokumencie, zapisy w „Strategii...” zostaną odpowiednio zaktualizowane i przedstawione Radzie Miejskiej.

Promocja „Strategii...” odbywać się będzie poprzez: media lokalne, własną stronę internetową gminy i M-GOPS.

9.3 Potencjalne źródła finansowania Strategii

Podstawowymi źródłami środków, z których mogą korzystać samorządy dla realizacji programów pomocy społecznej są:

- budżet państwa w realizacji zadań nałożonych na gminy ustawowo,
- budżety powiatu i województwa w realizacji zadań ustawowych i wspierających,
- środki wewnętrzne: budżet samorządu gminnego,
- środki zewnętrzne, m.in.: Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Pracy,
- fundusze pomocowe Unii Europejskiej: Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych.

Spis tabel, wykresów i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Końskie oraz dochodów i wydatków na 1 mieszkańca w zł w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013):	10
Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Końskie w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013))	11
Tabela 3. Ludność w gminie Końskie według ekonomicznych grup wiekowych w % w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013):	12
Tabela 4. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w liczbach naturalnych na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (GUS, 2010-2013).....	12
Tabela 5. Przedszkola gminie Końskie - podstawowe dane w roku szkolnym 2013/2014 (UMiG Końskie).....	15
Tabela 6. Dane o szkołach podstawowych i gimnazjalnych z terenu gminy Końskie w roku szkolnym 2013/2014 (UGiM Końskie).....	15
Tabela 7. Zabytki architektoniczne znajdujące się na terenie gminy Końskie (Rejestr Zabytków Województwa Świętokrzyskiego - stan z dnia 31.10.2012 r.).....	17
Tabela 8. Wskaźniki wyposażenia mieszkań na terenie gminy Końskie w instalację w % w roku 2012 (GUS, 2012)	19
Tabela 9. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu ubóstwa w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	22
Tabela 10. Realizacja programu "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	23
Tabela 11. Liczba i kwota stypendiów i zasiłków szkolnych wypłacanych w gminie Końskie (M-GOPS Końskie).....	24
Tabela 12. Dodatki mieszkaniowe - liczba i kwota świadczeń - wypłacane w latach 2010-2014 przez gminę Końskie (M-GOPS Końskie).....	25
Tabela 13. Lokale socjalne w mieszkaniowym zasobie Gminy Końskie (UMiG Końskie)	25
Tabela 14. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu sieroctwa w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	26
Tabela 15. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu bezdomności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	27
Tabela 16. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Końskich (PUP Końskie)	28
Tabela 17. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 według poziomu wieku (PUP Końskie)	29
Tabela 18. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 według czasu pozostawania bez pracy (PUP Końskie)	29
Tabela 19. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Końskie w latach 2010-2013 według wykształcenia (PUP Końskie).....	29
Tabela 20. Liczba osób bezrobotnych z gminy Końskie korzystająca z aktywnych form wsparcia PUP w latach 2010-2013 (PUP Końskie)	30
Tabela 21. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu bezrobocia w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	30
Tabela 22. Liczba osób i rodzin korzystających z zasiłków okresowych z M-GOPS w Końskich z powodu bezrobocia w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	30
Tabela 23. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich dla osób przed 16 rokiem życia w latach 2010-2013 (PZdsON Końskie).....	32

Tabela 24. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Końskich dla osób powyżej 16 roku życia w latach 2010-2013 (PZdsON Końskie).....	32
Tabela 25. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie niepełnosprawności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	32
Tabela 26. Liczba osób i rodzin korzystających z zasiłków stałych i okresowych z M-GOPS w Końskich z powodu niepełnosprawności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	32
Tabela 27. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, dla których świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze przez M-GOPS w gminie Końskie w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	33
Tabela 28. Dofinansowania dla osób niepełnosprawnych - liczba świadczeń - ze środków PEFRON na terenie powiatu koneckiego w latach 2010-2013 (PCPR Końskie)	34
Tabela 29. Liczba porad i bezpłatnych świadczeń medycznych udzielonych przez jednostki opieki medycznej w Końskich w roku 2013 (poszczególne placówki medyczne).....	36
Tabela 30. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu długotrwałej choroby w latach 2006-2012 (M-GOPS Końskie).....	36
Tabela 31. Liczba osób, którym gmina Końskie opłacała pobyt w Domach Pomocy Społecznej w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	37
Tabela 32. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Końskie objętych pomocą M-GOPS z powodu występowania w rodzinie przemocy domowej w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	39
Tabela 33. Dane statystyczne interwencji Policji dotyczącej przemocy domowej na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (KKP Końskie)	39
Tabela 34. Formy udzielonej pomocy ofiarom przemocy domowej w wyniku realizacji "Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie" przez M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	40
Tabela 35. Liczba sporządzonych "Niebieskich Kart" dla osób stosujących przemoc domową na terenie gminy Końskie w latach 2011-2013 (Zespół Interdyscyplinarny, M-GOPS Końskie)	40
Tabela 36. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS z powodu ochrony macierzyństwa i wielodzietności w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	43
Tabela 37. Struktura rodzin z terenu gminy korzystających z pomocy M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	43
Tabela 38. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu występowania bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	45
Tabela 39. Pomoc w formie asystenta rodziny w latach 2012-2014 w M-GOPS w Końskich (M-GOPS Końskie).....	46
Tabela 40. Przesłępstwa popełniane przez osoby nieletnie na terenie gminy Końskie w latach 2009-2013 (KPP Końskie).....	47
Tabela 41. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu trudności w przystosowaniu od życia po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	48
Tabela 42. Przesłępstwa popełniane na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (KPP Koński)	49
Tabela 43. Liczba rodzin i osób korzystająca z pomocy M-GOPS w Końskich z powodu alkoholizmu w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	50
Tabela 44. Statystyka Poradni Leczenia Uzależnień w Końskich w latach 2010-2012 (Przychodnia Specjalistyczna PLU Końskie)	50
Tabela 45. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Końskie w 2013 roku (GKPA Końskie).....	51
Tabela 46. Dane dotyczące przესłępstw popełnianych pod wpływem alkoholu na terenie gminy Końskie w latach 2010-2013 (KPP Końskie)	51
Tabela 47. Liczba rodzin z terenu gminy, które otrzymały pomoc z M-GOPS z powodu występowania problemu narkomanii w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	54

Tabela 48. Programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych w gminie Końskie (UMiG Końskie).....	56
Tabela 49. Liczba rodzin, które otrzymały pomoc z M-GOPS z powodu wystąpienia zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	57
Tabela 50. Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Końskie (UMiG Końskie)	59
Tabela 51. Baza sportowo-rekreacyjna w zasobach gminy Końskie w strukturach poszczególnych placówek oświatowych (UMiG Końskie)	59
Tabela 52. Szlaki turystyczne przebiegające przez teren gminy Końskie (PTTK Końskie)	60
Tabela 53. Liczba wydanych decyzji dla podopiecznych Domu Dziennego Pobytu w Końskich w latach 2010-2012 (M-GOPS Końskie).....	61
Tabela 54. Liczba rodzin, które uzyskały pomoc z M-GOPS w Końskich, według powodów jej przyznania w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	64
Tabela 55. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie)	64
Tabela 56. Liczba osób którym przyznano świadczenie w ramach zadań własnych gminy w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych przez M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013 (M-GOPS Końskie).....	65
Tabela 57. Stowarzyszenia działające w gminie Końskie (Starostwo Powiatowe w Końskich).....	66
Tabela 58. Instytucje wsparcia pomocy społecznej i opieki prawnej w regionie (opracowanie własne)	69
Tabela 59. Instytucje opiekuńczo – wychowawcze i ośrodki wsparcia w regionie (opracowanie własne).....	70
Tabela 60. Instytucje opieki zdrowotnej i terapii uzależnień w regionie (opracowanie własne)	70
Tabela 61. Analiza SWOT dla sytuacji społecznej w gminie Końskie	74

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetu gminy Końskie	11
Wykres 2. Demografia gminy Końskie w latach 2000-2013	11
Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Końskie w latach 2003-2013 (GUS, 2003-2013).....	28
Wykres 4. Statystyka zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Końskie	41
Wykres 5. Typy rodzin objętych pomocą M-GOPS w Końskich w latach 2010-2013	44
Wykres 6. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną z M-GOPS w Końskich.....	72
Wykres 7. Główne powody przyznania pomocy społecznej przez M-GOPS w Końskich	72
Wykres 8. Liczba zasiłków wypłacanych w ramach zadań własnych gminy przyznawane przez M-GOPS w Końskich.....	72

Spis rysunków

Rysunek 1. Spotkanie warsztatowe w siedzibie M-GOPS w Końskich - 09.09.2014 r.	8
Rysunek 2. Obszary priorytetowe "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Końskie..."	81
Rysunek 3. Plan strategiczny w zakresie rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta i Gminy Końskie	82